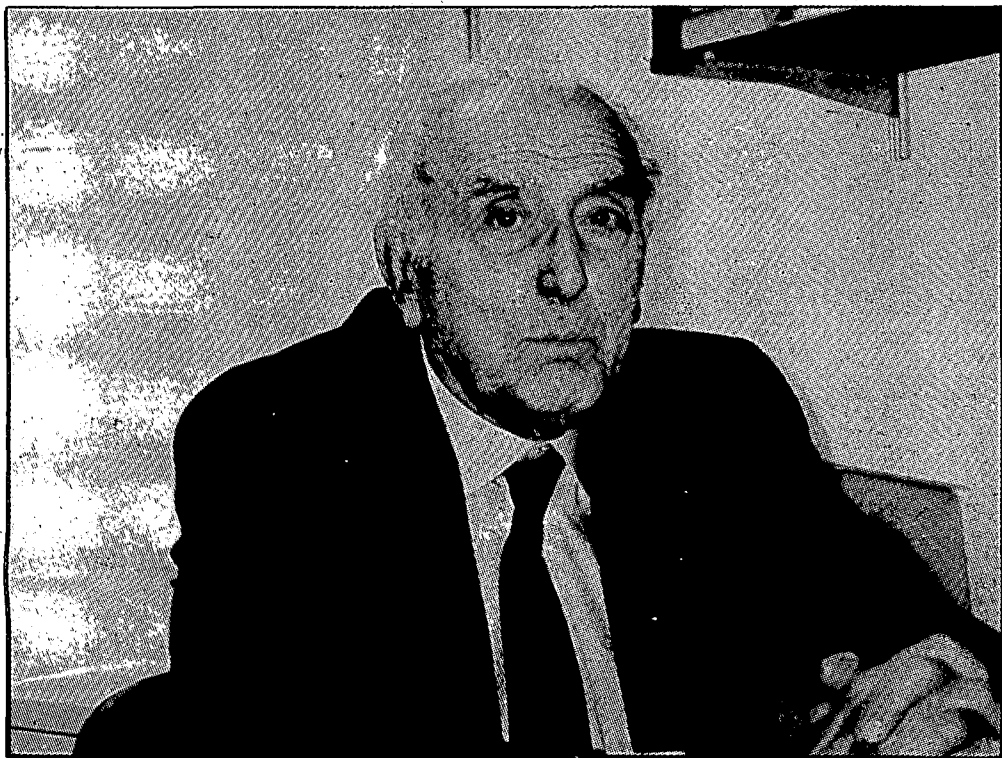

«L'Església ha de parlar el llenguatge de l'Evangelí»

Entrevista en exclusiva a Joaquín Ruiz Giménez

Joaquín Ruiz Giménez, actual president d'Unicef a Espanya, va estar a Barcelona recentment. La seva visita va coincidir amb el debat dels partits polítics sobre la nova llei del català. «Jo tinc sis néts catalans. Tots ells han assumit el fenomen del bilingüisme. Parlen els dos idiomes; estimen els valors de totes dues cultures; no han tingut problemes. He de confessar que els seus pares hi han contribuït molt. L'actitud pastoral de l'Església? L'Església ha de parlar el llenguatge de l'Evangelí, la resta són traduccions...»

Durant l'entrevista, Ruiz Giménez parla també d'altres temes: la democràcia, la seva experiència com a defensor del poble, els objectius d'Unicef, l'ecumenisme i la relació de l'Església amb els mitjans de comunicació. Amb 80 anys, el fundador de *Cuadernos para el diáologo*, es troba en perfecta forma física i lucidesa mental.

Entrevista a les pàgines 6-7

Llums i ombres de la Unió Europea davant la immigració

SOS Racisme, una veu crítica

La Unió Europea, malgrat les declaracions formals en contra del racisme, la xenofòbia i l'antisemitisme, adopta polítiques concretes de limitació de la immigració. Per a SOS Racisme, el balanç de la Llei d'estrangeria de l'Estat espanyol és negatiu: «Pasteres, morts, els camps de Ceuta i Melilla... La política europea i espanyola d'estrangeria ha convertit en prioritat número u frenar l'entrada d'immigrants, mentre que en l'última posició apareixen mesures d'integració.»

Més informació a **En Primer Pla**, a les pàgines 3-5

Editorial

Les noves formes de religiositat

En les darreres dècades ha proliferat força allò que genèricament s'anomena «noves formes de religiositat», la New Age i el «retorn del sagrat». En part, certament, per la creixent influència de les cultures orientals, i en part, també per aquesta situació cultural d'Occident caracteritzada per una progressiva dissolució dels punts de referència sòlids, tant en el camp de la religió com en el del pensament en general.

Aquesta fragmentació facilita, precisament, l'aparició de plantejaments molt diversos que, a vegades, sota l'aparença d'espiritualitat, amaguen subtils formes d'alienació personal. És per això que, a hores d'ara, dedicar un esforç no tan sols per ser testimonis de la nostra fe cristiana, sinó simplement per informar i contribuir a mantenir alguns criteris de discerniment, és una responsabilitat que no podem obviar.

Hom pot dir que, tanmateix, les noves formes de religiositat vehiculen la religiositat que, d'una manera o d'una altra, roman en tot home. Però naturalment, també caldria reconèixer que una cosa és la vehiculació de la religiositat, i una altra cosa és manipular-la o explotar-la sectàriament i impersonal.

En l'esforç de discerniment, és molt probable, també, que ens trobem amb maneres d'expressió religiosa de les quals haguem d'aprendre força coses i d'establir-hi ponts; entre d'altres raons perquè també sorgeixen a l'interior de l'Església catòlica.

Aquesta mateixa setmana ha tingut lloc, organitzat per la Fundació Joan Maragall, un simposi dedicat precisament a aquest complex tema; en aquest, com en d'altres, és bo no adoptar una posició d'atrinxerament, sinó situar-se a la frontera i dialogar amb el món, amb aquest que és, al capdavall, el nostre món i el nostre temps.

Sumari

8

Mn. Joan Llor,
Memorial Joan
XXIII per la pau

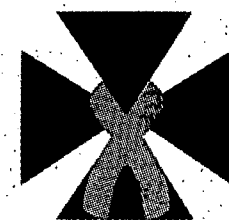
10

Entrevista a la
ministra general
dels franciscans
seglars

19

Sínode dels bisbes
d'Amèrica

28-29

Sida: el repte de la
solidaritat

30

La situació de
l'infant malalt
crònic

CATALUNYA CRISTIANA

Direcció: Mn. Manuel Valls i Serra

Coordinació: Núria Oriol i Palarea

Redacció: Glòria Carrizosa, Miquel Àngel Codina, Francesc Gamissans, Marta Puyol, David Vidal

Assessorament lingüístic: Meritxell Cucurella Jorba

Col·laboradors: Núria Albert, Montserrat Albert, Josep M. Aragonès, Jordi Bassas, Pilarín Bayés, Pietat Campmajó, Oriol Camps, J. Carrera Planas, Rosa Collell, Guillem Farré, Enric Graupera, Joan Guiteras, Jordi Jorba, Justo López Melús, Jaume Mora, Josep Nadal, Francesc Nicolau, Francesc Riu, Pere Saumell, Pere Tena, Josep Ventura, P-J Ynaraja

Corresponsals: Miriam Díez, GIRONA; Jaume Montaña, LLEIDA; Antoni Mirabet, SEU D'URGELL; Lluís Badia, SOLSONA; Joan Boronat, TARRAGONA; Joaquim Blanc, TORTOSA; Raquel Planas, VIC

Fundadors: Mn. Joan Jarque i Jutglar i Mn. Francesc Malgosa i Riera

Edita: Fundació Catalunya Cristiana per a l'evangelització i la cultura

Redacció, administració, publicitat i promoció:
C/ Puiggari, 5-7 - 08014 BARCELONA - Tel. 490 59 88,
Fax 490 20 35 - Internet: Catcris@idgrup.iber.net.com

Gerència: Jaume Vinyals i Rovira

Publicitat: Magda Revetllat i Barba

Promoció: Jordi Baig i Juncosa

Autoedició i compaginació: Carlos Aguado i Minguez

Impressora: Impressions Intercomarcals S.A. Cra. C-1, 411, Km 34. Polígon industrial El Cementiri. Tel. (93) 878 84 03. Fax (93) 878 82 12 - 08272 SANT FRUITÓS DE BAGES - D.L.B. 14.387/79

Difusió controlada per

Membre de la **UCIP**
International Catholic Union of Press

Membre de l'**APPEC**
Associació de Publicacions Periòdiques en català

SUBSCRIPCIONS ANUALS

Catalunya, resta de l'Estat espanyol, Andorra,
Gibraltar i Portugal 9.880 ptes.
Resta d'Europa: 20.384 ptes.
Amèrica i Àfrica: 25.584 ptes.
Àsia i Oceania: 36.504 ptes.

en primer pla

El racisme, l'assignatura pendent de la Unió Europea

■ Brussel·les veu en la tolerància la clau per a la integració

El Consell de la Unió Europea va designar aquest 1997 Any Europeu contra el Racisme, la Xenofòbia i l'Antisemitisme. Catalunya, a través de la Generalitat, també va adherir-se a la declaració europea en un acte celebrat el 8 d'abril amb la presència de Glynn Ford, membre de la comissió de llibertats públiques i afers interiors del Parlament Europeu. D'aleshores ençà han estat nom-

brósos els actes que s'han celebrat amb motiu de l'Any Europeu contra el Racisme, si bé des d'algunes entitats que treballen per eradicar aquest tipus d'actitud es considera que cal anar més enllà. I és que «només es tracta d'una campanya molt general que es troba aïllada de qualsevol altra mesura efectiva contra el racisme», opina

Núria Vives, portaveu de SOS Racisme a Catalunya.

Quan es parla d'Any Europeu contra el Racisme el seu contingut també es fa extensible a la xenofòbia i a l'antisemitisme. La voluntat inicial d'aquesta designació ha estat la de construir un marc que afavoreixi el respecte dels drets humans, de les llibertats bàsiques i de la dignitat humana, tots tres conceptes i realitats, base dels valors fonamentals de la Unió Europea.

L'origen d'aquesta proclama ens porta al juliol de 1996, quan el Consell de la Unió Europea i els representants dels estats membres van adoptar, a proposta de la Comissió, la resolució de declarar el 1997 l'Any Europeu contra el Racisme. Si es té present que Europa és un bressol de cultures diferents, i espai de recepció d'importants contingents migratoris —Càritas preveu que l'any 2040, un 25% de la població europea serà immigrant—, es pot deduir que aquesta resolució vol donar resposta a un seguit de temences i d'actes que ja han mostrat el rebuig, la intolerància i la violència contra individus que, fugint d'una realitat impossible, acaben perdent a Europa la seva última esperança.

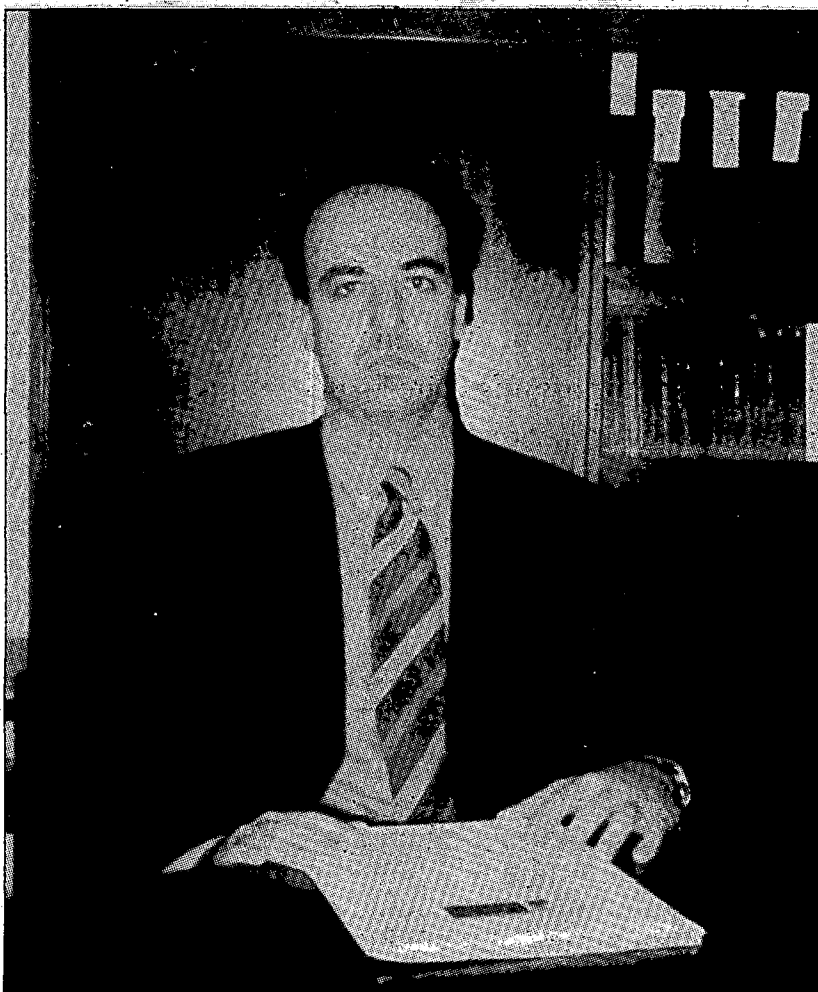
La convivència en la diversitat

Els apriorismes vigents al llarg de tot aquest any 1997, cridat a lluitar contra el racisme, són que tot individu té «el dret fonamental a viure lliure de discriminació i d'amenaques per motius de raça, color, religió, origen nacional o ètnic». En aquest sentit, caldrà «establir tot tipus d'acords per tal d'unir forces en la lluita contra el racisme, la xenofòbia i l'antisemitisme», en la mesura que «l'expressió plural és la base de la identitat europea». Quan falta poc més d'un

any i mig per a l'entrada en vigor de l'Euro i quan diversos països de l'Europa de l'Est han deixat clares les seves pretensions d'adherir-se a la Unió Europea —alguns des de fa temps, com Turquia i Xipre—, l'Europa comunitària dels quinze mostra la seva preocupació davant la possibilitat que la intolerància posi en perill la tant necessària convivència que exigeix el repte de la integració.

Així, partint del mosaic que caracteritza l'Europa unida, la comunitària, els Estats s'han atansat entre ells per posar fi a les manifestacions xenòfobes, antisemites i racistes mitjançant convocatòries positives com actes culturals, xerrades, la posada en marxa de projec-

tes de promoció de col·lectius desfavorits —com el gitano, en el cas de l'Estat espanyol—; o cursos de formació. És precisament des d'aquest enfocament que Albert Boada, assessor del conseller de Benestar Social en matèria de serveis socials, parla de l'Any Europeu contra el Racisme tot dient que «la Unió Europea ha vist que els col·lectius d'immigrants són cada vegada més nombrosos i, per tant, cal fer alguna activitat pedagògica perquè la gent entengui que la diversitat no és ni una complicació ni un problema». La idea gènesi de la campanya és «afavorir una relació de comprensió entre tots els col·lectius, per evitar trencar una necessitat tan bàsica com és la convivència», especifica Boada.

Albert Boada i Ubach, assessor del conseller en matèria de serveis socials.

Una lluita constant

Núria Vives, portaveu de SOS Racisme Catalunya, no amaga el seu escepticisme davant els suposats efectes positius d'una campanya de les característiques de l'Any Europeu contra el Racisme. Vives comenta sense embuts que «com a associació antiracista la decisió de la Comissió no ens ha beneficiat ni més ni menys», ja que segons afegeix, «es tracta d'una campanya molt aïllada de qualsevol mesura que es pugui prendre contra les actituds d'origen racista». Malgrat tot, SOS Racisme, juntament amb altres associacions, forma part del Consell Assessor d'Immigració del Comitè Català, ja que «es tracta d'unir esforços en un tema que ens afecta».

En canvi, però, Núria Vives valora positivament les diverses accions que des de Benestar Social s'han emprès en aquest camp. Es tracta del programa que la Generalitat de Catalunya aplica per garantir l'escolarització de tots els nens i nenes de pares immigrants, malgrat que alguns d'ells no tinguin els papers regularitzats. No obstant això, Vives reflexiona que en l'àmbit polític «es valora poc el tema de la immigració». Vives mesura la seva preocupació en els pocs recursos que es destinen per millorar les condicions de vida del col·lectiu d'immigrants i pel marc jurídic poc desenvolupat i negatiu que regula les qüestions relacionades amb l'entrada de població estrangera a l'Estat espanyol.

Quant a Europa, les veus crítiques de SOS Racisme es poden entendre si es té present el fet que, ara com ara, el Parlament de la UE és un òrgan que

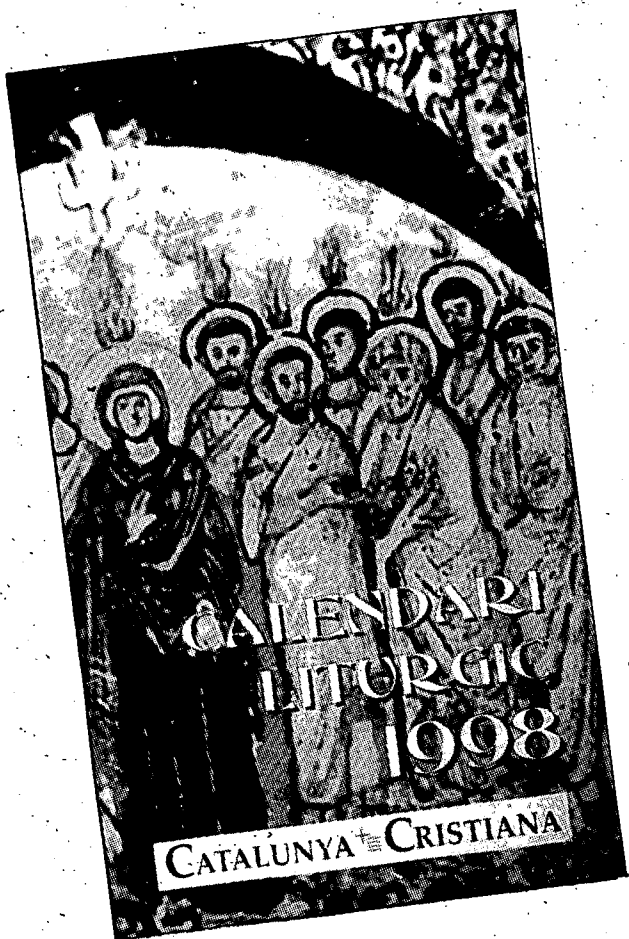
(Segueix a la pàg. 5)

EL NOSTRE CALENDARI

Davant el 3r Mil·lenni

1998

Any dedicat a L'Esperit Sant

Preparat per Mn. Josep Urdeix, del Centre de Pastoral Litúrgica de Barcelona

Ara ve Nadal!

Per això us convidem a ...
Visitar la nostra exposició i adquirir-hi

Les figures de pessebre

i artesanía dels obradors monàstics de les Germanetes de Betlem

Del 17 de novembre al 31 de desembre d'11 a 1 i de 5 a 7 de la tarda

En col·laboració amb la FORMIGA D'OR

AMICS DE CATALUNYA CRISTIANA
Pl. Urquinaona, 11 3r 3a A-08010
BARCELONA

Pelegrinatges i viatges

TERRA SANTA NADAL

Com a «pelegrins de la Paraula»

**Del 29 de desembre
al 5 de gener**

Una manera, la més excel·lent
de viure el Nadal:
anar a conèixer el país de Jesús

PER LA CULTURA RELIGIOSA I POPULAR

Diumenge 11 de gener de 1998

Nadal «El pessebre vivent d'Els Prats de rei»

Poema simfònic de Mn. Valentí Miserachs

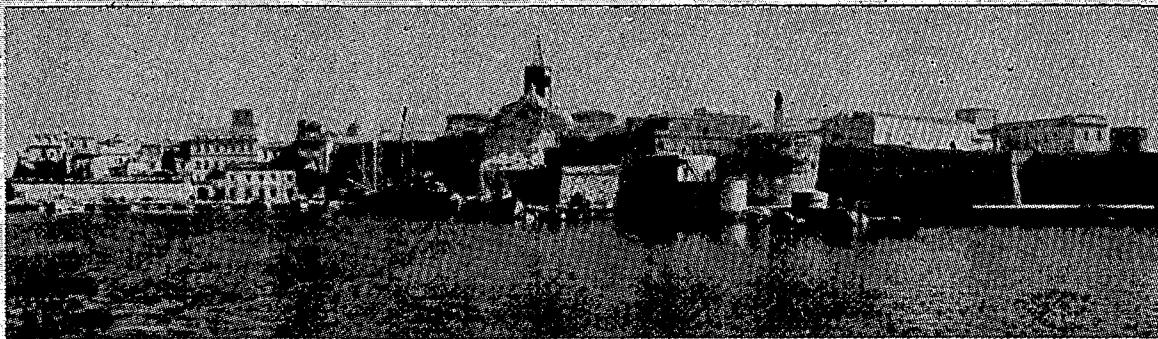
Assistència a la representació, transport i dinar

places limitades

SARDENYA I L'ALGUER

Del 29 de desembre al 5 de gener

Una descoberta de l'illa i de la seva cultura especialment la implantació secular catalana a la ciutat de l'Alguer

AMB L'ASSISTÈNCIA TÈCNICA DE

MERCATRAVEL S.A.

G.C. 612

DEMANEU MÉS INFORMACIÓ DES D'ARA

Per telèfon, per correu o bé personalment a l'Associació

AMICS DE CATALUNYA CRISTIANA

Plaça Urquinaona, 11, 3r 3a A - 08010 BARCELONA

Telèfon: 301 37 18 - Fax: 302 32 64

(Ve de la pàg. 5)

pateix greus mancances democràtiques en la mesura que no és un òrgan legislatiu tradicional, i la seva actuació no més està prevista en algunes matèries. De moment, decisions o mesures de caràcter de política interior són competència governamental i, entre elles, la política europea d'estrangeria que encara pertany a la sobirania dels Estats membres.

Així, tot i que es parla de la lliure circulació de les persones, en els darrers anys i, en concret des de 1985, amb la signatura de l'Acord de Schengen, s'han reforçat els controls de les fronteres externes. Segons l'Acord de Schengen és una mesura compensatòria per tal que el nou espai de llibertat no esdevingui «un espai d'impunitat ni d'immigració massiva clandestina». El conveni d'aplicació d'aquest document jurídic va ser firmat el 1990 per Bèlgica, Luxemburg, Holanda, França, Alemanya, Itàlia, Espanya, Portugal i Grècia. Recentment, també Suècia, Àustria i Finlàndia s'han adherit a aquest instrument.

L'estret de Gibraltar: l'immigració en el punt de mira

Parlar de racisme remet a fer referència als moviments migratoris. Al marge dels efectes jurídics que emanen de l'aplicació dels Acords de Schengen, Espanya regula l'entrada de població immigrant mitjançant la Llei d'estrangeria de 1985 (Llei orgànica dels drets i deures dels treballadors a Espanya). A partir d'aquest document jurídic, l'entrada principal de població immigrant a l'Estat espanyol, l'estret de Gibraltar, s'ha vist àmpliament limitada. Però les restriccions legals com l'establiment de contingents d'entrada, la vinculació del permís de treball al de residència o la complicada tramitació per poder portar la família, no són un impediment perquè cada dia desenes de joves i no tan joves, molts d'ells sense saber nedar, s'enfilin a una patera de precària seguretat per travessar els pocs quilòmetres d'aigua que separen Àfrica d'Europa. El curt trajecte ja ha engolit centenars d'esperances, i molts dels que aconsegueixen salvar la vida o bé són detinguts pel Servei de Vigilància Aduanera i retornats als seus països d'origen, o bé passen a engrandir el nombre d'il·legals que viuen als campaments de Ceuta i Melilla.

Tant Albert Boada com Núria Vives coincideixen a assenyalar que cal posar-se a treballar per introduir canvis

Celebració de la festa intercultural al centre Bayt Al-Thaqafa.

en el marc legislatiu que regula la immigració. Per a Boada, tant «la Llei d'estrangeria com la reglamentació que la desenvolupa i algunes lleis sectorials són perfectibles». Des del punt de vista de Boada, és bàsic que hi hagi també modificacions en l'aplicació i en l'actuació de la norma per tal que «la integració sigui possible o com a mínim més ràpida». Albert Boada recorda que un dels punts que més preocupa Benestar Social és aconseguir que els

convertit en prioritat número u frenar l'entrada d'immigrants, mentre que en l'última posició apareixen les mesures d'integració». Vives conclou que, en certa manera, l'«esquizofrènia» afecta Europa, ja que mentre «s'estan fent campanyes contra la intolerància, a favor de la igualtat...», també s'estan aplicant polítiques que van contra tots aquests principis.

Teresa Losada, monja franciscana, arabista i impulsora del centre Bayt Al Thaqafa («casa de cultura»), reflexiona al voltant del cercle inevitable que enceta tota mala distribució de la riquesa. Per a aquesta dona coneixedora de l'islam, limitar-se al fet «folkloric de dir que tots som iguals» és caure en un error irreparable.

Losada exhorta que la declaració de l'Any Europeu contra el Racisme serveixi per posar en evidència les conseqüències de la distribució desequilibrada de la riquesa. La religiosa diu que s'ha de treballar vers la fixació d'un nou ordre mundial que atenuï les diferències nord-sud, reduïxi els fluxos migratoris i, com a conseqüència, les perniciosos actituds racistes. Segons Teresa Losada, en èpoques de «crisis estructurals l'immigrant és vist com l'usurpador del lloc de treball d'un nacional». Acusar els immigrants dels alts nivells de la taxa d'atur és una manipulació que pot provocar el malestar social que afavoreix les manifestacions racistes i xenòfobes.

El 1994 es calculava en el si de la Unió Europea hi havia una població

Les xifres perfilen la tragèdia

Segons la Comissió episcopal de migracions; gairebé mig milió d'immigrants resideixen a l'Estat espanyol (499.773 persones). Tanmateix, en aquesta xifra no es comptabilitza aquella població d'immigrants que es troba en situació irregular, és a dir, que no disposen de papers legals. Aquesta mancança de documentació provoca que l'immigrant es trobi fora de tot emparament jurídic que el pugui protegir, per tant, entra en una espiral de marginació difícil de superar.

La frontera més permeable de l'Estat espanyol és l'estret de Gibraltar. Si bé l'estricta vigilància policial va detenir durant el mes de setembre passat més de 250 immigrants ilegals, es gairebé impossible calcular el nombre de persones que van aconseguir burlar els controls fronterers. Tampoc no es pot acotar la xifra dels *espaldas mojadas* —nom amb el qual es coneixen els immigrants que travessen l'estret en pateres— que van trobar la mort en els pocs més de 15 quilòmetres que els separen de l'esperança a una nova vida. Algunes associacions, com la Asociación de Emigrantes Marroquies en España (AEME) eleva el nombre de víctimes a 4.000, mentre que la Asociación de Trabajadores Marroquies en España, parla de 2.000. De tota manera, cap d'aquests dos còmputos inclouen les desenes d'immigrants que han mort amagats als eixos dels camions, en contenidors de mercaderies o després d'un llarg període des de l'Àfrica més profunda.

R.P.S.

flotant de deu milions d'immigrants de països tercers. En l'actualitat, Teresa Losada diu que aquesta xifra es troba al voltant d'uns 15 milions. Segons Losada, «no hi ha dubte que formen la setzena nació de l'Europa comunitària». Davant aquesta realitat que deixa de ser monocolor, la religiosa només demana que la campanya del 97 no hagi servit tan sols per «netejar la nostra consciència, ja que el pànic a la immigració destrueix els principis de tolerància que fortifiquen els països europeus».

Raquel Planas i Silva

«Es vol donar resposta a un seguit de temences i d'actes que ja han mostrat el rebuig, la intolerància i la violència contra individus que, fugint d'una realitat impossible, acaben perdent a Europa la seva última esperança»

immigrants frueixin de les condicions mínimes que estan recollides en els drets universals.

Per la seva banda, Núria Vives es mostra contundent en el moment de fer un balanç sobre la Llei d'estrangeria. Per a la portaveu de SOS Racisme, «la legislació dels vuitanta és absolutament restrictiva i les conseqüències les tenim cada dia: pasteres, morts, els camps de Ceuta i Melilla... La política europea i espanyola d'estrangeria ha

l'entrevista

«Hi ha milions d'infants que pateixen fins a la mort»

■ Entrevista a Joaquín Ruiz Giménez en exclusiva per a «Catalunya Cristiana»

Jurista, polític, escriptor, periodista, diplomàtic i alt funcionari internacional, Joaquín Ruiz Giménez va ser ministre d'Educació, ambaixador davant la Santa Seu, fundador de *Cuadernos para el diálogo* i defensor del poble entre els anys 1982 i 1987. Actualment és president d'Unicef a l'Estat espanyol. Ruiz Giménez ha fet 80 anys i es troba en plena forma física i lucidesa mental. El 10 de novembre passat va venir a Barcelona per dictar una conferència sobre drets humans, organitzada per Cristianisme i Justícia. Abans va concedir una entrevista en exclusiva per a *Catalunya Cristiana*.

«No sóc futuròleg, però crec que el segle XXI pot i ha de ser un temps de plena conjunció de tots els drets fonamentals de les persones i dels pobles», diu Ruiz Giménez abans d'asseure's. I afegeix: «Com a membre d'Unicef, tinc la mirada i el cor posats en els milions de nens, nenes i joves que pateixen arreu del món.»

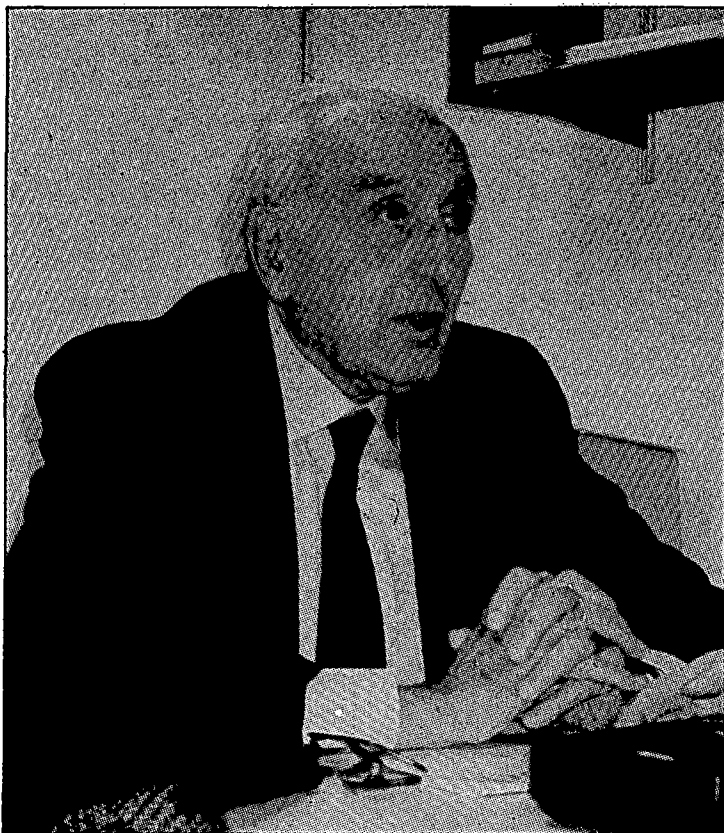
Un estat democràtic ha de respectar els drets dels seus ciutadans

Amb Ruiz Giménez parlem del seu nomenament com a defensor del poble, de la seva actual responsabilitat a l'Unicef, del problema del bilingüisme i dels mitjans de comunicació social de l'Església.

—En l'adveniment de la democràcia a l'Estat espanyol, vostè fou defensor del poble per voluntat unànime de tots els partits polítics. Quines eren les queixes més comunes que es presentaven en el seu departament?

—Relacionats els drets humans amb les activitats de l'Administració públi-

ca que afecten els ciutadans, la gran part de les queixes que rebíem eren de procediments administratius que no es resolien; també propostes que no eren concordes amb la llei. Vam tenir recla-

Joaquín Ruiz Giménez.

macions per no ser ràpidament ateses en els tribunals de Justícia, i que per altra banda acudien a nosaltres perquè no tenien lliure accés als tribunals.

—Hi havia queixes de caràcter polític?

—També, però no tantes. Sí sobre maltractaments a presos i a detinguts a les comissaries; sobre l'estructura incòmoda de les institucions penitenciàries. Vam fer un informe sobre la situació de totes les presons espanyoles que va produir un impacte i reaccions molt tenses per part del govern del

moment. Ho hauríem fet amb qualsevol govern, perquè el defensor del poble és independent de qualsevol autoritat; dóna comptes a les Corts, però és independent dels seus criteris. El defensor del poble fins i tot pot recórrer davant del Tribunal Constitucional quan creu que una llei no és prou concorde amb la Constitució.

—També queixes sobre l'atur i les pensions?

—En aquestes queixes que afecten la política general, el defensor del poble no té una intervenció directa, però sí que pot fer arribar recomanacions periòdiques a les Corts perquè en els poders públics s'adoptin mesures en defensa de les pensions, així com en la política del treball, etc.

—Vostè es va distingir com a defensor del poble de les llibertats.

—Aquí sí que teníem una intervenció directa: per exemple, després d'una detenció inadequada o una administració de justícia tardana o si estava paralitzat el procediment. Podíem intervenir directament i ens adreçàvem al fiscal, sobretot quan havia atemptat a la integritat física de la persona. Ho fèiem perquè ja estàvem en un Estat democràtic, no autitari. Però cal advertir

que una cosa és l'Estat democràtic i una altra els que intervenen en el funcionament de l'Estat... Perquè aquest sigui democràtic no n'hi ha prou que hi hagi eleccions lliures, que hi hagi jutges; cal que tots els funcionaris de l'Estat tinguin esperit democràtic i respectin la dignitat dels ciutadans. I en això, repeteixo, és molt important el defensor del poble.

Durant l'entrevista, Ruiz Giménez es va permetre ironitzar sobre Clinton i els drets humans als Estats Units: «Tan perfectes, que inclouen la pena

de mort.» Va qüestionar també la legitimitat del judici de Nuremberg, «on els vencedors van jutjar els vençuts, però ningú no ha jutjat els abusos dels vencedors...».

Hi ha milions d'infants que pateixen

Avui Joaquín Ruiz Giménez és president d'Unicef a l'Estat espanyol, la institució internacional que més vetlla per la dignitat de la infància.

—Quins són els objectius d'Unicef?

—És un organisme diferent del defensor del poble. Els que estem a Unicef no tenim poders judicials ni fiscals en sentit estricte, tot i que podem denunciar els fets i gestionar que els poders públics funcionin millor quan tenim notícies de maltractaments a infants abandonats o desamparats i sobretot

«No sóc futuròleg, però crec que el segle XXI pot i ha de ser un temps de plena conjunció de tots els drets fonamentals de les persones i dels pobles»

d'exploació de nenes. La nostra acció deriva d'una obligació moral.

—Només denúncies i protestes?

—No! Hi ha més. La nostra tasca bàsica en els comitès nacionals dels països rics és recollir fons per finançar programes de cooperació amb els milions de nens i nenes que pateixen, fins i tot fins la mort.

—També a l'Estat espanyol?

—Al nostre país, com en altres nacions riques, també hi ha bosses de pobresa. Nosaltres fem programes de complement als que estableix l'Estat en bé, per exemple, de comunitats gitanes o d'emigrants que no es beneficien d'altres serveis de l'administració pública.

RESIDÈNCIA GERIÀTRICA
BON VIURE

Estem a Horta, en una torre amb jardí, alimentació adequada, calefacció, ascensor, sala repòs, servei mèdic, sanitari i humà. Estadades per sempre, i per convallescències. Poques places.

Tel. 427 44 53.

Joaquín Ruiz Giménez

Escritor, periodista y diplomático

—En què consisteix el que s'anomena educació de desenvolupament?

—L'educació de desenvolupament és un tema sobre el que Unicef insisteix cada cop més. Consisteix en uns cursos per a l'educació de valors. Al costat de l'ensenyament temàtic de la història, geografia, geologia, etc. —tasques habituals d'una escola a països civilitzats— nosaltres hi afegim cursos de matèries que s'anomenen transversals de la LOGSE: cursos d'ètica cívica, dels valors de la democràcia i dels drets humans; el respecte a la dignitat de tot ésser humà, sigui com sigui la seva condició social. Aquesta és la nostra tasca. El que no tenim són poders executius; podem demanar, fins i tot cridar quan calgui, per exemple, davant de l'explotació sexual de menors, la prostitució, la pederastia i tots aquells flagells del nostre temps. Sempre han estat un flagell, però ara en som conscients perquè els mitjans informatius ho presenten més en viu i això produeix una més gran agitació en la consciència social.

L'acció pastoral de l'Església en el bilingüisme

Ruiz Giménez va venir a Barcelona la setmana en què els partits polítics debatien la nova llei lingüística. Li preguntem la seva opinió sobre els drets dels nadius i dels emigrants, i l'actitud pastoral de l'Església.

—Per a mi està claríssim. He de confessar que cada vegada estimo més Catalunya i comprenc més els seus neguits i els seus anhels, sense esquinçaments. Li contestaré gairebé amb una confessió personal. Jo tinc sis néts catalans, tres a Barcelona, fills d'una filla meva castellana i pare català; i altres tres néts a Banyoles (Girona) fills d'un fill meu castellà i una mare catalana. Tots ells han assumit el fenomen del bilin-

El públic ompla la seu de Cristianisme i Justícia per escoltar Ruiz Giménez.

güisme. Parlen els dos idiomes; estimen els valors de totes dues cultures; no han tingut problemes. He de confessar que els seus pares hi han contribuït molt. L'actitud pastoral de l'Església? L'Església ha de parlar el llenguatge de l'Evangeli, la resta són traduccions...

—Amb els magribins ens separa una cultura i una religió distinta.

—Miri, jo sóc ecumènic per natura-

lesa, i vaig poder ser-ho sobretot quan vaig ser ambaixador de la Santa Seu, amb ocasió de posar-me en contacte amb persones d'altres cultures i religions, sobretot al Concili. I ara a Unicef, la nostra tasca és arribar a nens i nenes de qualsevol cultura i de qualsevol religió. L'ecumenisme per a nosaltres és fonamental. Li contaré una anècdota molt maca, que pot ser emblemàtica de l'acció

pastoral de l'Església. Com a president d'Unicef vaig visitar Bolívia l'any 92. Vaig arribar a un poble a quatre mil metres d'altura. Estaven construint una *postamédica*, una mena d'ambulatori i el construïen a l'uníson els missioners catòlics espanyols i altres cristians germans no catòlics —no m'agrada la paraula protestant— de Noruega. Em va impressionar aquella col·laboració mútua i vaig dir al missioner es-

panyol, que era salesià: «M'emociona molt aquest treball conjunt.» Em va contestar: «Sr. president, és que a quatre mil metres d'altura, l'ecumenisme és possible...» Jo li vaig replicar: «Miri, farem tot el que sigui humanament possible perquè l'ecumenisme també sigui possible a nivell del mar...»

Francesc Gamissans

Necessitem un Concili Vaticà III

Joaquín Ruiz Giménez és un escriptor prolífic i mestre de periodistes. Com a fundador de *Cuadernos para el diálogo* va ser un dels personatges importants de la transició política del país, i com a cristià va inspirar la fundació de la BAC (Biblioteca de Autores Cristianos) les col·leccions de la qual han estat bàsiques per a la cultura de l'Església a l'Estat espanyol.

—Vostè prefereix que l'Església disposi de mitjans informatius propis —premsa, ràdio, televisió— o que influeixi en els que hi ha a la societat civil?

—Jo sempre he estat partidari que l'Església no posi la seva etiqueta en res que sigui secular, profà. Jo no sóc partidari que es digui: «Aquest diari és catòlic, aquesta emissora de ràdio és catòlica.» A l'Estat espanyol, amb tots els respectes, seria millor que en algun diari no es

digués que pertany a l'Església. És preferible que sigui tècnicament un bon diari, i no que el fan els cristians. L'Església amb la seva doctrina ha d'empeltar i presentar un missatge d'esperança en totes les activitats humanes. No aprofitem les etiquetes que separen, sinó finestres en les quals pot entrar l'aire pur del respecte mutu, de la solidaritat i de l'amor.

Per a aquest tema i molts altres, el nostre interlocutor reclama un nou *aggiornamento* per a l'Església. En preguntar-li amb quin personatge històric li agradaria trobar-se, i què li preguntaria, diu: «Una altra vegada amb Joan XXIII, com vaig tenir ocasió i el goig de trobar-me'l el 1963, i la meua pregunta seria: No creu, Santedat, que necessitem un nou Concili Ecumènic?» I afegeix: «Aquest Concili l'anomenaria: "Vaticà III".»

F.G.

Ajuda'ns a oferir **cada setmana**
el valor cristià de les notícies

Posa un anunci a *Catalunya Cristiana*

Informació i assessorament publicitari personalitzat. Truqueu al tel. (93) 490 59 88.

Tarragona

diòcesis

Mn. Joan Llort rep el Memorial Joan XXIII per la pau

■ El guardó testimonia «la consolidació d'una estructura de treball solidària» a la comarca

L'ESPLUGA CALBA.— Joan Llort i Badies, sacerdot de l'arxidiòcesi de Tarragona i rector de la parròquia de l'Espluga Calba (les Garrigues), ha estat guardonat amb el Memorial Joan XXIII per la pau que atorga l'Institut Víctor Seix de Polemologia. La nominació es fonamenta en «l'esperit de reconciliació del rector de l'Espluga Calba i la comarca de les Garrigues, i pel seu impuls a obres de promoció social generadores d'esperança col·lectiva».

Mn. Llort va rebre el diumenge 16 de novembre la menció que l'acredita com a servidor d'un poble i pare espiritual de la comunitat cristiana de l'Espluga Calba. El lliurament de la menció de reconeixement del Memorial Joan XXIII per la pau 1997 va tenir lloc a l'església de la Puríssima Concepció. L'acte va ser presidit per l'arquebisbe de Tarragona, Lluís Martínez Sistach, i va comptar amb l'assistència de l'alcalde de l'Espluga, Salvador Amat, el president de la Diputació de Lleida, Josep Grau, i la presidenta de l'Institut Víctor Seix de Polemologia, Montserrat Salvat, així com d'altres personalitats.

Rosa M. Codines va ser l'encarregada de glossar la personalitat de Mn. Llort, de qui va dir que «gairebé tots som testimonis del seu treball i entrega als nostres pobles i a la nostra gent durant vint-i-nou anys. Ell ha constituït un signe ben evident de pau i nexes d'unió entre nosaltres; serveix a tot-hom sense discriminacions».

La menció concedida a Mn. Llort també testimonia la seva lluita per consolidar les bases econòmiques d'unes

poblacions que estaven condemnades a la supervivència. Ara es pot parlar d'una economia forta gràcies a l'arrelament que ha suposat la Cooperativa de gèneres de punt que ell va crear i que encara dirigeix des de fa 28 anys. Rosa M. Codines va assenyalar que l'existència d'aquesta cooperativa ha procurat «la consolidació d'una estructura de treball forta i solidària; l'aparició d'una economia solvent per als nostres habitants, equiparable a altres zones urbanes o més privilegiades; l'estabilització i creixement del nombre d'habitants als nostres municipis garriguencs i, per últim, la revalorització de la comarca».

L'arquebisbe de Tarragona va manifestar que «és un orgull per a la nostra arxidiòcesi que un germà en el sacerdoci rebí aquesta menció, fet que constitueix un esperó per a tots nosaltres i un model digne de ser imitat». Per acabar, Mn. Llort va adreçar unes paraules d'agraïment. L'Orfeó Lleidatà va ser l'encarregat d'oferir un petit concert de cloenda.

Joan Boronat

Mn. Llort rep el guardó Joan XXIII per la pau.

Perfil d'un cristià creatiu

Neix a Guimerà (Urgell) el 1932. El 1951 entra al Seminari de Tarragona. Acabada la seva formació, és ordenat sacerdot a l'Església de Santa Maria de Guimerà l'any 1962. L'inici del seu ministeri va començar a Constantí i després a Santa Coloma de Queralt. El 1968 arriba a l'Espluga Calba i els Omellons.

L'any 1969 crea una cooperativa dedicada a la fabricació de gèneres de punt que dona ocupació a unes 90 persones de l'Espluga i rodalies. El pas de Mn. Llort per aquestes comarques ha fet possible una profunda transformació, tant pel que fa a l'economia com a la cultura i la bona convivència.

Lleida

Una nova seu per a l'Institut de Ciències Religioses

LLEIDA.— L'Institut Superior de Ciències Religioses de Lleida (IREL) amb l'inici del nou curs va estrenar també la nova seu a l'edifici del Seminari lleidatà. Les exigències acadèmiques, que requerien més aules i un servei de biblioteca, han accelerat el canvi d'edifici. Malgrat tot, la Residència de Canonge Brugulat, espai cedit per les Missioneres Auxiliars de l'Església i on fins ara havia estat l'institut, restarà sempre a la memòria i història de l'IREL.

L'IREL va ser aprovat com a tal per la Congregació per a l'Educació Catòlica de la Santa Seu el 22 de maig de 1996 i pretén mantenir el tarannà propi d'una comunitat universitària cristiana. Entre algunes de les seves activitats, cal destacar: promocionar la formació teològica dels laics en general; preparar professors de religió per als centres docents de la diòcesi; impartir una formació adequada per exercir el diaconat permanent, i els diversos ministeris i serveis eclesials en les parròquies de la diòcesi; així com promoure el diàleg entre fe i cultura.

El curs, inaugurat l'octubre passat, va comptar amb la presència de Joan Busquets, president de la Facultat de Teologia de Catalunya, el qual va dictar la primera lliçó: «De Galileu als nostres temps».

Jaume Montaña

VIDA DE LOS SANTOS

AURITA MOSCOSO

SANTOS - SANTAS
BEATOS - BEATAS - VIRGEN MARIA

VIDA DE LOS SANTOS

Una exhaustiva recopilació de la vida dels sants, dels més populars als menys coneguts, elaborada al llarg d'anys d'investigació.

Autora: Aurita Moscoso

Pàgines: 440

Tamany: 16 x 22

A la venda: La Formiga d'Or

Av. Portal de l'Àngel, 5 - 08002 Barcelona

Per a lliurament a domicili i contra reemborsament:

Aurita Moscoso

Tel. 93/ 348 17 62 - Fax 93/ 456 85 92

Barcelona

L'amistat i la fe, claus per parlar de Déu als joves

■ Més de 400 assistents a la IV Trobada d'animadors de pastoral juvenil

BARCELONA.— Més de 400 animadors de grups joves de tota la diòcesi de Barcelona van assistir durant el diumenge 9 de novembre a la IV Trobada convocada per la Delegació de Joventut amb l'objectiu de reflexionar sobre *Com parlar de Déu als joves*.

Els dos ponents del matí, el salesià Miguel Àngel Calabia i el jesuïta Estanislau Balanzó van coincidir a destacar que davant dels adolescents i els joves cal subratllar —en paraules de Balanzó— «l'expansiva vitalitat de Déu, de manera que se'n contagiïn», aprofitant, va matisar Calabia, «el vitalisme dels joves, les seves ganes de viure i d'experimentar». Calabia també va recordar que «la comunicació d'experiències depèn molt de la relació que hi ha entre les persones que parlen», per la qual cosa, va completar Balanzó, «cal acostar-nos al jove en una sincera amistat».

El bisbe auxiliar encarregat de la pastoral juvenil, Mons. Joan Carrera, va obrir al matí la jornada de treball —desenvolupada al col·legi dels jesuïtes de Sarrià— per a gairebé mig miler de responsables i monitors, majoritàriament també joves. Carrera va bastir sobre una al·legoria el seu missatge: «Tenim vocació de pont entre Crist i els joves als qui hem de parlar. Un bon pont està afermat al punt de partida, però et condueix fins l'altra banda. Cal que coneguem des d'on sortim, quina és la realitat de la qual partim, per tal de poder començar un bon diàleg. Qui no

té en compte el punt de partida pot fer coses inútils. Però el pont està on està perquè ens ha de dur a algun lloc. Si no tenim en compte el punt d'arribada podem caure en la temptació de fer amistat i crear ambient, però no arribar mai a parlar de Crist i de Déu.»

En aquest sentit, Mons. Carrera es va preguntar si gosem parlar de Déu als altres: «Som cridats a parlar de Déu, no tan sols quan és oportú, perquè si no mai no en parlariem. Sempre resultaria incòmode i inoportú». I continuà dient: «Déu no és un bé privat, sinó públic. Si el duem a dins, n'hem de parlar.» En aquest primer acte del matí es va fer el lliurament dels diplomes d'animadors als que van seguir el curs passat.

Ponències del matí

Els assistents podien escollir entre la ponència de Miguel Àngel Calabia, pensada per al treball amb adolescents, o la del jesuïta Balanzó, adreçada als animadors de grups joves. Calabia va remarcar que «malgrat la dificultat, cal parlar de Déu i no tan sols parlar a Déu». Parlar de Déu, va dir, «implica explicar qui és, o, millor encara, indicar on es pot trobar». Després de fer un

Celebració de l'Eucaristia en la Trobada d'animadors.

esbós del perfil religiós de la modernitat i dels adolescents, va insistir en els punts del missatge cristià que més els poden atraure.

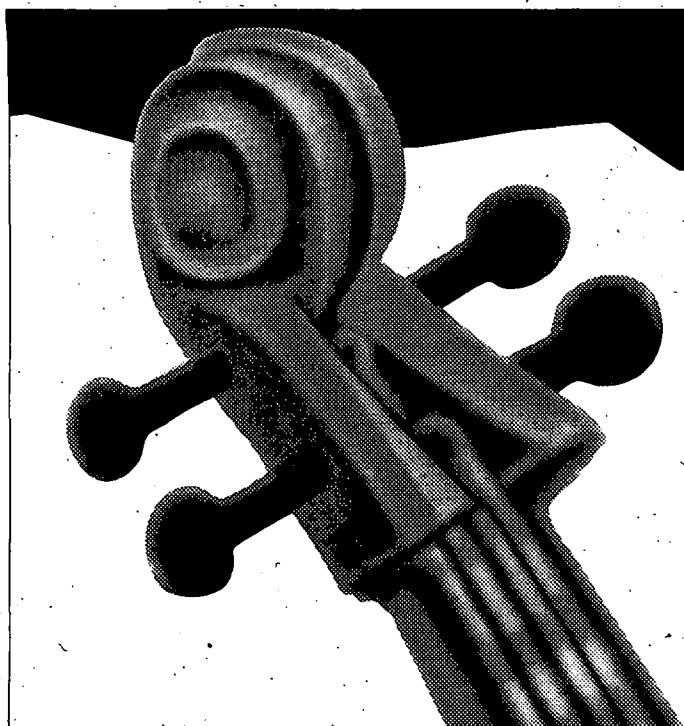
Així mateix, Balanzó va destacar, com també havia fet Calabia, el vesant de compromís personal de coherència que exigeix parlar de Déu. «Anunciar Déu té un efecte boome-

Carrera, i del dinar, els assistents es van repartir per les diverses aules on s'oferien *Tècniques i metodologies per a l'animació i l'educació de la fe*. En total es van impartir 14 tallers, entre teòrics i pràctics, que van durar entre dues i tres hores

rang —va dir—: m'interpel·la a mi, tant o més que al jove.» Aquest anunci no ha de ser ni un «pretendre imposar» ni un «només donar informació», sinó un «proposar amb il·lusió». En aquest sentit, va proposar parlar «a l'estil de Jesús, acostant-nos als joves en una sincera amistat i amb el testimoni vigorós de la felicitat que portem al cor, oferint la imatge viva d'una coherència autèntica entre el dir i el fer».

Després de la celebració de l'Eucaristia, presidida també pel bisbe

David Vidal

DESCOBREIX CATALUNYA

AL PALAU ROBERT

Vols escoltar música? Vine al Palau Robert.

Des d'ara, al Palau Robert, hi trobaràs tots els concerts que es fan a Catalunya, i els museus, i els costums, i les festes populars, i els monuments, i els balls, i els camins, i les excursions, i els balnearis, i les platges, i els refugis de muntanya, i la gastronomia perquè hem convertit el Palau Robert en el més gran centre d'informació turística, cultural i de lleure de Catalunya.

VEUREM QUE MACA!

Amb el suport de:

Generalitat de Catalunya

Barcelona

«Germans, menors i alegres»

■ Entrevista a Emanuela De Nunzio, ministra general de l'orde dels franciscans seglars

BARCELONA.— «Fraternitat, minoritat i alegria» són els valors evangèlics més típics de l'orde dels franciscans seglars, segons ha manifestat Emanuela De Nunzio, ministra general d'aquesta institució, en la 24 Jornada de reflexió a Sant Cugat del Vallès que ha presidit i que ha tingut lloc els dies 8 i 9 de novembre. El moviment eclesial és present als cinc continents, a 72 països i reuneix més de mig milió d'afiliats.

Viure com a germans, petits i alegres, és el missatge que sant Francesc d'Assís ha deixat al món i que dona raó i sentit als grups o fraternitats de franciscans seglars. Ho comenta en profunditat i senzillesa la ministra general dels franciscans seglars, amb qui hem mantingut aquesta entrevista.

—Què entén per fraternitat?

—Per entendre-ho cal primer un canvi radical de mentalitat en l'individu —una autèntica conversió interior— que doni raó i sentit a la vida. La fraternitat és un do de l'Esperit, una manera nova de veure l'home. Va més enllà del sentit d'igualtat, que només veu en si mateix i en l'altre deures a complir. La fraternitat transcendeix una civilització que uneix les persones per una utilitat pròpia o per un canvi de serveis, prestats en la idea que jo necessito l'altre, i a l'altre haig d'oferir-li allò que li és útil. La visió «home-germà» és escriptura per a qui la percep, i arrabassa totes les estructures humanes normals.

—Emanuela De Nunzio suggereix un retorn als orígens del cristianisme.

—És tota l'Església i les seves institucions les que necessiten experimentar novament la llum i la força de la fraternitat que sant Francesc va redescobrir. L'Església ha de tornar als seus orígens; quan la fraternitat evangèlica era llei única i universal. L'Església s'ha empobrit, i ha substituït la fraternitat per l'autoritat i el poder. L'amor fratern ha de moure aquell qui presideix, aquell qui ensenya, aquell qui té relació amb els altres.

—Com es tradueix això en els franciscans seglars?

—Amb una relació de confiança, d'estima i de lleialtat. Els grups o fraternitats no són només per formar el propi creixement espiritual, dins el qual cadascú tria una activitat sense aportar la seva originalitat a objectius comuns. Per a nosaltres, el Senyor ens ha cridat a viure en una comunitat de germans. No es tracta d'un equip de treball evangelitzador, sinó més aviat un indret on

cerquem establir relacions interpersonals: estimar-nos, respectar-nos, voler el bé l'un de l'altre, tot buscant un creixement mutu. Ens convida a posar a disposició dels altres els dons de

Emanuela De Nunzio.

naturalitat i de gràcia que hem rebut, i si és necessari, fins i tot els béns materials de què disposem.

—Anem al segon valor del franciscà seglar: la minoritat.

—En Francesc d'Assís, la minoritat —ser menor, ser petit— significa seguir Jesús que es va fer no res, tot prenent la condició d'esclau. La minoritat és el secret de Déu que es revela als senzills amb el do del seu Esperit. Quan fra Masseo pregunta a Francesc: «Per què a tu, per què tot el món va rere teu?», respon: «Perquè Déu no ha trobat ningú de més vil, ni de més insuficient, ni més pecador que jo.» És el secret de tot autèntic franciscà, que genera un estil propi d'estar en el món: ser instrument de pau, ser senzill, mansuet, tolerant, res-

pectuós. Jo vinc del continent africà, tan diferent al nostre socialment i culturalment. Les germanes i germans amb què m'he reunit han entès molt bé el missatge. En la simplicitat evangèlica de la nostra regla han trobat una resposta a les seves necessitats. Una cosa semblant passa a Hispanoamèrica i als països de l'Est.

—A Europa ens perdem en grans deses?

—Jo diria que sí. Els signes dels temps ens revelen la necessitat d'abandonar el carreró sense sortida de les disputes doctrinals i dels

judicis condemnatoris. També s'ha de trencar l'espiral de posseir més per tal de valdre més; vèncer l'exclusivisme del poder en tots els ànims i a tots els nivells. Tothom aspira a exercir el poder, petit o gran. I això no tan sols en l'autoritat política, econòmica, en la magistratura, en els negocis, sinó també en les esferes eclesials més modestes: la parròquia, la família, en tota relació interpersonal. En tots serpenteja la presumpció de superioritat (per ciència o per virtut), i aflora arribisme, arrogància i agressivitat. La minoritat no és una qualitat o virtut adquirida; és tota una manera de ser. Els franciscans seglars procurem conèixer, estimar i viure la regla o norma

—Si el projecte franciscà es va difondre de pressa als seus inicis és perquè el testimoni de Francesc i dels seus primers seguidors fou un testimoni de joia, que colpeja la imaginació de qual-sevol que hi entri en contacte.

—Em permeto fer-li la mateixa pregunta que feia fra Lleó a sant Francesc: «En què consisteix la perfecta alegria?»

—Aquí vaig. En el Pobriçó d'Assís no és fruit d'un do natural. Hi arribà gràcies a una opció i a un dramàtic procés interior, que inclou l'expressió «fer penitència».

—Penitència de què?

—En el famós diàleg amb fra Lleó sobre la perfecta alegria, Francesc explica que la joia perfecta consisteix a abraçar, per amor a Crist, tota mena de tribulació. Al meu entendre, un aspecte poc comprès o deixat de banda. No m'ha agradat mai, per exemple, el film de Zeffirelli *Germà Sol, germana Lluna*, perquè no em sento a casa amb aquell sant Francesc saltironant per prats verds i jardins florits. «La dolçor de l'ànima i del cos» que diu ell que experimentà després de l'encontre amb els leprosos, va ser fruit d'una superació dramàtica d'ell mateix per obrir-se a l'alegria de l'Esperit. Francesc és el contemplatiu que veu en Déu la font de tota joia. «Vós sou goig, esperança i alegria.» És l'enamorat que s'identifica, dia rere dia, amb els sofriments del Senyor, transformant tota emoció terrena en felicitat desbordant. És la joia d'aquell que experimenta l'alliberament de l'esperit, que vessa d'un cor que ja sap que és estimat, redimit i salvat... Diré que aquesta alegria és contagiosa; té la qualitat d'expandir-se, i pot ser l'antídot del sentit d'angoixa que envaeix el nostre temps, que inútilment tracta d'omplir-se de coses, d'activisme, d'imatges i remors.

«L'Església s'empobreix quan substitueix la fraternitat per l'autoritat i el poder»

de vida, inspirada per sant Francesc i aprovada per la Santa Seu, en la qual posa en relleu tot el que estic dient.

—Parli'm del tercer valor que ha esmentat: la perfecta alegria.

Cal subratllar, com a simple referència que, si santa Clara d'Assís ha estat la millor intèrpret dels ideals de sant Francesc, avui, la primera responsable de l'orde franciscà seglar està a tot el món, és també una dona: Emanuela De Nunzio. Un cas gairebé excepcional en institucions eclesials similars.

Francesc Gamissans

Girona

S'edita l'Agenda Llatinoamericana 98

■ Una eina pedagògica i solidària

GIRONA.— «Una pàtria en una altra pau» és l'encapçalament de la nova Agenda Llatinoamericana, un llibre-agenda que combina el tradicional format d'una agenda convencional amb articles, informacions i ressenyes de llibres d'Amèrica Llatina.

El dia 7 de novembre es va presentar l'agenda a Girona en un acte convocat conjuntament per Justícia i Pau, l'Ajuntament de Girona i la Universitat de Girona. Sebas Parra va presentar-la com «una eina pedagògica per construir la cultura de la solidaritat».

L'edició d'enguany ha estat coordinada pels membres del Comitè Oscar Romero de Sabadell i hi han fet aportacions més de 80 centres populars, organismes solidaris, se-

cretariats de Justícia i Pau i congregacions, revistes i editorials que distribueixen l'agenda arreu.

S'ha traduït a nou llengües i arribarà per primer cop a Jamaica i Austràlia. El responsable del Comitè Oscar Romero de Girona, Jordi Planas, recomana que l'agenda arribi també als centres d'ensenyament. En aquest sentit, a Girona s'ha rebut una subvenció de la Diputació de Girona per promoure-la. Justícia i Pau ja ha començat a

divulgar-la als instituts i a la Universitat.

Per mil pessetes es pot aconseguir aquesta eina de solidaritat i justícia que pretén sensibilitzar la societat dels problemes que pateixen els països més empobrits. Aquesta edició en català, la quarta, inclou concursos, efemèrides i adreces d'Internet, entre les quals hi ha la del martirologi llatinoamericà o la pàgina de monsenyor Romero. A Girona es pot aconseguir al Centre de Recursos L'Estació, al telèfon 972/ 22 00 70. Per ara s'ha fet un tiratge de mil exemplars, 800 en català i 110 en castellà.

Miriam Díez Bosch

Vic

V Jornada de Pastoral Penitenciària

VIC.— Amb una assistència de més d'un centenar de voluntaris el dia 8 de novembre es va celebrar al Seminari de Vic la V Jornada de Pastoral Penitenciària de Catalunya, organitzada per la delegació de Pastoral Penitenciària del bisbat de Vic. Estava adreçada al voluntariat de les presons, al personal de l'àmbit penitenciari i de justícia, i a totes les persones interessades a obtenir informació sobre el voluntariat de la pastoral penitenciària.

Jaume Funes, psicòleg especialista en adolescents amb dificultats socials, va obrir la jornada amb la ponència titulada «Cap on va la justícia juvenil?», seguida d'un debat molt enriquidor. El delegat de Mitjans de Comunicació Social de l'arquebisbat de Barcelona, Marcel·lí Joan, va parlar sobre el voluntariat.

Un dels àmbits més importants de la pastoral penitenciària és la tasca del voluntariat de presons. Un treball que es desenvolupa a diferents nivells, des de les visites i l'ajuda als interns i a les seves famílies fins a l'acollida dels interns durant els seus permisos.

El delegat de Càritas diocesana de Vic, Mn. Joan Raurell, va reflexionar sobre la pastoral social. Després va tenir lloc un col·loqui i es van llegir cinc propostes que van ser aprovades.

Manuel Lecha va assistir a la jornada en representació del director general dels serveis penitenciaris, Ignasi García Clave. El bisbe de Vic, Josep M. Guix, va clausurar la jornada amb la celebració de l'Eucaristia.

C.C.

Urgell

De Burkina Fasso al santuari de Núria

NÚRIA.— El prevere Josep Mas, fins ara capellà dels santuari pirinenc, va declarar a aquest setmanari que un dia va visitar la Mare de Déu de Núria un matrimoni de Burkina Fasso, concretament d'Ugadugu. Al cap d'un any hi va tornar per agrair el naixement d'una filla. El matrimoni no tenia descendència i, informat per una família de Vic, va venir a Núria a implorar aquest do de Déu i posar el cap a l'olla. El febrer de 1997 hi van tornar per donar gràcies pel naixement d'una altra filla, a qui van donar el nom de Núria i van presentar a la Verge. El matrimoni l'acompanyava l'esposa del president de Burkina Fasso, Blas Campoaré, i altres personalitats. «La Mare de Déu de Núria no és racista», ha comentat Josep Mas. «Favors envia a qui els sap demanar... la Mare de Déu de Núria anem tots a visitar», fins i tot des de l'Àfrica.

Antoni Mirabet

Devots catalans de Núria visiten els de Madrid

NÚRIA.— Devots de la Mare de Déu de Núria catalans van celebrar a Madrid unes jornades d'agermanament i festa amb els feligresos de la parròquia madrilenya que té per titular la verge pirinenca. La trobada va consistir en celebracions litúrgiques, actes de pietat, xerrades i convivència festiva. Fa trenta anys que la parròquia madrilenya està dedicada a la Mare de Déu de Núria. El rector és soci de la Lliga Espiritual de Núria. Alguns devots madrilenys ja havien assistit a les celebracions de la Mare de Déu al santuari pirinenc. Ara els catalans han volgut correspondre'ls.

A. M.

ASOCIACIÓN ESPAÑOLA DE
BIOÉTICA Y ÉTICA MÉDICA

CONGRESO NACIONAL

"LA BIOÉTICA EN LAS
INSTITUCIONES SANITARIAS"

AEBI

Asociación Española de Bioética y Ética Médica

Asociación Catalana d'Ètica Bioètica

BARCELONA: 6 i 7 de desembre de 1997

PROGRAMA

Dissabte dia 6:

Ponència. Fonamentació.

«La medicina com a professió ètica», Dr. H. Jochimsen, director del Lindeboom Instituut, Ede, Holanda.

«La bioètica a les institucions sanitàries», Dr. D. Daniel Serrão, president del Conselho de Reflexão sobre a Saúde, de Portugal, i membre de la Comissió de Biètica de la Unesco.

1a Taula rodona: Assistència clínica: «Solució de dilemes ètics en la pràctica clínica.»

2a Taula rodona. Fonamentació: «Corrents en ètica clínica: cap a un consens?»

Diumenge dia 7:

3a Taula rodona. Assistència clínica: «L'ètica de l'assistència clínica: el paper dels comitès de bioètica.»

Taula rodona. Docència: «El futur de la docència de la bioètica a Espanya.»

Sopar del congrés, al mateix hotel.

Dilluns, dia 8, festa:

Per als que desitgin quedar-se a Barcelona, hi haurà una visita turística amb guia per la ciutat.

Informació general

Seu del Congrés:

Hotel Rallye, Travessera de les Corts, 150-152 (darrere del Corte Inglés de la Diagonal), Barcelona.

Informació i inscripció: Secretaria d'AEBI. Apartat 933 - 15080 Sant Jaume de Compostel·la
Tel. 981/ 59 92 50 - Fax 981/ 59 40 15. E-mail: gibioetica@edune.iber.net.es

Tortosa

La parròquia del Roser, 50 anys d'independència

■ Una exposició de fotografies recordava la vida de la parròquia

TORTOSA.— La parròquia del Roser de Tortosa va celebrar recentment els cinquanta anys com a independent, és a dir segregada de les tres que existien a la capital del Baix Ebre. També fa cinquanta anys que va ser restaurada per Regiones Devastadas, l'organisme franquista que tenia cura de reparar els danys ocasionats per la guerra civil espanyola.

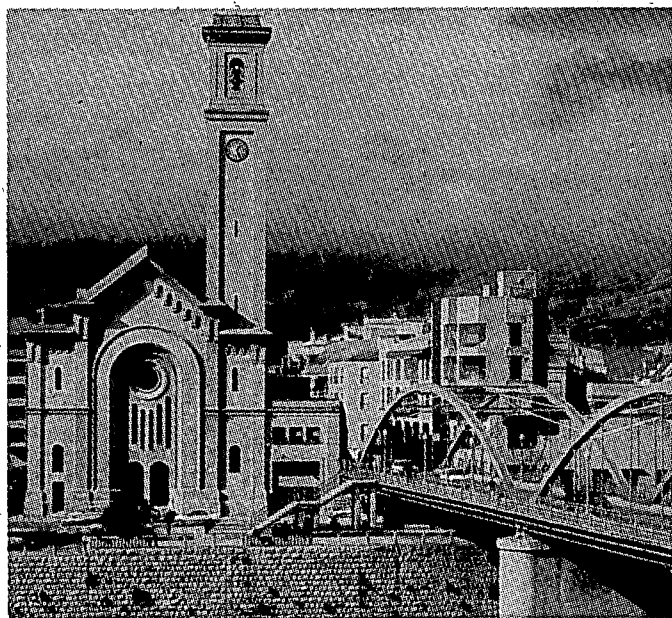
Aquests dos fets van ser celebrats, l'octubre passat, segons la programació del rector Mn. M. Querol i el seu Consell Pastoral. Una exposició de fotografies, com un gran àlbum de la família parroquial, reflectia els goigs, dolors i glòries d'aquests cinquanta anys.

La celebració va tenir un caire cultural on va destacar el doble concert de les corals Orfeó Tortosí i Vent de Dalt. Una processó va donar el to popular a la festa. La missa va ser concelebrada per tots els sacerdots que l'havien ser-

vit, a més dels preveres de la ciutat, i presidida pel mateix rector, que va destacar en l'homilia que «la parròquia assumeix la vida de la feligresia com un peregrinatge de goig, penes i alegries».

El Dr. Miravall, historiador local, destacava el precedent de l'actual temple. Es tractava del segon convent i temple dels frares dominics, situat just al davant i al marge esquerre del riu. La parròquia del Roser i la dels Dolors són les dues que creixen demogràficament.

El 18 d'octubre de 1947, el bisbe Moll i Salord va signar el decret d'erec-

La parròquia del Roser creix en detriment de les altres.

els desastres de la guerra civil. És per això que només quedaven les quatre parets; i el famós campanar de l'arquitecte Abril Guanyavents, d'una alçada excepcional, va quedar decapitat. En la restauració, el campanar va perdre molta alçada.

ció de la parròquia com a independent, poc després de ser restaurada l'església, que havia patit durant nou mesos

ració, el campanar va perdre molta alçada.

J. Blanc i Bahima

L'hora de Déu

Al servei dels més pobres

NECESSITEM VOLUNTARIS/ES

No importa l'edat. Podeu escollir dies i horari.

Intentem complementar tot l'arc d'humanització integral de les famílies més desestructurades mitjançant:

- Ajudes materials (aliments, pagaments de llum, aigua, desnonaments, ajudes puntuals, etc.)
- Atenció personalitzada coordinada amb els Centres d'Assistència Social.
- Visites als nostres beneficiaris als hospitals i presons.

☒ EDUCACIÓ INTEGRAL DE FAMÍLIES EN EL NOSTRE CASAL SANT ADRIÀ, ON ES REALITZA UN PROGRAMA AMB ELS SEGÜENTS OBJECTIUS:

- 1 Donar una formació bàsica en l'aspecte cultural mitjançant reforç escolar i l'alfabetització.
- 2 Transmetre una sèrie d'hàbits de comportament individual i socials de manera que es reforci l'autoestima i es faciliti la integració social.
- 3 Oferir la possibilitat de créixer en la dimensió de la fe cristiana mitjançant la catequesi.

Informació: Telèfon (93) 203 90 73

Entrevista a Claudio Satorre, president de la Junta de Acción contra la Lepra

Claudio Satorre presideix la Junta de Acción contra la Lepra (JAL), una entitat amb dos mil associats. Van començar fa 32 anys quan la lepra era un problema a Espanya. Ara ho segueix sent, però al Tercer Món. JAL va començar a Barcelona la seva tasca benèfica i la continua ara a la seva nova casa a Cunit.

—Quina és exactament la tasca de JAL?

—JAL s'ocupava dels leprosos a Espanya i de les seves famílies, cuidava dels seus fills mentre els malalts estaven hospitalitzats i se'ls ajudava econòmicament. Actualment, a Espanya, els serveis socials s'han fet càrrec d'aquesta problemàtica per la qual cosa la nostra tasca se centra ara en alguns països del Tercer Món.

—Encara hi ha lepra a Espanya?

—A Catalunya fa 30 anys teníem 850 malalts i ara n'hi ha 3. A Espanya hem passat d'uns deu mil a 380 malalts. Hi ha molt pocs casos nous, i generalment procedeixen de la immigració, per tant correspon a Sanitat portar un control adient de la població immigrant.

—Tots els socis de JAL fan una tasca activa dins l'associació?

—A JAL hi ha socis i col·laboradors. Uns ens ajuden amb el seu donatiu i uns altres hi col·laboren. La junta és de vuit persones que es troben cada trimestre generalment, i al soci se l'informa de les activitats dos cops a l'any.

—Com es viu el problema de la lepra en el Tercer Món?

—Hi ha diferents reaccions. A l'Índia és la mar-

ginació total del malalt, el leproso és «un sense casta» i viu en guetos. Al voltant d'aquests poblats tenim tallers per treballar, escoles i dispensaris per donar al malalt, a més de la curació, la qualitat de vida que es mereix. A l'Àfrica, en canvi, el leproso no està marginat i viu amb la seva família, però també necessita ajuda per a ell i la família.

—Si el malalt viu amb la seva família, no hi ha perill de contagi?

—Els climes càlids i la desnutrició afavoreixen el contagi, però si el malalt es medica, la malaltia perdre activitat i no contagiarà. És molt important també en aquests casos l'acondicionament de la casa, la higiene. En aquest sentit, no parlem de malalt de lepra sinó de famílies leprògenes. La dona té, a més, riscos afegits: si no té sensibilitat a les mans es pot cremar amb els estris de la cuina, amb la qual cosa serà una

lesió més. S'està actuant en profunditat per resoldre aquests problemes.

—JAL té una bona acollida a Cunit?

—Malauradament al principi va haver una reacció contrària a JAL. Es va pensar que seria un dispensari o un centre on hi podria haver algun malalt intern. Es va poder resoldre amb els mitjans d'informació de Tarragona i el Baix Penedès. Es va explicar que seria un centre en el qual es recaptarien fons en favor dels malalts del Tercer Món i que es farien diverses accions culturals.

—Com va viure l'associació aquesta actitud dels ciutadans?

—En aquell moment vaig pensar que després de 32 anys de treball no havíem avançat gens. Per damunt de tot, hem de lluitar contra la por i la ignorància perquè quedi clar el missatge que la lepra es cura.

—JAL està en contacte amb altres associacions per realitzar

el seu treball?

—Treballem sempre amb persones que estan en contacte directe amb l'associació, com són religiosos amb representació a Espanya, o bé entitats que ja coneixem.

—Hi ha diferències, en el tractament d'aquesta malaltia, respecte a d'altres països?

—A França, per exemple, se celebra el Dia Mundial de la Lepra, que és el darrer diumenge de gener. Es fa una col·lecta de totes les confessions, no únicament de la catòlica. Aquí hem intentat establir-ho però sense èxit, encara que la nostra proposta es celebrar-ho el dia de sant Llúter, el 17 de desembre.

—Què diria per aconseguir que s'estableixi aquesta proposta?

—Diria que, si ens ho proposem, la lepra es pot eradicar, però necessitem la col·laboració dels ciutadans que es puguin sentir sensibles cap aquesta causa i cap als altres.

Els donatius a JAL dedueixen un 20% a la declaració de la renda.

Claudio Satorre, actual president de JAL.

Nova seu de JAL a Cunit.

«Per damunt de tot, hem de lluitar contra la por i la ignorància perquè quedi clar el missatge que la lepra es cura»

M.R.B.

Magisteri

Carta Dominical

Ricard M. Carles
Cardenal, arquebisbe de Barcelona

Una experiència de Déu per als altres

Maria, la mare de Jesús, va viure en aquest món una experiència singular de l'Esperit Sant. Però la va viure per als altres. Maria es va anar expropiant progressivament a favor de tots els homes.

Maria, en certa forma, perd ja el seu Fill quan aquest se'n va de casa per a iniciar la seva vida pública. Martín Descalzo, en una de les seves emotives pregàries a Maria, li deia: «Gràcies per haver respectat la vocació del teu Fill quan se'n va anar a fer la seva bogeria, per no haver-li donat

petits consells prudents; gràcies per haver-lo deixar créixer i per sentir-te orgullosa que ell et superés.»

Renuncia gradualment a la persona del seu Fill a favor de l'Església, fins arribar a sentir aquelles paraules que Jesús li adreça: «Dona, aquí tens el teu fill.» I aquelles altres adreçades a Joan: «Aquí tens a la teva mare.» Jesús no podia demanar un despullament més gran a la seva mare, sobretot demanant-li-ho en aquell moment.

Tot allò que tenia Maria de més íntim i personal, li és sostret a favor de l'Església i dels cristians.

Per més que tots els cristians siguem molt lluny de la donació radical de Maria, ella és el model per a nosaltres, pel fet de ser «la primera cristiana», i per això tota capacitat humana nostra, sobretot si és d'ordre espiritual, l'hem de saber posar al servei i a favor de l'Església i dels cristians. Cada vocació té el seu propi estil de fer aquesta ofrena, i no té els mateixos matisos en la vocació matrimonial que en la vocació del celibat assumit com a consagració a Déu, però en tots el casos som cridats a realitzar aquesta donació de nosaltres mateixos.

I totes aquestes renúncies, aquests formes d'expropiació lliures i assumides amb maduresa, no són cap amenaça a la nostra personalitat, sinó que

són la porta que la duu a la plenitud. El celibat consagrat a Déu, per exemple, s'entén des d'aquest compromís d'expropiació personal, per amor de Jesucrist, en benefici de l'Església i dels germans. Per això l'Església valora tant la consagració dels sacerdots de l'Església llatina en el celibat lliurement assumit, per més que aquesta praxi xoqui en alguns àmbits de la societat actual i sigui mal entesa i atacada per molts.

L'experiència de Maria ha estat certament irreplicable, però és oberta a tots els cristians i, en certa forma, tots som cridats a compartir-la. Ella va engendrar el Verb encarnat, en el cos i en l'esperit, i el va donar càlidament i cordial a tots els homes.

Tot cristià és cridat a fer una cosa semblant. Perquè —com diu un eminent teòleg actual— Jesucrist és la vida que torna al Pare des del despullament radical a favor dels germans. I els cristians som cridats a viure també això, cosa impossible si no es vetlla per l'espiritualitat, per la interioritat, per la tensió espiritual de la nostra ànima.

Recordo, respecte d'això, el que deia fa temps un laic jove a un jove sacerdot: «No us demanem pas que sigueu sants, però sí que ens agradaria veure que, si més no, ho intenteu ser.»

Paraula i vida

Lluís Martínez Sistach
Arquebisbe de Tarragona i Prímat

Maria Immaculada

L'àngel Gabriel, en el moment de l'Anunciació, saluda Maria dient-li «plena de gràcia». Al llarg dels segles l'Església ha pres consciència que Maria, «plena de gràcia» per Déu, havia estat redimida des de la seva concepció.

Això és el que confessa el dogma de la Immaculada Concepció, proclamat l'any 1854 pel papa

Pius IX: «La benaurada Verge Maria, des del primer instant de la seva concepció, per una gràcia i un favor singular de Déu totpoderós, en virtut dels mèrits de Jesucrist, salvador del llinatge humà, va ser preservada intacta de tota màcula de pecat original.»

Hi ha una lluita tràgica entre el bé i el mal en la història dels homes i en la vida de cadascun d'ells. Així ho expressava l'antic poeta Ovidi: «Veig el que és millor i ho aprovo, però segueixo el pitjor.» I és en la realitat d'aquesta lluita on es desenvolupa l'existència humana.

Però en aquesta història hi ha una dona santa, immaculada, vestida de sol: és Maria, la mare de Jesús. El papa Pau VI deia al filòsof Guitton que en ella «es realitza la intenció divina de fer de l'ésser humà el reflex, la imatge o bé —com s'ha de dir— la fotografia, la semblança de Déu.»

Maria Immaculada és l'afirmació divina del bé sobre el mal. Ella fou concebuda sense pecat origi-

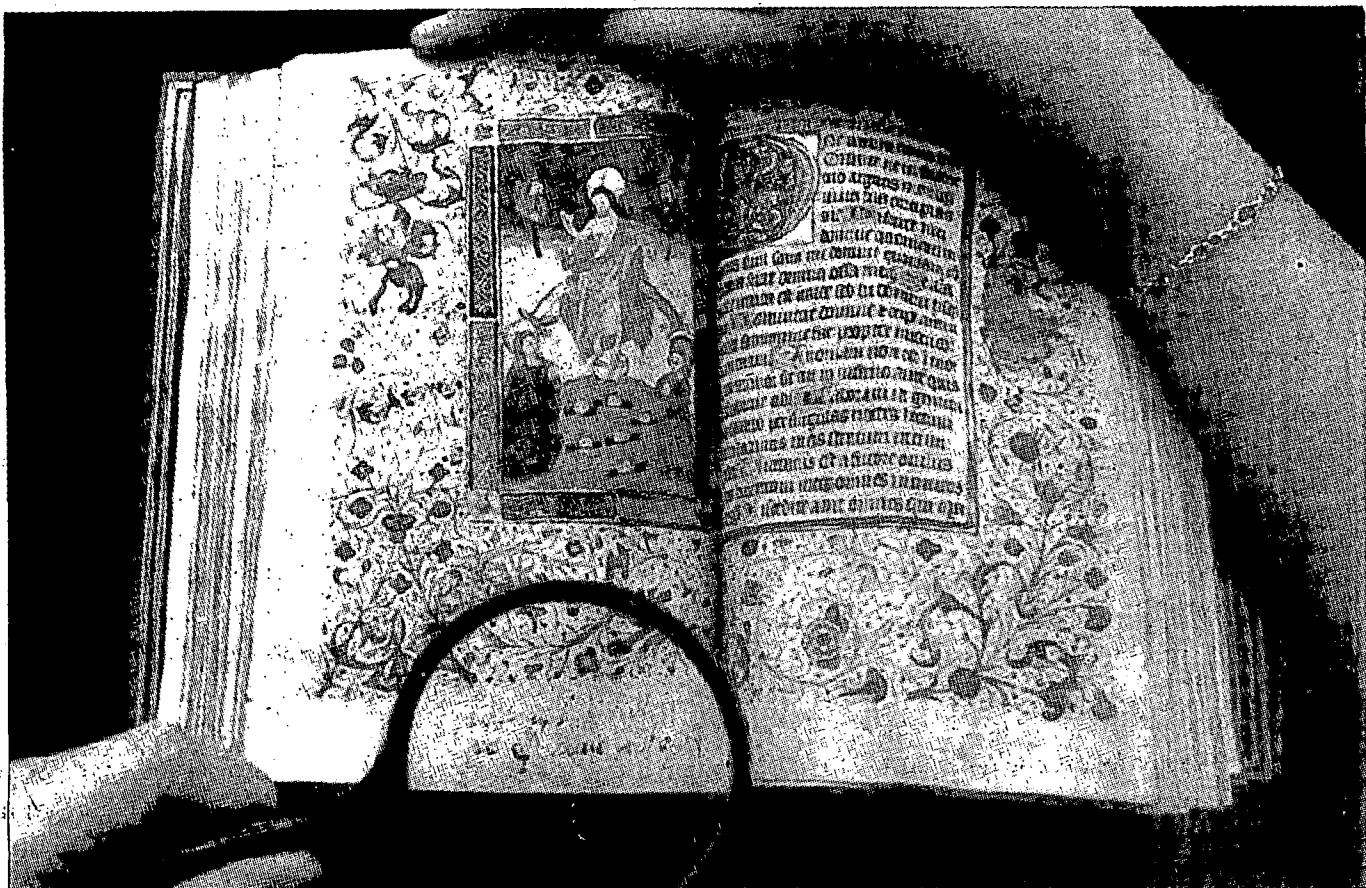
nal i va viure sense pecat, i no va refusar mai a Déu la més mínima prova d'amor. La intuïció poètica de Bernanos adverteix: «Els antics dimonis familiars de l'home [...], els terribles patriarques que han guiat els passos d'Adam en el llindar del món maleït, l'astúcia i l'orgull, miren de lluny aquesta criatura [Maria], col·locada fora del seu abast i invulnerable.»

Déu va voler que la Immaculada fos bella als seus ulls i perfecta davant la mirada dels homes. Però ho va voler sense que deixés d'ésser una dona, sense restar res a la seva feminitat; al contrari, sublimant el seu amor, la seva delicadesa, la seva sensibilitat i la seva entrega generosa als altres.

Emmirallant-se en Maria, les dones, les esposes i les mares realitzen adientment la seva gran vocació, com ho va fer ella. Enfront de tant egoisme i de tanta immoralitat cal l'aportació positiva i entra-nyablement humanitzadora de la dona.

opinió

Zoom

Aquest és un llibre de pregàries i alhora una meravellosa obra d'art, amb il·lustracions i lletres capitals miniades curiosament. És el Llibre d'hores que pertanyia a la famosa i desgraciada Anna Bolena, segona esposa del més famós encara Enric VIII d'Anglaterra. Un llibre sobre el qual deurien caure les llàgrimes de la dissortada reina. Ara, exposat a la galeria Christie's de Londres, espera ser subhastat, i es calcula que el seu preu serà d'uns deu milions de pessetes. Trist destí per a un llibre històric, rebaixat a la categoria de mer objecte de col·lecció.

Filtrant la notícia

Francesc Gamissans

La cadira de la Mare de Déu

A Jerusalem s'acaben de trobar els vestigis de la que fou probablement l'església bizantina de planta octogonal més gran de tot Palestina. Hi havia el que la tradició cristiana anomena la Santa Cadira (en grec, *kathisma*), és a dir, la roca en la qual la Mare de Déu hauria descansat abans d'arribar a Betlem per infantar Jesús.

El Departament per a les Antiguitats d'Israel va donar a conèixer la notícia en una roda de premsa el 9 de novembre passat. Òbviament, el que més interessa no és la Santa Cadira —un signe purament emblemàtic— sinó el descobriment d'un temple construït en els primers segles del cristianisme.

L'església, de 43 per 52 metres, es remunta al segle v i té el terra recobert de mosaics molt ben conservats, en els quals es representen dissenys geomètrics i la figura d'una palmera. Al centre es troba allò que els arqueòlegs coin-

cideixen a anomenar la Santa Cadira, atès que correspon perfectament amb les dades de la tradició cristiana.

La directora de les excavacions arqueològiques, Rina Avner, assegura que «ha estat descoberta i desenterrada la planta de l'església bizantina més important de Palestina». De fet, per les dimensions esmentades, és un dels santuaris marians més grans que s'han dedicat a la Mare de Déu.

Segons textos cristians antics, l'església i el monestir del seu costat foren construïts durant la meitat del segle v amb fons econòmics d'una vídua rica, anomenada Iquilia. Abans de la construcció del temple i del monestir, el lloc de la roca —la cadira de la Mare de Déu— era centre de pelegrinacions dels cristians europeus que anaven a Terra Santa. Tant l'església com el monestir van ser destruïts en circumstàncies fins ara desconegudes, pels volts del segle viii.

Les autoritats israelianes han manifestat el seu desig de reconstruir i restaurar l'església amb motiu de les grans celebracions del Jubileu de l'any 2000, però no han declarat fins ara si renunciaran la propietat a favor de l'Església catòlica, ja que es tracta d'un temple cristià i no jueu. Sigui com sigui, les pelegrinacions de cristians de tot el món a Terra Santa podran visitar un altre vestigi arqueològic i artístic de gran vàlua, que demostra l'antiguitat de la devoció del poble a Maria, i que recorda el viatge de la Mare de Déu i sant Josep anant cap a Betlem.

Una bona notícia per a les festes de Nadal que s'apropen!

Notes insignificants

Germà Adrià

On és l'alegria a les misses?

M'agrada molt anar a missa. Alguns dies no puc escoltar missa; d'altres, n'escolto dues. Continuo creient que la missa és el «moll» de la família cristiana, la millor pregària, l'acte més sublim dels cristians. Però... ¿quina missa?

De vegades vaig a parròquies grans, amb naus àmplies, immenses. Veig com arriben els cristians devots. Sense saludar-se, sense ni tan sols adonar-se que hi ha altres germans, s'asseuen escampats per la nau. En silenci. Com si el Senyor fos un tro per esclatar, a l'estil dels déus antics. Després surt, lluny del poble cristià, el celebrant. Comença la missa. Si canten, canta el sacerdot i el poble acompanya a mitja veu el que canta.

Gairebé sempre dos lectors s'aixequen per llegir i jo —que estic una mica sord— gairebé mai no aconsegueixo escoltar-los. Després, el celebrant predica. Però està tan lluny de la realitat que, gairebé sempre, és com si prediqués a éssers imaginaris. I així... silenci, respecte, almenys aparent. De genolls o de peu, però com si cadascú estés sol a missa.

I arriba la pau. Els cristians, gairebé tots, es donen una tímida i vergonyosa encaixada de mans. Posteriorment els fidels desfilen per combregar, sense grans mostres d'alegria pel Senyor que se'ls lliura. Després acaba tot. La gent surt, també, com si no fossin germans cristians. Ni tan sols es coneixen. Jo em quedo desorientat.

De vegades he d'anar a un bar del meu barri, on tots ens saludem, parlem, riem i cridem. Tots ens sentim «germans» en la pobresa. ¿Per què, Senyor, aquesta seriositat a les teves esglésies si Tu ets la nostra salvació i la nostra alegria? ¿Per què no hi ha escalf humà a la majoria de les nostres esglésies? Crec que si ens veiéssis contents, series capaç d'introduir-te en alguna de les estàtues o imatges on et representem i baixar a parlar i riure amb nosaltres. I quina missa celebrariem llavors!

Punt de vista

Joan Morera

Sacerdot-periodista de Barcelona

Irresponsabilitat diluïda, estimball social, responsabilitat compartida

• Sí o no. Una part o l'altra tenen la raó. Per tant, l'altra part és mentida; sofisma o error.

• Sovint en la vida individual, familiar i social es presenten situacions enutjoses, dubtoses, ambigüitats.

• Però aquestes situacions no es presenten en matemàtiques, 720.000.000.000 ptes. no es pot confondre amb 720 ptes., ni amb 00.0000 ptes. Per tant, una de les dues quantitats és errònia.

• El ciutadà del carrer no disposa de prou elements per jutjar quina de les dues parts implicades diu la veritat. Però sí que té maduresa de criteri per dictaminar que una part no diu la veritat.

• La persona senzilla però honesta; la persona que es perd en la nebulosa dels milers de milions, però sensata, també es perd en el camí que ha de descobrir per sentir-se mínimament segura en la societat que viu. D'altra manera la seva moral, la seva il·lusió de vida, la seva capacitat de convivència s'erosiona i s'esvaeix.

• A aquesta persona, la majoria de persones en la nostra societat, l'han segregat o li han pres la confiança en l'altre, ja no té seguretat en ningú, i sap que refugiar-se en un tancament en si mateix és assumir l'actitud suïcida de l'estruc. Dit d'una altra manera, han convertit la vida d'aquest ciutadà en un sense sentit irracional.

• La justícia, mai millor dit descrita com a cega, ja no és moneda de valor fi, i una societat sense justícia és anarquia. Anarquia és desordre. El desordre és l'antípoda de societat. La societat desordenada no és societat.

• Sembrar el dubte sense resoldre'l, com a sistema, és asfixiar l'existència. Si l'autoritat no s'exerceix, es desprestigia. Si es desprestigia l'autoritat s'enterren els valors. Si no hi ha valors no hi ha veritat dilucidada.

• ¿Qui aclarirà si el «forat» existeix o no? Perquè el que realment no existeix en els termes contradictoris són els punts o posicions intermitges.

• Per tant, una de les dues parts contràries haurà de ser sancionada en honor a la bona salut social. O se sanciona exemplarment aquest frau inconcebible, estafa o robatori, o se sanciona aquesta calúnnia o invectiva de ciència-ficció.

• El camí elegit de possible convivència, encobriment, pactes tàcits o explícits, extorsió o xantatge és totalment equivocat, perquè, sens dubte, una vegada iniciat no hi ha força moral i real que el pugui detenir.

• Veiem atònits com es recorre aquesta etapa; Gal, Grapo, Cesid, ETA, nacionalismes, encaputxats, Consell General Superior de Justícia, així ho confirmen. Qui s'atrevirà a desfer la madeixa tan organitzativament desfeta? Un escàndol social no es pot tapar amb una escàndol més gran.

• Sembrar dubtes, deixar els interrogants sobre les crestes de les onades braves, és reconèixer que s'ha perdut l'autoritat. L'autoritat desacreditada no pot exigir ni és digna de mendicar respecte. La mateixa autoritat se sent atrapada i creu albirar una reixeta d'obertura en la permissivitat.

• Justificar la permissivitat amb grandiloqüències sobre la tan gastada «democràcia» és jugar amb l'opinió pública, com voler distreure les forces vives morals amb veïtats de 100 ptes. més o menys per recepta mèdica.

• Sens dubte que estan aconseguint el que s'han proposat conscientment o inconscient: que les forces vives i morals de la societat se sentin encadenades, oprimides per esvaïr-les de tota capacitat de reacció. I si aquestes forces descobreixen que el seu estat és d'impotència, s'aconsegueix arrancar la seva jugular.

• Qui ens alliberarà d'aquest estat de destrucció i mort anunciada?

• L'estat del benestar o el benestar de l'Estat?

Pensar, pregar i fer el bé a la gent

Ramon Masnou

Bisbe emèrit de Vic

Molts batejats i pocs cristians?

Pensar

Després del que hem pensat sobre la «mida» en vistes a un coneixement aproximat de la nostra vivència cristiana, ja podem avançar un pas més i donar per acceptable aquesta afirmació general que pot semblar exagerada, però que gosaria dir que ho és menys del que sembla, a primer cop d'ull. L'afirmació, que no deixa de ser una opinió, però que, tot i així, pot fer pensar una mica, és aquesta: en la tempesta de la crisi general d'ara hi ha pocs cristians de mida llarga. Pensem-hi.

Haureu llegit o sentit dir probablement aquella dita que fa així: «Molts teòlegs i teologies, però poc Déu» que ara no vull pas comentar. Em va més bé aquesta altra que és semblant: «Molts batejats però pocs cristians.» Als batejats d'aquest nostre temps, no a tots, però sí a la majoria, els toca fer un itinerari cristià molt més difícil que temps enrere, i més encara als petits i adolescents. Alguns detalls: Catecisme? Per alguns poc o gota; per a altres, sí; però més o menys deficient per causes diverses que vénen de limitacions humanes. Són gaires els que n'aprenen prou bé? I, ¿què direm del perdó dels pecats? Tanmateix si els més petits i adolescents s'han de refiar dels bons exemples dels més grans, estan ben guarnits. En la Primera Comunió, per culpa de les famílies, ¿on hi ha la festa principal, en l'Eucaristia de la fe o en l'acte i àpat de vida social, amb les seves circumstàncies desedificants de llüiments i competències, per veure qui ho farà més fort, més car i menys

espiritual? El Senyor deu procurar que hi hagi excepcions, però es deu tractar de pares de fe molt valenta. La Confirmació és el sagrament de la valentia cristiana, amb l'ajut de l'Esperit Sant; però quan el batejat i confirmat ja és persona lliure, que pot fer el bé i el mal, i ha d'aprendre de caminar sobre el pedregam i entre cingleres: pubertat, crisi d'adolescent, febleses, temptacions, la pluja d'escàndols de tota mena que provenen de les maquinacions del mal del món i del maligne, llavors, ¿on se sol veure la valentia cristiana, sobretot entre gent jove i també entre gent que ja no ho és?

Sembla que la cosa és clara, que no cal dubtar-ne ni fer-ne escarafalls: el camí de la vida del cristià, especialment ara, és estret i perillós, amb força paranys, ben proclius a relliscar i caure, i fer baixar la «mida» espiritual de vivència cristiana.

Déu ajuda però no obliga; respecta la llibertat humana; però la llibertat sola sense fre ni límits, pot reduir la «mida» de vivència cristiana i, per tant, la qualificació que mereixi fins a zero. Per això és bo i recomanable que, de tant en tant, ens prenguem la mida, espiritual, amb observació i examen, i seriosa sinceritat.

Pregària

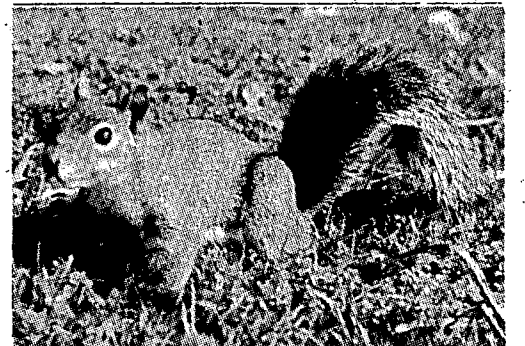
Senyor, ajudeu-me a fer créixer la meva vivència autèntica de cristià, i que sàpiga controlar la mida.

Fer el bé

Dins de les nostres possibilitats, ajudar els altres a créixer i controlar la mida de la seva vida cristiana.

L'ESQUIROL

Zona de tallers creatius al barri de la Ribera, on trobareu objectes de disseny, joieria, tèxtil al teler, ceràmica, vanos, antiguitats, taller de vidre, autèntics artesans, lloc idoni per comprar el vostre regal de Nadal.

Carrers Esquirol, Vigatans i Cotoners
Metro: parada Jaume I - Bus 17, 40, 45

Tribuna

Ferran Blasi

El Déu dels salms
i dels cristians

És clar que totes les coses que afecten el poble de la Bíblia interessin tothom, i concretament a casa nostra, per diversos motius: per les arrels semítiques que sempre hi ha hagut —les que no s'han arrencat del tot, i d'altres de noves—, i perquè els cristians també són espiritualment fills d'Abraham.

Només caldria pensar en les dues figures paradigmàtiques del nostre país —Ramon de Penyafort i Ramon Llull— i en el seu ecumenisme *avant la lettre*, reflectit en les seves iniciatives encaminades a aconseguir una entesa, amb totes les conseqüències, de jueus i cristians. En aquesta línia voldria situar-se aquest treball, que apunta un tema, en el qual haurien d'arribar a coincidir uns i altres: el concepte de Déu.

És obvi que si volem captar la idea —encara que sigui en una primera aproximació— que els jueus es feien de Déu, des de l'època que va d'Abraham a Crist, ens caldria, no solament resseguir tots els llibres, sinó també col·locar-los en ordre cronològic, situar-los en el seu context, i tenir en compte llur gènere literari.

Tanmateix, una temptativa per esbossar una imatge de Déu podria fer-se, sense gaire dificultat, amb els trets que ens aportarien els Salms, que són com un lloc de confluència i també un nou punt de partida, de tot el contingut de la Bíblia. S'ha de considerar que molts dels elements d'aquests cànctics provenen de l'època de major esplendor del poble jueu —la dels reis David i Salomó—, cap als segles 11 i 10 aC o de les que segueixen, i denoten un desenvolupament literari molt avançat.

DAVID, CULTIVADOR DE L'AMOR DIVÍ
I HUMÀ

Per començar, les mateixes figures d'aquests dos monarques que es troben entre els avantpassats de Crist segons la carn (cfr Mt 1,6-7; Rm 1,3 i 9,5), deixant a part les seves febleses, farien pensar en Déu, en alguns aspectes positius: David, que és un rei poderós; un guerrer valent; un home magnànim i gallard; poeta inspirat; cultivador de l'amor diví i de l'amor humà; amic lleial; i Simó, que destaca, no solament per la seva riquesa i l'activitat edilícia, sinó també per la ciència, la saviesa i la prudència.

Dels Salms en surten les imatges globals d'un rei que protegeix els seus súbdits; d'un jutge just; d'un pastor que condueix a verdes pastures les seves ovelles; d'un guerrer que defensa els seus soldats fidels, i esclafa els enemics; d'un pare que, amb sentiments de pare i mare, no oblidia el seu fill; i evidentment, del creador, que coneix bé i domina totes les coses que ha fet sorgir del no-res.

Amb una audàcia, certament inspirada per Déu, els escriptors sagrats van oferint, aquí i allà, trets d'una semblança, que es pot copsar amb la imaginació, però que no indueixen de cap manera un concepte material o materialista de Déu. Per mitjà d'antropomorfismes es pinta un retrat d'un home, que és cos i esperit, que es val de tots els sentits corporals i de les potències de l'ànima i té una sensibilitat exquisida: que es vesteix

d'esplendor i de majestat, que mira amb afecte el pobre, que en certs moments se'l veu amb rostre radiant, que corre en ajut del necessitat, que escolta els plans de les vídues i dels orfes, que acaricia amb les seves mans, o amb elles dispara sagetes contra els adversaris, i fins i tot, quan, amb motiu, està aïrat, fuma pels narius o, amb un cop de puny, romp les mandíbules o les dents de l'enemic.

N'obtidriem un retrat d'un home valent, generós, jove, amb sentiments de pare i mare —ferm i misericordiós—, capaç de corregir i redreçar les coses que estan torçades; que com el sol que ha creat, a la manera d'un espòs que surt de la cambra, àgil com un atleta, corre pel damí, d'un cap a l'altre del món.

DÉU PROTEGEIX SOTA LES SEVES ALES

De vegades, les comparacions amb qualitats humanes es combinen amb altres que tenen a veure amb animals nobles —protegeix sota les seves ales—, o amb aspectes de la natura —és ombra protectora—, o amb l'art o la indústria dels homes: és tabernacle, tenda de campanya, escut, fortalesa, refugi o castell.

I també als Salms s'hi poden trobar les paraules —substantius i adjectius— que consitueixen els atributs o qualitats d'un Déu que és etern, gran, incomensurable, omniscient, omnipotent, excels, creador i conservador de totes les coses, amic i pare. I que és just, bo, magnífic, terrible, que fa tot el que es proposa, admirable, que penetra en els pensaments de l'home. I ben cert, purament espiritual, que és diferent dels altres déus, els quals, al seu costat, no són res, que tenen ulls i no hi veuen, i orelles i no hi senten.

Es van combinant doncs, unes qualitats anímiques, afectives, que no desdiiuen d'un ésser espiritual, i al mateix temps sembla com si s'anés preparant el terreny, per fer creïble en un futur, ja no llunyà, un Déu que, a més d'esperit pur, esdevindrà home.

I per altra banda, tampoc no falten les al·lusions a buf, a l'alè, al vent, que surt de Déu, i que poden portar més lluny encara que a pensar en la inspiració divina o en la creació de l'ànima: fins a les interioritats de Déu, en la vida intratrinitària, on, sorgeix, des de l'eternitat, l'Esperit Sant, com a corrent d'un amor recíproc del Pare i del Fill.

ABBA, PARE!

Tot això es troba, certament, en una línia seguida que arriba fins al Nou Testament on, Jesucrist —el Verb, el Fill de Déu esdevingut Home—, és la «imatge» perfecta del Pare: la Icona de Déu (Col 1,15), i és Déu —Déu des de tota l'eternitat— i Home, que procedeix, segons la carn, dels israelites, «Crist, que és per damunt de tota cosa, Déu beneït pels segles. Amén» (Rm 9,5).

I ell pot referir-se familiarment al «meu Pare i al vostre Pare, al meu Déu i al vostre Déu» (Jn 20,17), i adreçar-s'hi tendrament, tot dient-li «Abba, Pare!», també quan a Getsemaní, es prepara per als moments més cruents de la Passió (Mc 14,36). I en el Sermó de la Muntanya, repetirà reiteradament, dirigint-se a cadascun dels qui l'escolten, que, quan fa almoïna, prega o dejuna, «el teu Pare que veu en el secret, t'ho recompensarà» (Mt 6,6), «el vostre Pare del cel, que fa sortir el seu sol damunt de bons i dolents, i fa ploure sobre justos i injustos» (Mt 5,45); i que, dels ocellets que es venen per pocs cèntims, «ni un d'ells caurà a terra sense que el vostre Pare ho permeti» (Mt 10,29).

Per bé que, en una primera aproximació, ens hagi bastat, per al nostre fi, seguir aquesta drecera, per a un estudi més complert els hauran d'interessar, en un altre moment, moltes altres coses: la comunicació que, al Mont Horeb, Moisès rep de Déu, sobre el nom de Jahveh, amb les paraules «Jo sóc el qui sóc»: són els temps de l'«Èxode» (uns 15 segles aC), en què Israel pren consciència com a poble, un poble peculiar, que és propietat exclusiva de Jahveh, del qual aquest n'és Pare i conductor, i que, quan convé, es manifesta amb poder i majestat. I també les dades que vénen de més lluny (des de 20 segles aC), que denoten la familiaritat del tracte d'Abraham i dels altres patriarques amb el Déu que se'ls comença a fer conèixer.

I també, en les èpoques més tardanes, les figures literàries que —als llibres dels Proverbis, Saviesa i Sirac—, presenten la Saviesa que ve de Déu, com a personificada —que crida a les places, o se la veu a la porta de la casa, o que és com un pàrvul, amb qui Déu juga delitósament—, i que sembla quedar-se a una passa de la plena revelació del Verb, Paraula o Saviesa, que apareix, no ja com a personificada, sinó com una Persona, encarnada: «I el Verb es féu carn i habità entre nosaltres» (Jn 1,14), a la plenitud dels temps.

Humor

Cartes del lector

Puntualització sobre el P. Vallet

Sr. Director,

M'ha agradat molt el reportatge que ha dedicat *Catalunya Cristiana* al P. Vallet, però discrepo quan s'afirma que «incomprès a Catalunya, es trasllada i mor a Madrid». Això no va passar, tot i que ho sembli. Ell va venir a Catalunya per fundar la seva congregació. El P. Vallet va passar uns dies a casa del meu pare, que era exercitant, a la Garriga. Va venir molta gent a saludar-lo perquè molts l'estimaven i li van aconsellar que si volia fundar aquí tindria molts entrebancs però que si anava a Madrid ho tindria més fàcil. I això és el que va fer.

MERCÈ ROVIRA PI
Manresa

Recordant el cardenal Jubany

Sr. Director,

En el primer aniversari de la mort del cardenal Narcís Jubany, que fou bisbe de Girona i arquebisbe de Barcelona, no el podem oblidar de la nostra memòria, ja que tots el recordem amb admiració i estima. Era constant el seu esforç pastoral per millorar en la virtut i santificar així la seva vida, tot imitant el Bon Pastor perquè «perduri sempre la veritat de l'Evangeli». Sempre l'he vist exemplar, com a sacerdot, bisbe, arquebisbe i cardenal. Gràcies Mons. Jubany, per tot el bé que heu fet. Us agraïm de cor la vostra tasca i el vostre apostolat.

Mn. JORDI CARRERA
Banyoles

Catolicisme i evolució

Sr. Director,

Si la ciència encara desconeix algunes lleis de la creació, no coneix exactament l'origen de la vida i no sap el que és realment el temps, és lògic pensar que les datacions dels éssers vius de molts anys enrere potser

no són certes. Hi podrien intervenir uns paràmetres que no es tinguessin en compte. Seguint els còmputos de temps de la Bíblia, confirmats i completats per la mística —*Mística, ciudad de Dios. Vida de María*— veiem que l'any 1666 aC va tenir lloc el diluvi universal. També en un 1666 dC s'esdevingué la fundació de la Reial Acadèmia de les Ciències de París.

Des que l'home ha volgut ocupar el lloc de Déu amb un humanisme arrogant, la societat s'ha anat descentrant. Els resultats els coneixem prou. ¿Per què aquest afany d'emparar-nos en el que en el fons no són si no teories materialistes que neguen la veracitat del primer llibre de l'Antic Testament? Si més no, que no es confongui tot el que poden ser adaptacions de les diferents espècies a un medi que canvia, amb un canvi d'espècies; que no es prengui per homes uns animals que poden assemblar-s'hi i que es tingui en compte el que el temps pot representar per a la matèria sense vida. En fi, que no es donin hipòtesis no comprovades per certes.

MONTSERRAT SANTACREU BONJOCH
Sant Llorenç de Morunys

Santa dietètica, ora pro nobis

Sr. Director,

Aquell turment de consciència que abans la gent patia per l'infern, la cultura actual del món ric l'ha reemplaçat per l'obsessió constant per la salut i la imatge corporal. El lloc que abans ocupaven les vides dels sants a la biblioteca familiar, avui l'ocupen els llibres que parlen de la salut i les revistes de dietètica. Del pecat de gola, que ens fa picar d'ací i d'allà, ens diem fer *zapping* i l'anem a confessar al metge.

Així com abans es feien novenes als sants i santes, sento a dir que avui algunes persones fan la «novena de la poma»: durant nou dies seguits, a cada hora de

l'àpat, una poma i un got d'aigua. Déu nos en guard de trencar la «novena de la poma», com abans no trencàvem els nou primers divendres o les novenes religioses. És per això que dic: santa dietètica, pregreu per nosaltres.

Mn. PERE CAMPÀS BONAY
Monestir de L'Estany

Els morts no demanen perdó

Sr. Director,

És una incongruència pretendre que l'Església, els militars i els partits polítics es demanin mútuament perdó per possibles errors i «pecats» comesos durant la guerra civil i la revolució politicosocial que van patir els espanyols entre 1936 i 1939, com algú ha proposat. Els principals protagonistes d'aquella tragèdia són morts i el perdó és un acte personal. Els morts no poden demanar perdó als morts. Per als creients, les persones que han deixat la vida ja han donat compte a Déu de les seves virtuts i defectes. Per als ateu —i per a tothom—, el passat és només història. I tots tenim el dret de conèixer, analitzar, lloar o criticar la història.

Els eclesiàstics, els militars i els polítics que han succeït els que visqueren aquells temps tenebrosos no tenen cap obligació ni cap dret a demanar perdó a ningú, per faltes que no han comès. Avui cal treballar en lleialtat i rectitud pel bé de la societat, pel progrés del segle vinent i per la pau al món.

FRANCESC A. PICAS
La Jonquera

Catalunya Cristiana agraeix les cartes dels seus lectors i demana que no superin les vint línies mecanografiades. Les cartes han d'anar firmades amb nom i cognoms i ha de constar l'adreça i el telèfon. *Catalunya Cristiana* es reserva el dret de publicar les que consideri oportú i no s'identifica amb l'opinió dels lectors. No es mantindrà correspondència ni s'atendran visites o trucades respecte dels originals no publicats.

Retalls

La Croix (10-XI-97)

El lloc de l'Església en una «societat mediatitzada»

El 1980, Mons. Michel Sautreau (Le Havre), aleshores president de la Comissió episcopal de l'opinió pública, treballava a Lourdes en el dossier sobre *L'Església i els mitjans de comunicació social*. Llavors, els bisbes van adoptar deu orientacions que, en disset anys, han permès que l'Església participés en

les transformacions del paisatge mediàtic. La creació des del 1981 de ràdios diocesanes, com Ràdio Fourvière, a Lió, o Ràdio Notre-Dame, a París, la posada en marxa del 3615 Gabriel en Minitel, el 1986, i la inauguració, el 1996, del servidor d'Internet de la Conferència dels bisbes de França, ha anat paral·lel a una creació d'estructures eficaçes.

Aquesta creativitat no s'ha donat sense enfrontaments: costos elevats, corrents contradictoris, tensions evidents entre voluntaris i assalariats, militants o no. Quina importància té? L'aventura té el seu encant. Condueix els cristians a preguntar-se sobre la seva visió del món, a saber-se adaptar millor als canvis culturals. Avui, els compromisos es presenten de

forma diferent. La numerització, la multiplicació dels mitjans de comunicació i el desenvolupament d'Internet estan transformant de nou la marxa de la informació. A més, la societat, ho hem vist bé en la Jornada Mundial de la Joventut, esdevé més sensible a la informació religiosa. ¿Com l'Església de França pot dirigir alhora la seva arribada a un paisatge mediàtic en ebullició, guardar la seva unitat en la diversitat i conservar els seus valors en un univers de *zapping*?

Quines relacions pot tenir una Església que conrea la permanència, la discreció i el replegament sobre ella mateixa amb els periodistes que sempre tenen pressa, són tafaners i estan àvids de notícies? Aleshores comprenem millor la problemàtica d'un dossier sobre *Proposar la fe en la societat mediatitzada*. Haurà d'estar acabat el 1998.

■ Sophie de Villeneuve

església en el món

Vaticà

Les sectes interpel·len els bisbes d'Amèrica

■ Cuba posa la seva esperança en el Sínode

ROMA.— Les sectes plantegen noves preguntes a la jerarquia catòlica americana. En el Sínode dels bisbes d'Amèrica es reflexiona sobre l'èxit d'aquests moviments i es constata que, en moltes ocasions, l'Església no sap o no té els recursos per garantir ajuda als americans. D'aquesta manera, els participants en el sínode analitzen les pròpies mancances.

Una solemne Eucaristia va inaugurar el Sínode.

Un dels temes que s'està debatent aquests dies a l'assemblea dels bisbes d'Amèrica és el problema de les sectes. Durant aquests últims anys Joan Pau II ha impulsat decididament l'ecumenisme. A Amèrica, la presència agressiva i proselitista de les sectes genera confusió i una actitud que ha portat l'Església a una espècie de prevenció contra el diàleg ecumènic. Segons el bisbe de Chitré (Panamà), José Luis Lacunza, «els cristians veuen l'ecumenisme com un element innecessari, superflu, qüestió de tècnics i signe de debilitat».

Una de les raons que explica el poder d'atracció de les sectes és la manca d'educació. L'Església catòlica dirigeix a Amèrica més de 60.000 escoles primàries i secundàries, 330 institucions universitàries i 40 facultats de teologia. Tot i això, es constata que molts centres no ofereixen una autèntica formació espiritual «pel que fa a orientacions cristianes dels programes i de les iniciatives pastorals», explica el prefecte de la Congregació per a l'Educació Catòlica, el cardenal Pío Laghi. A més, també s'han verificat tensions entre les universitats catòliques i l'Església.

Els marginats i les minories ètniques són les principals víctimes de les sectes. Per contrarestar la seva influència, els bisbes consideren que l'Església

ha de parlar menys de si mateixa i més de Jesús crucificat.

La denúncia de Cuba

L'arquebisbe de San Cristóbal de la Habana, Jaime Lucas Ortega, va fer una de les intervencions més representatives del Sínode. Per a Mons. Ortega, Amèrica té un element d'unitat: la fe en Jesucrist i afirma que tots els pobles tenen una cultura cristiana. Segons l'arquebisbe, la fe no es pot privatitzar i per això denuncia els sistemes marxistes que pretenen «disminuir o anul·lar el paper social de la fe religiosa».

Cuba és present a l'assemblea dels bisbes amb l'esperança que es dibuixin «les línies de pensament i d'acció que permetin reforçar la missió evangelitzadora de l'Església». En aquest sentit, Mons. Ortega creu que la teologia de l'alliberament ha afeblit la fe de molts cristians, que han radicalitzat les seves opcions.

Mons. Lucas Ortega considera que no es pot separar la promoció humana de l'anunci de l'Evangeli i afirma que «en l'anunci de Jesucrist als nostres germans posarem en primer lloc els pobres perquè ells siguin els primers a trobar-se amb Crist viu i es converteixin i lluitin per la seva promoció».

C.C.

Hispanitat i catolicisme als EUA: reptes de l'Església catòlica

Segons les estadístiques de 1994, als Estats Units hi ha 60,2 milions de catòlics, la qual cosa suposa el 24% de la població total. Aquesta xifra demostra que el percentatge de catòlics no ha variat gaire des de 1975, quan representaven un 23,2% de la població.

Les primeres migracions italianes i irlandeses del segle passat van introduir una forta presència catòlica al país i l'Església va generar unes estructures molt hermètiques per tal de sobreviure en un país amb majoria protestant. Segons l'encarregada de l'Oficina d'Afers Ètnics de l'Arxidiòcesi de Chicago, la germana Dominga Zapata, «l'Església es va concentrar en el seu europeisme i va oblidar la seva missió més àmplia. Per això —afegeix— un dels reptes de l'Església catòlica és construir una dimensió més universal, oberta a tothom».

A causa de l'important augment de la població hispana, la cultura d'aquest grup representa un desafiament per a l'Església. Els immigrants que arriben del centre i del sud d'Amèrica provenen d'una realitat molt conflictiva i d'una Església màrtir. Per aquest motiu, els bisbes van escriure el 1983 una carta on reconeixen que el poble hispà és un do de Déu per a l'Església. Encara que cal destacar que ningú no ha fet una anàlisi teològica sobre el seu significat.

Nous desafiaments

La població hispana continua creixent i, com a conseqüència, el nombre de catòlics també. Davant d'aquest fet cal preguntar-se si l'Església catòlica està preparada per fer front al repte que això suposa. El pare Charles Dawn, rector de la comunitat hispana més gran de Chicago, respon: «No estic gaire content amb la resposta de l'Església perquè no estem oferint els recursos suficients a la comunitat hispana. Hi ha pocs sacerdots que parlin espanyol i hi ha parròquies que no volen rebre hispans». Segons el P. Charles, no s'aprecia l'esperit comunitari de la fe hispana, ni el valor de la família, ni l'esperit de sacrifici i de treball.

La germana Dominga creu que el gran desafiament de l'Església és «modificar el tipus de lideratge que l'Església catòlica ha desenvolupat en aquest país. És important que s'obri i vegi l'existència d'altres identitats que hi ha al seu interior, i que ajudi el poble per aprendre a ser catòlic en un país on la seva fe no és la majoritària».

Tanius Karam

MARGARITA COMELLAS

MARGARITA COMELLAS
ADAPTACION DE AUDIFONOS

Audioprotesista
asociado
nº 1493

BONES FESTES

Aprofiti descompte especial Nadal
en totes les adaptacions d'audiofons

C/ Calàbria, 119-121, 7è 4a - 08005 Barcelona - Tel./Fax 423 95 13

Itàlia

Un Concili per començar el Tercer Mil·lenni

■ Al servei de l'ecumenisme, tot enfortint la pau i l'amistat

ROMA.— El moviment internacional Wird sind Kirche (literalment, «Nosaltres som "també" l'Església») vol que es convoqui un Concili universal obert a totes les Esglésies cristianes. L'assemblea s'hauria de celebrar, segons aquest grup, a l'inici del Tercer Mil·lenni. Aquest és un dels punts claus del manifest del moviment, que es va reunir per primer cop a Roma sota la consigna de Trobada Internacional del poble de Déu de l'Església.

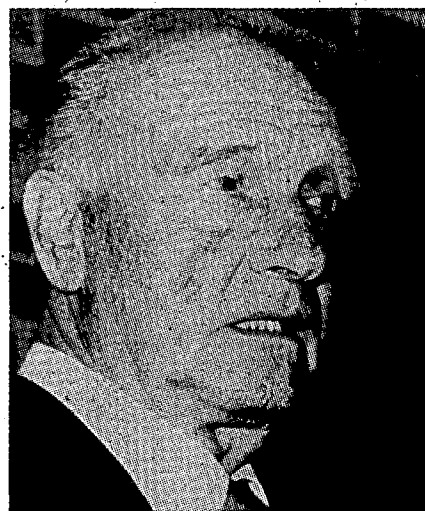
El manifest de Roma presenta diverses peticions entre les quals destaca la celebració d'un «veritable Concili ecumènic on totes les Esglésies cristianes cerquin juntes la forma vàlida per enfortir la pau i l'amistat». El moviment Wird sind Kirche aposta per un «diàleg constructiu» amb el Papa i el Vaticà, i es posa al servei del Consell Ecumènic de les Esglésies. Els 500 representants, reunits a Roma, van fer arribar un missatge al Sant Pare on van manifestar els seus desitjos i propostes.

El moviment Nosaltres també som l'Església va néixer a Àustria el 1995 i actualment és present a una vintena de països. Aquest grup internacional treballa per una Església més fraternal, la plena igualtat entre homes i dones a tots els nivells, també en el sacerdoci, la possibilitat d'escollir lliurement entre celibat i matrimoni per als preveres de ritus llatí i per una visió més positiva de la sexualitat. (APIC)

Alemanya

Mor Josef Pieper, un dels pensadors cristians més rellevants del segle

MÜNSTER.— Josef Pieper, una de les figures més notables de la filosofia del nostre segle i un testimoni de la fecunditat del pensament cristià, ha mort als 93 anys. Professor d'antropologia filosòfica a Münster (Alemanya) fins al 1976, les seves classes van arribar a ser freqüentades per més de mil cinc-cents oients. Va rebre el premi Balzan, guardó que també fou

Josef Pieper va ser professor emèrit de filosofia a Münster.

atorgat a Joan XXIII i a Lévinas. Aquests darrers anys el seu pensament i la seva figura havien restat força a l'ombra, a causa de les noves corrents imperants, però ell pertanyia a una generació de grans pensadors com Gilson, Maritain, Guardini, Fabro, Ca-

pograssi i De Finance.

Potser l'element més decisiu del pensament de Pieper se centrava en la relació entre filosofia i teologia. Així com la Il·lustració porta el filòsof a pensar «contra» tota religió revelada i en l'actualitat tendeix a pensar al «marge» de tota revelació, per a Pieper la religió cristiana és una llum discreta que acompanya la recerca. D'aquí la constant

obertura a la teologia i a la fe del seu pensament. Pieper fou molt conegut pels seus petits tractats sobre les virtuts cardinals i les teologals, entre les quals la que més estimava fou l'esperança.

C.C.

El teòleg Bernhard Häring compleix 85 anys

Bernhard Häring, un home que cerca la veritat.

Durant el pontificat de Joan Pau II, Häring ha dissentit d'alguns pronunciaments de tipus moral sostinguts pel magisteri pontifici i ha practicat el difícil equilibri entre llibertat i obediència propi d'un home tan profundament religiós i alhora tan apassionat per la veritat.

C.C.

BÖTTINGEN.— Bernhard Häring va néixer el 10 de novembre de 1912 a Böttingen (Alemanya). Fou el penúltim d'una família de dotze fills. Dels seus pares va heretar una gran confiança en la bondat de Déu. Llibertat, veritat i amor són les paraules clau de la seva teologia. A Itàlia acaba de publicar-se el llibre *Häring, un'autobiografia a mo' di intervista*, a cura de Velenino Salvoldi, un deixeble i amic. Häring parla de Joan XXIII, del Concili, de Pau IV i de la *Humanae Vitae*.

SERVEIS D'HOSTELERIA I NETEJA A COL·LECTIVITATS

GERIÀTRICS
RESIDÈNCIES UNIVERSITÀRIES

COL·LEGIS I UNIVERSITATS
HOTELS

EMPRESSES
CENTRES DE DISMINUÏTS

HOSPITALS
CASES DE COLÒNIES

Cuidem el detall!

ALESSA, Oficina Central
Francesc Carbonell, 46-48; baixos 2a
08034 Barcelona
Tel. (93) 204 46 12 *
Fax (93) 204 64 52

ALESSA, Lleida
Alcalde Sol, 11
25003 Lleida
Tel. (973) 26 69 85
Fax (973) 27 53 11

Es debat la relació dels sacerdots amb la societat

■ Una reflexió sobre com «estar en el món i no formar-ne part»

MADRID.— La Comissió Episcopal del Clergat i la Comissió Episcopal de Seminaris i Universitats de la Conferència Episcopal espanyola han organitzat el simposi Presbiterat i Secularitat. En aquesta trobada s'ha plantejat la relació del sacerdot amb la societat i les línies pedagògiques per a la formació dels preveres i els seminaristes.

L'objectiu d'aquest simposi, que s'ha desenvolupat com a culminació de l'any dedicat a Jesucrist en la preparació del Tercer Mil·lenni, ha estat avançar en la clarificació de la realitat del sacerdot i de la secularitat. En aquesta trobada s'ha contemplat el model de secularisme a partir de la vida de Jesucrist i de la seva relació amb les realitats temporals. Segons el president de la Comissió Episcopal del Clergat i bisbe de Zamora, Juan María Uriarte, «l'Església és al món per oferir la salvació de Jesús. Els sacerdots, com els religiosos o els laics, tenen una dimensió secular, però s'ha d'establir quin és el tipus de secularitat que correspon als sacerdots».

Al llarg de quatre dies s'ha reflexionat sobre quina ha de ser l'actuació del sacerdot en la vida quotidiana. Segons el director del Secretariat de la Comissió Episcopal del Clergat, José María León Acha, el sagrament de l'orde implica una missió al món, una missió que suposa un estil de vida. «L'Església ha de ser fidel al Senyor en el món—afegeix—i això no vol dir que ha de ser mundana». Durant aquest simposi considera que la secularitat del prevere està condicionada com a pastor i com a cap; l'actuació del sacerdot sota l'impuls de l'Esperit Sant i la seva pertinença a l'Església.

Aquesta és la tercera trobada de característiques similars que s'ha propo-

Mons. Juan María Uriarte.

sat aprofundir en la identitat del prevere, per tal de reflexionar sobre la manera en què el sacerdot ha d'estar treballant al món sense formar-ne part. El 1986 es va estudiar la seva espiritualitat i el 1990, la formació permanent del clergat.

Rosa María Jané Chueca

Els bisbes aposten per impulsar la catequesi

MADRID.— Del 17 al 21 de novembre es va celebrar la 68 Assemblea Plenària dels bisbes. El president de la Conferència Episcopal espanyola, Elías Yanes, va inaugurar la reunió demanant un nou impuls per a la catequesi. L'arquebisbe de Saragossa considera que per anunciar l'Evangeli «cal tenir en compte les condicions socials i culturals dels destinataris del missatge, i plantejar-se una pedagogia fidel a la Paraula de Déu».

Elías Yanes va remarcar les conseqüències negatives d'una catequesi mal orientada i va destacar que sovint les principals dificultats per l'acció evangelitzadora «es troben en la situació espiritual dels cristians i en el coneixement tan pobre del missatge que han de transmetre. No han estat prou catequitzats». El secretari de la Conferència Episcopal, José Sánchez, va qualificar les paraules de Yanes com «una crida molt important per accentuar i potenciar la tasca catequètica».

C.C.

El gironí Mn. P. Bellvert, premi extraordinari de Dret Canònic

Mn. Pere Bellvert, en una imatge retrospectiva.

SALAMANCA.— Mn. Pere Bellvert, prevere de la diòcesi de Girona i des de fa poc rector de Lambilles i jutge diocesà, acaba d'obtenir el premi extraordinari de Llicenciatura a la Facultat de Dret Canònic de la Universitat Pontifícia de Salamanca pel seu treball «El Concili Provincial Tarraconense de l'any 1995», la primera tesina que s'ha presentat en una facultat sobre el Concili. Mn. Bellvert ha fet una anàlisi molt acurada des d'un punt de vista jurídic: ha assenyalat el valor pedagògic i pastoral, però també ha presentat algunes llacunes pel que fa al tema disciplinar, tan propi i tradicional en els concilis provincials. Les normes d'entranya disciplinar són irrenunciables en aquest tipus d'assemblees quan es detecten abusos i cal emprar, quan està en joc la comunió, els elements estrictament jurídics per a l'establiment o tutela de la disciplina eclesiàstica comuna.

Segons Bellvert: «El nostre Concili ha detectat abusos suficients en la disciplina eclesiàstica com per donar-hi una resposta més enèrgica de la que hom troba tímidament insinuada en alguna d'aquelles resolucions que reenvien a l'elaboració de futurs directoris o simplement recorden la disciplina de l'Església universal.»

Mn. Pere Bellvert té una llarga trajectòria pastoral. Va ser vicari d'Olot i més tard rector d'Arenys de Munt. A Salamanca ha completat amb la vessant jurídica una sòlida formació teològica. A Roma va obtenir fa uns anys la llicenciatura en teologia moral (Universitat Gregoriana) i a Barcelona (Sant Cugat), la llicenciatura en teologia fonamental. A més, és un apassionat i bon coneixedor de la història.

C.C.

Novetats

PUBLICACIONS CPL

Paraules d'esperança del bisbe Iniesta:

► LA GERMANA MORT, CAMÍ DE PLENITUD

El consell de direcció de la col·lecció Emaús cercava qui podia escriure bé sobre un tema difícil: la mort. Ho demanà al bisbe Alberto Iniesta. El resultat ha estat aquest llibre tan senzill com profund. Escrit amb especial atenció als qui per la malaltia o l'edat, hi pensen. Oferint «camins de plenitud». Per exemple: com viure la vellesa?

76 pàg., 650 ptes. Publicat també en castellà.

Val la pena ser capellà?

► PER QUÈ SÓC CAPELLÀ

Des de diferents llocs, edats i trajectòries, responen 14 preveres. Com viuen la seva tasca, les seves esperances i preocupacions. El resultat és un ric mosaic que esdevé estímul per a tots. I, potser, pot obrir camí a la crida vocacional en alguns joves.

72 pàg., 650 ptes. Publicat també en castellà.

La série «Per què...»

A més de l'esmentat *Per què sóc capellà* a la mateixa col·lecció es poden trobar dos llibres més en què diversos cristians i cristianes expliquen com viuen dos aspectes fonamentals de la seva fe:

—Per què vaig a missa els diumenges

—Per què (i com) prego

CENTRE DE PASTORAL LITÚRGICA

Rivadeneyra, 6, 7 (matins) - 08002 BARCELONA

(Tel. 93/ 302 22 35 - Fax 93/ 318 42 18)

E-mail: cpl@tsai.es

CALENDARI DE LA SETMANA

Lectures de la missa, santoral
i altres celebracions

(Cicle litúrgic C; ferial I)

Temps d'Advent

(Salteri: setmana 2)

DESEMBRE

7. Diumenge

II d'Advent. Morat. Lectures: Baruc 5:1-9 / Salm 125 / Filipencs 1:4-6.8-11 / Lluc 3:1-6

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Ambrós, b. dr., Martí, ab.; Eutiquià, p. mr.; Agatò, Policarp i Servent, mrs.; Santa Fara, absa.

Festa Major: a Puigdàlber, Sant Dalmai i Surroca.

8. Dilluns

La Concepció Immaculada de Santa Maria Verge (S) Blanc. Lectures: Gènesi 3:9-15.20 / Salm 97 / Efesis 1:3-6.11-12 / Lluc 1:26-38. LLEIDA: Aniv. òbit bisbe Aureli del Pino

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Eucari i Sofroni, bs.; Romaric, ab.; Patapi, anac.; Santa Ester, reina.

Festa Major: a Aiguafreda, Cambrils de Mar, Castelldefels i Montesquiú.

9. Dimarts

Fèria. *Morat.* Lectures: Isaïes 4:1-11 / Salm 95 / Mateu 18-12-14

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Restitut, b. mr.; Siri Cebrià, bs.; Santes Leocàdia (Llogaia) i Valèria, vgs. mrs.; Gorgònia; beata Delfina, vg.

Festa Major: a Santa Llogaia d'Alguema i Santa Llogaia de Terri.

10. Dimecres

Fèria. *Morat.* Lectures: Isaïes 40:25-31 / Salm 102 / Mateu 11:29-30. Si es vol: *Santa Eulàlia de Mérida (MLl) Vermell.*ALTRES CELEBRACIONS: *La Mare de Déu de Loreto.* Sants, Melquíades, p. mr.; Gregori III, p.; Mercuri, sold. mr.; Siundulf i Deodat, bs.; Trobat i Gemeli, mrs.; Santa Júlia, vg. mr.

Festa Major: a Berga, Bràfim, Crespià, Garriguella, Llardecans, el Papiol, Santa Eulàlia de Puig-oriol, Santa Eulàlia de Riuprimer, Santa Eulàlia de Ronçana, Ultramort i Vilanova de la Muga.

11. Dijous

Fèria. *Morat.* Lectures: Isaïes 41:13-20 / Salm 144 / Mateu 11:11-15. Si es vol: *Sant Damas, papa (MLl) Blanc.*

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Sabí, b.; Daniel Estilista, Eutiqui, Funcià, Barsabàs, Victori, Trasó i Gencià, mrs.; Santa Ida, vg.

Festa Major: a Argelaguer.

12. Divendres

Fèria. *Morat.* Lectures: Isaïes 48:17-19 / Salm 1 / Mateu 11:16-19. Si es vol: *Santa Joana Francesca de Chantal, vda. fund. (MLl) Blanc.*ALTRES CELEBRACIONS: *La Mare de Déu de Guadalupe.* Sants, Hermògenes, Sinesi, Magenci, i altres mrs.; Santes, Amònaria, Mercúria i Dionísia, mrs.

12. Dissabte

Santa Llúcia, mr. (MO) Vermell. Lectures: Eclesiàstic 48:1-4.9-11 / Salm 79 / Mateu 17:10-13

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Aubert, b.; Eustraci, Augenci, Orestes i Antíoc, mrs.; Santa Otilia, vg.

Festa Major: a Aiguamúrcia, Bellmunt del Priorat, Caldes d'Estrac, la Fuliola, Gelida, les Piles, les Pobles i la Vilella Alta.

Lectures bíbliques

Diumenge II d'Advent

Cicle C

Lectura primera

Ba 5:1-9

*Déu farà que es vegi per tot arreu
la teva resplendor*

Lectura del llibre de Baruc

Jerusalem, treu-te el vestit de dol i d'aflicció, i engalana't per sempre amb la glòria de Déu. Vesteix-te amb el mantell de la bondat de Déu, posa't, al front per diadema la glòria de l'Etern. Déu farà que sota el cel es vegi pertot arreu la teva replendor i tindràs per sempre aquest nom, que Déu t'imposarà: Possessió-pacífica-del-bé i Glòria-del-culte-a-Déu. Alça't, Jerusalem, guaita des del cim cap a l'orient i veuràs com, per ordre del Sant, es reuneixen els teus fills de llevant i de ponent; canten d'alegria recordant l'obra de Déu. Quan van sortir de tu, caminaven escortats d'enemics, però ara Déu te'ls retorna portats gloriosament com en un tron reial. Déu ordena que s'abaixin els turons més alts i les muntanyes perpètuës, que s'omplin les fondalades i s'anivelli la terra, perquè Israel camini segur sota la glòria de Déu. Fins els boscos i tots els arbres aromàtics faran ombra a Israel per manament de Déu. Déu conduirà Israel, ple d'alegria, a la llum de la seva glòria, amb aquella bondat i aquell amor que li són propis.

Salm responsorial

125:1-2ab, 2cd-3, 4-5, 6 (R.: 3)

Quan el Senyor renovà la vida de Sió
ho creiem un somni;
la nostra boca s'omplí d'alegria,
de crits i de rialles.

R. És magnífic el que el Senyor fa a favor
[nostre,
amb quin goig ho celebrem!

Els altres pobles es deien: «És magnífic
el que el Senyor fa a favor d'ells.»
És magnífic el que el Senyor fa a favor
[nostre,
amb quin goig ho celebrem! **R.**

Renoveu la nostra vida, Senyor,
com l'aigua renova l'estepa del
[Nègueb.

Els qui sembraven amb llàgrimes als
[ulls,
criden de goig a la sega. **R.**

Sòrtien a sembrar tot plorant,
emportant-se la llavor;

i tornaran cantant d'alegria,
duent a coll les seves garbes. **R.**

Lectura segona

Fl 1:4-6; 8:11

*Que arribeu purs i sense entrebancs
al dia de Crist*

Lectura de la carta de sant Pau als cristians de Filipis

Gèrmans, sempre que prego per vosaltres, la meua oració és plena de goig pensant en tot el que heu contribuït a la causa de l'evangelí des del primer dia fins avui. Estic segur d'una cosa: Déu que ha començat en vosaltres un bon treball, acabarà de dur-lo a terme fins al dia de Jesucrist.

Déu és testimoni de com us enyoro, a tots vosaltres, per l'amor entranyable que us té Jesucrist. I el que jo demano en la pregària és que el vostre amor s'enriqueixi més i més, fins a vessar, ple de coneixement i de finor d'esperit, perquè sapigueu apreciar els valors autèntics i arribeu purs i sense entrebancs al dia de Crist, carregats d'aquells fruits de justícia que donem per Jesucrist, a glòria i lloança de Déu.

Al·leluia

Lc 3:4, 6

*Obriu una ruta al Senyor, aplaneu-li el camí;
tothom veurà la salvació de Déu.*

Evangelí

Lc 3:1-6

I tothom veurà la salvació de Déu

Lectura de l'evangelí segons sant Lluc

L'any quinzè del regnat de l'emperador Tiberi, mentre Ponç Pilat era procurador romà de la Judea, Herodes era tetrarca de Galilea, Felip, el seu germà ho era d'Iturea i de la regió Traconítida i Lisànies, ho era d'Abilena, durant el pontificat d'Anàs i Caifàs, Joan, fill de Zacaries, rebé la paraula de Déu al desert, i anà per tota la comarca del Jordà predicant un baptisme de conversió per obtenir el perdó dels pecats.

Complia el que hi ha escrit al llibre del profeta Isaïes: «Una veu crida en el desert: Obriu una ruta al Senyor, aplaneu-li el camí. S'alçaran les fondalades i s'abaixaran les muntanyes i els turons, la serralada es tornarà una plana, i el terreny escabros serà una vall, i tothom veurà la salvació de Déu.»

L'Advent de l'Esperit i de l'Esposa

Pere Tena, bisbe auxiliar de Barcelona

L'itinerari vers el Jubileu de l'any 2000 ha entrat amb l'Advent en la seva segona etapa, que s'estendrà durant l'any 1998. El papa Joan Pau II proposa per a aquest any la referència fonamental a l'Esperit Sant i a la seva presència santificadora en l'Església. Estem, doncs, en un Advent marcat per l'atenció preferent a l'Esperit. Si tenim en compte que l'advocació típica de l'Advent és la que tanca el llibre de l'Apocalipsi —«Veni, Senyor Jesús!»— i que aquesta invocació és alhora de l'Esperit i de l'Església —l'Esposa— arribem a la conclusió que l'Advent d'aquest any té una marcada dimensió pneumatològica.

L'Esperit que parla per boca dels profetes

En el Credo de la missa, quan expressem la fe de l'Església en l'Esperit Sant, afirmem d'ell que «és Senyor i infon la vida, que procedeix del Pare i del Fill, i juntament amb el Pare i el Fill és adorat i glorificat, que parlà per

boca dels profetes».

Aquesta última frase formula la fe de l'Església en la unitat de revelació entre l'Antic i el Nou Testament, i en l'Esperit Sant com a inspirador seu. El Catecisme de l'Església catòlica precisa que «per "profetes", la fe de l'Església entén aquí tots els que l'Esperit Sant ha inspirat en la redacció dels Llibres Sants, tant de l'Antic com del Nou Testament» (n. 702). L'Esperit Sant preparava ja, des de l'Antic Testament, el temps del Messies.

La importància d'aquesta manifestació de fe es descobreix quan es pensa que, en la història de l'Església, repetides vegades han sorgit afirmacions que neguen la unitat de la revelació divina, o que afirmen una separació entre la missió de Crist i la missió de l'Esperit Sant, o pretenen que l'Esperit impulsa els homes «espirituals» a quelcom diferent que Jesús ha donat a la seva Església.

La intenció del Papa en subratllar tan fortament la presència de l'Esperit en l'Església íntimament vinculada a la contemplació de Jesucrist, Senyor de

l'Església, és precisament la de mantenir sempre aquesta unitat i aquest dinamisme. L'Esperit ha preparat la vinguda de Crist, però Crist, amb el seu misteri pasqual, ens ha possibilitat i ens ha comunicat el do del seu Esperit. Només cal llegir els capítols 14-16 de l'evangelí de sant Joan per confirmar aquesta estreta relació entre Crist i l'Esperit Sant.

L'Esperit Sant, protagonista de l'Advent

Allò que l'Esperit ha realitzat en l'economia de la salvació, això mateix és el que realitza en l'economia sacramental, és a dir, en la litúrgia de l'Església: la missió de «preparar» per a l'encontre amb Crist. Ara bé, ¿no és tal vegada aquesta dimensió l'específica espiritualitat de l'Advent? El «Veni, Senyor Jesús!» és realment un crit de l'Esposa impulsat per l'Esperit, que habita en ella i la prepara per a l'encontre vivificant.

El Catecisme de l'Església catòlica expressa aquesta tasca de l'Esperit d'una

manera esplèndida: «El desig i l'obra de l'Esperit en el cor de l'Església és que visquem de la vida de Crist ressuscitat. Quan troba en nosaltres la fe que ha suscitat, aleshores es realitza una veritable cooperació. Per ella, la litúrgia esdevé obra comuna de l'Esperit Sant i de l'Església» (n. 1091).

La contemplació d'aquesta acció de l'Esperit Sant en l'Església ens permet entrar d'una manera particular en l'Advent d'enguany. La veu dels profetes adquireix, durant l'Advent, un relleu particular: en ells, per la llum de l'Esperit, hi descobrim l'anunci del Crist. La presència del Baptista, «ple de l'Esperit Sant des del si de la seva mare», és un altre testimoni de preparació per acollir el qui és la Paraula. Però sobretot Maria, la verge mare, la síntesi de tota la preparació espiritual per la plenitud del temps, és l'obra mestra de l'Esperit. Ella és la gran col·laboradora de l'Esperit, que «la cobreix amb la seva ombra». «Per nosaltres, els homes, i per la nostra salvació, (el Fill de Déu) davallà del cel, i per obra de l'Esperit Sant s'encarà de la Verge Maria, i es féu home.»

La Bíblia a l'abast

Caminar cap al dia de Jesucrist

(Fl 1:4-6.8-11)

Josep M. Aragonès, rector de Torrelavit i canonge de la seu de Barcelona

Evangelitzar sempre i arreu

Sant Pau, empresonat —a Efes?— escriu als seus estimats cristians de l'església de Filips: «Déu és testimoni de com us enyoro, a tots vosaltres, per l'amor entranyable que us té Jesucrist» (v. 8b). L'Apòstol sent la punyida de la separació dels filipencs estimats en les entranyes de Crist Jesús. Tota la carta deixa traslluir amor, pau i serenor, que són les qualitats que adornaven les relacions de la comunitat amb el seu evangelitzador i fundador, i alhora l'esperit que cohesionava i mantenia en la comunió l'església de Filips. El versicle 7 —que el leccionari litúrgic omet— ens diu la causa de la presó de l'Apòstol. «I vosaltres compartiu amb mi aquesta gràcia de Déu, ara que estic pres i haig de defensar i confirmar l'evangelí davant el tribunal.» És una nova forma de *ministèri*, de servei a la causa de Jesucrist (Cf. vv. 12 ss). El cristià, el seguidor de Jesús, no deixa mai de ser-ho, sigui quina sigui la cir-

cumstància que li toca viure. És també el que fan els filipencs i que omple de goig el cor de Pau, que els recorda en la pregària. «Sempre que prego per vosaltres, la meua oració és plena de goig —la serenitat i la joia de la pregària no estan renyides amb el compromís de la lluita— pensant en tot el que heu contribuït a la causa de l'evangelí —la de Filips és una església de bons testimonis de la fe— des del primer dia —el dia de la conversió a Jesucrist— fins avui» (vv. 4-5). El fervor de la comunitat no va ser un foc d'encenalls, sinó que va fer caliu de perseverança tenaç.

Tot això, però, és iniciativa de Déu, «que ha començat en vosaltres un bon treball» (v. 6a). Vet aquí una idea de gran fecunditat, que hauriem de tenir sempre ben present. Pot haver-hi qui es cregui cristià a causa de la pròpia iniciativa y al propi esforç. M'he fet cristià, diu. Per això potser s'encastella en una visió fossilitzada de la fe i del seu capteniment, i des de la seva pretesa seguretat, mantin-

guda amb el propi esforç, fa incursions crispades cap a fer prosèlits. El cristià ha de saber que tot és gràcia de Déu, que és qui comença l'obra i suscita la resposta i l'acolliment per part nostra a aquesta gràcia de Déu, que és qui ens ha desvetllat de la mort del nostre pecat i del nostre error, començant en nosaltres «un bon treball» —la salvació és obra del mateix artífex, que en crear l'univers trobava que tot era bo— i és ell el qui «acabarà de dur-lo a terme fins al dia de Jesucrist» (v. 6b Cf. també v. 10). «El dia de Jesucrist» és el darrer dia del món i de la vida de cada persona, quan Jesús apareixerà amb tot l'esclat de la seva glòria en la consumació de l'obra salvadora. Per això sant Pau prega pels seus germans de Filips: «Perquè sapigueu apreciar els valors autèntics i arribeu purs i sense entrebancs al dia de Crist» (v. 10).

La lectura d'Advent d'aquesta pericopa ens dona la dimensió del significat de l'expressió «caminar cap al dia de Jesucrist». Es tracta de fer que «el vostre

amor —el ciment que aferma la comunitat i la comunió— s'enriqueixi més i més, fins a vessar, ple de coneixement i de finor d'esperit» (v. 9b). No som caminants solitaris. Caminem en comunió. Cal, doncs, construir cada dia la comunitat amb amor «fins a vessar». L'amor, però, exigeix «coneixement i finor d'esperit». No es pot estimar sense conèixer. Llegiu ara els primers versicles de l'evangelí d'avui: hi trobareu tota mena de valors —emperadors, governadors, tetrarques, pontífexs... Fins on ens deixem endur per uns determinats valors i fins on som capaços d'apreciar els autèntics? Pedra de toc. Seguiu llegint l'evangelí quan cita Isaïes i compareu-ho amb el que ens diu l'Apòstol. «Perquè arribeu purs i sense entrebancs al dia de Crist» (v. 10b). Aquí teniu, doncs, el que vol dir caminar «carregats d'aquella fruita de justícia» fins al dia de Jesucrist. I insistim: tot això no és obra nostra, tot ho «donem per Jesucrist, a glòria i lloança de Déu» (v. 11). És l'Advent de tota la vida.

L'Esperit Sant en el camí vers el Tercer Mil·lenni

Joan Guiteras i Vilanova

saber escoltar

L'any 2000 celebrarem el Gran Jubileu. Ens alegrem i farem festa perquè, amb l'Encarnació del Verb, Déu s'ha introduït en la nostra història. Fa estremir de joia allò que és central en la professió de la fè cristiana: «I, per obra de l'Esperit Sant, s'encarnà de la Verge Maria i es féu home». Heus ací la gran novetat, l'evàngeli per antonomàsia, la notícia incomparable!

L'any 1998, el segon de la fase preparatòria, el Sant Pare vol que estigui especialment dedicat a l'Esperit Sant. Cal valorar la seva presència santificadora dintre de la comunitat dels deixebles de Crist. En efecte, el misteri de l'Encarnació s'acomplí per obra de l'Esperit Sant. «Aquell esperit que —consustancial al Pare i al Fill— és, en el misteri absolut de Déu u i tri, la Persona-amor, el do increat, font eterna

de tot do que prové de Déu en l'ordre de la creació, el subjecte de l'autocomunicació en l'ordre de la gràcia. El misteri de l'Encarnació de Déu constitueix el cim d'aquest do i d'aquesta autocomunicació divina» (*Vers el tercer mil·lenni*, núm. 44). L'Esperit, doncs, ens santifica amb la seva força de vida.

L'Esperit Sant animarà la memòria de l'Església. Segons la promesa evangèlica, ens recorda els esdeveniments i les paraules del Redemptor. Ens guia cap a la Veritat que ens fa lliures, dóna fermesa a la nostra fe i a la nostra esperança, fa efectiva la nostra caritat i ens transforma en missatgers ardits de la nova evangelització. Tot això requereix que ens deixem guiar per les mocions del Paràclit.

La presència i l'acció de l'Esperit en l'Església és una gran realitat que ha de restar sempre en la nostra memòria espiritual. En aquest aspecte s'ha d'estimar

el sagrament de la confirmació i també els diversos dons que el Paràclit distribueix als distints membres de l'Església en pro de la unitat i de la missió. L'Esperit vol que l'Església sigui un veritable fogar de comunió, un reclam de l'amor que el món necessita.

L'Esperit de la Pentecosta fa viva la virtut de l'esperança. En efecte, els qui han estat segellats per ell ja no viuen en el temor, sinó en la fortalesa i l'esperança. La humanitat reclama testimonis esperançats. Els seguidors de Jesús esdevenen llum i sal amb l'esperança.

Mirarem Maria el 1998, «com la dona dòcil a la veu de l'Esperit, dona del silenci, de l'escolta, de l'esperança, que va saber escollir com Abraham la voluntat de Déu "esperant contra tota esperança"» (*Vers el tercer mil·lenni*, núm. 48).

Caminem, vers el Tercer Mil·lenni de l'Encarnació, enduts per la força i l'alegria del Sant Esperit!

El xiprer

P-J Ynaraja, capellà del Montanyà

Els meus records infantils pel que fa a aquest arbre no em resulten simpàtics. Em deien que era l'arbre dels cementiris. I a un noi et un cementiri sempre li fa por. Després, al batxillerat, vaig estudiar que el seu fruit es deia caràtula, nom que no fa gràcia. Ens fem grans i podem pensar i jutjar pel nostre compte. O així ho creiem poder fer. Em vaig reconciliar amb el xiprer i em vaig convertir en el seu admirador el dia que vaig contemplar —no he dit veure— el xiprer del claustre de Santo Domingo de Silos. És tan fascinant que per aquest motiu dic que perdem la llibertat i ens conver-

tim en admiradors sense voler-ho.

Avui dia, en fusteria i ebanisteria, s'utilitzen generalment fustes nòrdiques o africanes. He treballat en una empresa del ram i encara hi vaig amb freqüència, de manera que puc parlar amb propietat del tema. El xiprer té nusos, és resinós, fins i tot massa dúctil, molt diferent, doncs, del pi noruec o del bell ramí. Però si un dia obriu un cofre o un armari de xiprer, sentireu un suau aroma agradabilíssim que no tenen les altres fustes.

A la Bíblia s'anomena aquest arbre en dinou ocasions. Salomó va comprar a Jirà, rei de Tir, troncs d'aquest arbre, que portava de les muntanyes del Líban

i els feia transportar per mar fins als ports israelites. I amb ells es feien fixacions, o es revestia amb planxes els interiors dels edificis del Temple. Va pagar molt bé per aquestes fustes, unes vegades amb aliments, altres amb territoris. Es parla d'això en el primer llibre dels Reis, capítols 5, 6 i 9. Es torna a anomenar aquest material de construcció en el segon llibre de les Cròniques, capítols 2 i 3.

L'encantadora parella del Cantar dels Cantars imagina que la seva «dolça llar» té els enteixinats de fusta de xiprer.

El nostre arbre rep el nom de *cupressus sempervivens*. Els profetes Isaïes, Osees, Ezequiel i Zacaries el consideren símbol de vida. Anuncien, com a exemple de prosperitat per a Israel, que el xiprer creixerà a l'estepa, o que suplantarà l'espí. Isaïes posa com el summum del triomf d'Israel que fins i tot els xiprers se'n alegren.

Davant de casa tinc tres bells exemplars d'aquest arbre. Com que els veig de prop, no puc deixar d'admirar la robustesa del seu tronc i la vitalitat de les seves branques entre les quals s'amaguen els ocells. Quan vivia a la Llobeta, el vent va portar una llavor que va anclar en un test. No la vaig veure germinar, però un dia vaig descobrir el

que només era un brot. La vaig portar a Tagamanent i ara la planteta creix entre els seus germans grans. Té un to blavós que delata la seva diferent família botànica. Si el xiprer és símbol de vida, i jo a casa he heretat el que altres han plantat, a la vegada vull deixar il·lusionat un xiprer, que proclami que aquí va viure un home de fe i que aquí, la companyia que gaudia de Jesús-Eucaristia, robustia la meua vida. El seu tronc ara és dèbil, però el tinc a recer dels vents i escarbo al seu voltant per treure les males herbes, perquè creixi ufanós. M'agradaria, abans de morir, poder contemplar-lo crescut, perquè fos un mirall, on jo examinaria la vitalitat del meu esperit.

Segons m'han explicat, antigament les velles masies tenien davant la seva façana tants xiprers com llits per acollir pelegrins o viatgers pobres. Si això és així el nostre arbre és símbol d'hospitalitat, com a l'Orient Mitjà, on la palmera representa el mateix. D'aquí que, en pessebres o en relleus de façanes, es vegi amb freqüència una palmera. En el meu cas, estigueu segurs que si passeu a prop del meu domicili i teniu desitjos de descansar, trobareu més de quatre llits a la vostra disposició. I alguna cosa més per al vostre profit tant espiritual com anímic.

**CASA
GAY**

**SERVEI DE LLOGUER PER A
FESTES I BANQUETS.
CADIRES, TAULES, CRISTALLERIA,
VAIXELLA, ETC.**

ROGER DE LLÚRIA, 12 I 14
Tels. 318 14 95 - 301 67 31- Fax: 412 44 55

Amics de Déu

Sant Eloi, bisbe, 1 de desembre

Eloi es recorda com un dels grans artistes de l'antiguitat. Va néixer a Chatelac, a prop de Limoges (França), cap a l'any 590. Essent encara un infant, va entrar d'aprenent en un taller d'orfebreria i més tard se'n va anar a París, on va fer amistat amb Bobó, tresorer del rei Clotari II.

Un fet singular va donar a Eloi una gran fama: Clotari buscava algú que li fes un tron en el qual es mostressin la riquesa i l'art; va pensar llavors en Eloi, i aquest es va comprometre a dur a terme l'encàrrec. Li van donar gran quantitat d'or i pedres precioses, i amb això en va tenir per fer dos magnífics trons. El rei va quedar corprès de l'habilitat i de l'honradesa de l'artista.

En morir Clotari, el seu successor, Dagobert I, va fer d'Eloi el seu conseller. Per aquest temps va fer confessió general i va començar a donar-se més de ple a la virtut de la

caritat. Tot el que rebia del rei ho repartia entre els pobres. La seva il·lusió era comprar esclaus per ensenyar-los la doctrina cristiana i donar-los la llibertat.

El van ajudar en el camí emprès sant Desideri, bisbe de Cahors, i sant Dadó. Desitjava fer-se religiós, però el rei no li ho permetia; llavors va afavorir la vida monàstica, regalant unes terres que li havia donat el rei per a la construcció d'un monestir. Per encàrrec de Dagobert, va restaurar el sepulcre de sant Martí de Tours i de sant Dionís de París.

Mort l'any 640 sant Acari, bisbe de Noyon, el clergat i el poble es van fixar en Eloi perquè el succeís, malgrat que era laic i estranger. Convençut que no es podia oposar a la voluntat de Déu, fou ordenat sacerdot i consagrat bisbe a Rouen, juntament amb sant Dadó, l'any 641, sota el regnat de Clodoveu II.

Fem Catequesi

Les virtuts teològals

Les virtuts teològals són do de Déu i només Déu pot atorgar-les a l'home. Jesús va dir un dia a la multitud que l' escoltava: «Ningú no pot venir a mi, si el Pare que m'ha enviat no l'atreu» (Joan 6,44). Per això no és l'home qui les adquireix per la seva decisió o pel seu esforç.

Les virtuts teològals són la fe, l'esperança i la caritat o amor, que disposen el cristià a viure en relació amb la Santíssima Trinitat. Aquestes virtuts tenen Déu com a origen, motiu i objecte: Déu, conegut per la fe, és objecte d'esperança i estimat per Ell mateix. Les virtuts teològals informen, vivifiquen i donen sentit a totes les virtuts morals.

Per la fe creiem en Déu i creiem tot el que Ell ens ha revelat i la Santa Església ens proposa creure.

Per l'esperança desitgem i esperem de Déu, amb una confiança ferma, la vida eterna i la gràcia per mereixen-la.

Per la caritat estimem Déu sobre totes les coses i el proïsme com a nosaltres mateixos per amor a Déu. La caritat és vincle de perfecció (Colossencs 3,14) i la forma de totes les virtuts.

Pels camins de la Bíblia

Mort del més petit i de la mare

El rei Antíoc, enfurit perquè estava fracassant, es va acostar al més petit dels germans i li va prometre que el faria ric i li donaria grans càrrecs i seria el seu amic... si menjava de la carn de porc prohibida i desobeïa Déu i les seves lleis.

El noi no li prestava cap atenció. Aleshores va cridar la mare i li demanava que aconsellés el noi per salvar-lo. Tant li ho va demanar que la mare va accedir a parlar amb el seu fill.

S'inclinà cap a ell i li digué en la llengua dels seus pares: «Fill, mira el cel i la terra i recorda que Déu va fer-ho tot del no-res, fins i tot els homes. No temis aquest botxí i mor com els teus germans, per tal que d'aquesta manera jo us torni a

trobar tots plegats a la vida eterna, prop de Déu.»

Encara parlava ella que el jovenet va dir al rei Antíoc: «Què esperes? Jo no obeié pas el manament del rei. Jo només faig cas del manament de la Llei donada per Déu als nostres pares per mitjà de Moisès. I tu, rei, que ets el causant de totes les desgràcies dels israelites, no t'escaparàs de les mans de Déu.»

«Jo, igual que els meus germans, dono la meua vida per defensar les lleis dels meus pares, i demano a Déu que es mostri amic de la nostra nació, i que tu, després del càstig que patiràs, reconeguis l'únic i veritable Déu.»

El rei Antíoc, boig de fúria perquè aquells germans l'havien vençut, ja que no havia aconseguit que mengessin la carn prohibida, va fer morir el més petit de forma més cruel que no pas els altres. I finalment, també la mare va morir martiritzada.

Ara ve Nadal...

El poema de Nadal

(fragment)

*Ai, si no fos aquesta nit, tan clara!
Seríem tros de carn i pensament
que no coneix d'on ve, ni on va, ni on para;
pell d'home arrossegada pel corrent!*

*Però Nadal ens ha pintat el rostre
amb un vermell precís i decidit,
i ens dona un sentiment de llar, de sostre,
de terra, de nissaga i d'esperit.*

*I ens dona un punt d'humilitat de cendra
per estimar un racó dintre l'espai,
i desperta en el cor aquell blau tendre
que hem volgut escanyar i que no mor mai.*

Josep M. de Sagarra

L'Oriol i la Laia

per Xesc

Tot fent camí plegats

■ El treball i el lleure, dos elements per viure en societat

L'associació Grup Horitzó del Berguedà és una iniciativa social sense ànim de lucre, fundada el 1981 amb uns objectius molt clars: treballar per la promoció i per la integració de les persones amb problemes socials o amb alguna disminució o discapacitat. D'aleshores ençà, la seva activitat s'ha desenvolupat a partir de la col·laboració amb aquelles persones que reclamen una atenció i una ajuda especial.

Ja fa setze anys que aquesta entitat es dedica a una feina de reinserció laboral i social. L'objectiu, segons l'assistent social del grup, Gemma Bajona, «és treballar i portar a terme la nostra feina de promoció i d'integració sense caure en un aïllament».

Per poder fer aquesta tasca, el Grup Horitzó del Berguedà centra gran part del seu esforç en la integració laboral. Així, disposa d'uns tallers per a majors de 16 anys que basen la seva activitat en el reciclatge de roba, cartró, joguines i mobles, i també compta amb tallers de manualitats i confecció, on es desenvolupen feines relacionades amb la Patum de Berga.

A través d'aquestes activitats s'ofereix un lloc d'acollida i la possibilitat d'incorporar-se al mercat laboral. Mitjançant la recollida es fa una feina de reciclatge molt important, i d'aquesta manera es contribueix a mantenir el medi ambient net i a reduir el volum de deixalles. D'altra banda, cal destacar que part de la roba i dels mobles que arriben als tallers es destina a persones i famílies amb pocs recursos econòmics, que vénen derivades dels Serveis Socials Municipals i de Càritas. Segons Gemma Bajona, «la persona que participa d'aquestes activitats se sent útil, valorada, millora la seva autoestima i amplia la seva relació amb els altres».

L'any passat 17 persones van participar en aquesta iniciativa, de les quals sis es van poder beneficiar de plans ocupacionals sol·licitats al Departament de Treball de la Generalitat

El Grup Horitzó acull persones amb discapacitats o problemàtiques socials.

de Catalunya. Les persones que desenvolupen una activitat laboral en aquests tallers pateixen diferents discapacitats o problemàtiques com l'alcoholisme, l'atur permanent, la marginació social o discapacitat sensorial. Diversos monitors i una assistent social s'encarreguen d'aquests tallers.

Temps lliure

El Grup Horitzó del Berguedà no tan sols es preocupa de la inserció en el

món laboral, sinó que també es dedica als aspectes socials a través d'activitats lúdiques i culturals. Mitjançant un esplai i les colònies d'estiu s'intenta que les persones es puguin relacionar sense problemes i puguin desenvolupar activitats totalment normalitzades. Les colònies es fan durant el mes

voluntaris que col·laboren amb el Grup Horitzó. Les edats d'aquestes persones que treballen d'una manera desinteressada als tallers reflecteix un ventall que va dels 17 als 80 anys. Aquests voluntaris aporten els seus coneixements, la seva experiència i la seva ajuda a les persones beneficiàries del servei.

A l'esplai i les colònies els voluntaris són una peça fonamental perquè són joves que dediquen part del seu temps lliure dels caps de setmana i de les vacances a organitzar i fer activitats, sortides i celebracions.

L'associació no únicament es mostra orgullosa dels seus col·laboradors i dels seus membres, també destaca que l'any passat el Grup Horitzó del Berguedà va quedar finalista del Premi Voluntariat que atorga l'Institut Català del Voluntariat a nivell d'accions a les comarques catalanes. Per a Gemma Bajona, «no hi fa res que no guanyéssim el premi. Quedar finalistes és un al·licient i un reconeixement a les feines de tots els voluntaris».

El Grup Horitzó del Berguedà continua amb la seva feina i de cara al futur espera poder acollir més gent i augmentar el nombre de voluntaris que dediquen el seu temps i la seva il·lusió a l'associació. A més, confien aconseguir un local més gran i de propietat que els facilitarà la tasca.

Rosa Maria Jané Chueca

GRUP HORIZÓ DEL BERGUEDÀ
C/ FRA FREDERIC, 14-17
08600 BERGA
TEL. 821 20 72

Catalunya
Un país de voluntaris

Dóna
Suport
al voluntariat
a través del món associatiu

Fomenta la
Formació
dels voluntaris

Facilita
Informació

incavol

Generalitat de Catalunya
Departament de Benestar Social
Institut Català del Voluntariat

MÉS INFORMACIÓ
900 300 500

Els «Pastorets» de l'Ametlla de Merola

LA FLOR DE NADAL

Original de Francesc A. Picas

Textos musicals: Josep Conangla

✓ *Un espectacle teatral basat en la història bíblica i en l'esperit nadalenc del poble català.*

✓ *Representat amb una lluminosa fantasia escènica: música, cants, danses, alegria, emoció i simpatia.*

DIES DE REPRESENTACIÓ:

SANT ESTEVE, 26 DESEMBRE

DIUMENGE 28 DESEMBRE

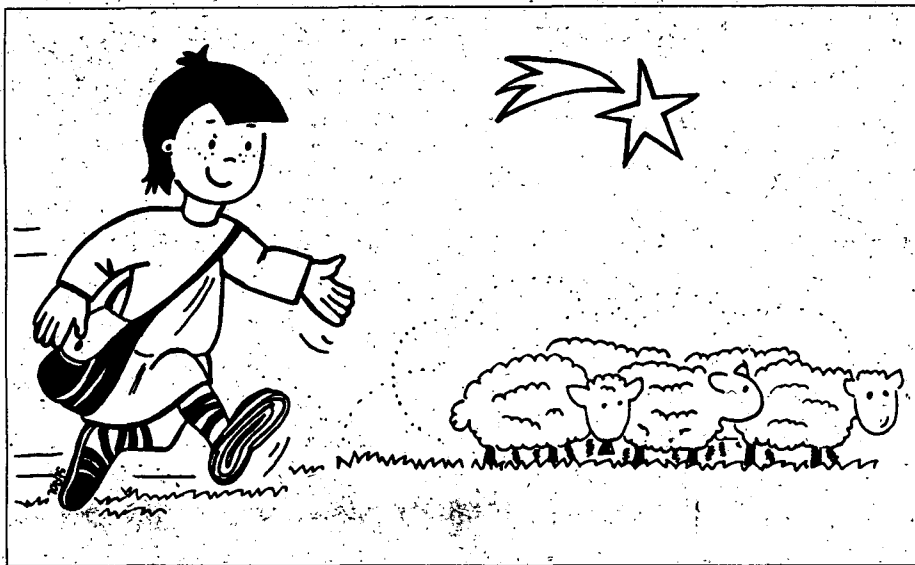
DIUMENGE 4 GENER

DIUMENGE 11 GENER

DIUMENGE 18 GENER

DIUMENGE 25 GENER

A dos quarts de cinc de la tarda.

LOCALITATS ANTICIPADES:

A l'Ametlla

Tel. 93/ 839 02 35 (de 19.00 a 21.00h de dilluns a divendres; dissabtes d'11.00 a 14.00h)

A Manresa

Viatges Baixes, carretera de Cardona, 2
Tel. 872 35 69

A Barcelona

Eix del Servei (Pere Costa)
c/ Segle-xx, 22, 1a
Tel. 349 27 96

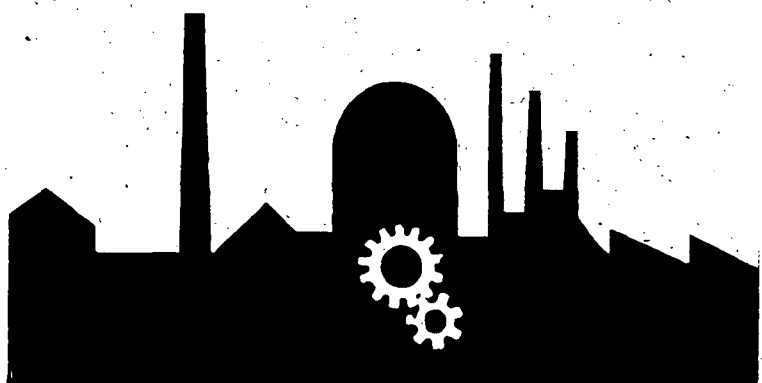
Presentació del llibre

Francesc A. Picas

EL TÈXTIL A CATALUNYA

CENT-CINQUANTA ANYS D'HISTÒRIA

FETS I COSTUMS EN ELS SEGLES XIX I XX

EL TÈXTIL A CATALUNYA

SEGLES XIX i XX

L'autor Francesc A. Picas ens acompanya per les diverses zones tèxtils de Catalunya i ens parla del progrés tecnològic, de qüestions socials, econòmiques, culturals, polítiques, religioses, de fets i costums i de benestar i crisi.

Un homenatge a les famílies obreres que durant cent-cinquanta anys s'han guanyat honradament el pa de cada dia, tot filant i teixint roba.

Il·lustrat amb diverses fotografies i dibuixos.

De venda al mateix local del teatre i a les principals llibreries de Catalunya.

Edicions: La Formiga d'Or

Portal de l'Àngel, 5 - 08002 Barcelona

Tel. 302 24 31

societat/cultura

Sida: una lluita constant

■ Els afectats reclamen més solidaritat

Espanya és l'estat de l'entorn europeu amb un percentatge major de casos de sida, amb 166 declarats per cada milió d'habitants, i també és l'estat amb l'índex més alt de sida pediàtrica, amb 14,33 casos per cada 100.000 menors de tretze anys. Catalunya se situa en el tercer lloc dins de les comunitats autònomes amb una major incidència de la sida. Fins al 31 de desembre de l'any passat, el nombre de persones diagnosticades de sida arribava a les 9.899 i per primera vegada la via heterosexual ha constituït el segon grup més important de transmissió de la malaltia amb un 21%.

La sida és una malaltia provocada per la destrucció progressiva del sistema immunitari a causa d'un virus (VIH-Virus de la Immunodeficiència Humana). Aquest ataca el centre mateix del sistema immunitari, els limfòcits T4, i paralitza les defenses, fins i tot abans que aquestes s'organitzin per combatre'l. Quan el sistema es destrueix, apareixen els símptomes de la sida (pèrdua de pes, febre i diarrees, entre d'altres). Seguint les directrius de l'Organització Mundial de la Sa-

Un cop dur

Mañolo recorda el dia en què una anàlisi li va confirmar que era seropositiu: «Quan veus els resultats no t'ho creus, penses que s'han equivocat. Va ser molt dur, em vaig enfonsar. Quan em vaig fer la prova no hi havia informació i dir sida era el mateix que dir mort.»

Actualment els medicaments bloquegen la multiplicació del virus en l'organisme, però no n'aconsegueixen l'eradicació completa i definitiva.

Està demostrat que els tractaments són més eficaços com més aviat es comencen. «Si s'espera massa, la destrucció del sistema immunitari és tan greu que tot i que els medicaments bloquegin la replicació del virus, no permet que el cos regeneri la seva immunitat normal», explica el doctor Josep Malloles, adjunt del servei d'infeccions i responsable de l'hospital de dia d'infeccions de l'Hospital Clínic. «Si se suprimeix la medicació, la pressió a la qual estava sotmès el virus desapareix i comença a replicar-se a tota velocitat», aleva el doctor Malloles.

Els fàrmacs s'administren de manera combinada, normalment tres i fins i tot

quatre medicaments. Mitjançant aquest tipus de teràpia és menys probable que el virus sigui capaç de resitir totes les medicines. Si una medicació no funciona s'ha de canviar i, segons Rafael Borràs, vocal del Col·legi de Farmacèutics, s'ha de fer «de manera radical, canviant almenys dos dels tres fàrmacs. Parlem

d'aquesta manera tan estricta perquè el virus és molt radical, fa mutacions constantment».

Un pas més

En molt pocs anys la investigació científica sobre la sida ha experimentat una ràpida evolució que obre camins d'esperança a totes les persones afectades pel virus. No obstant això, cal destacar que alguns dels afectats pensen que la manera com s'ha actuat per obtenir la medicació s'ha basat més en el negoci que en la salut

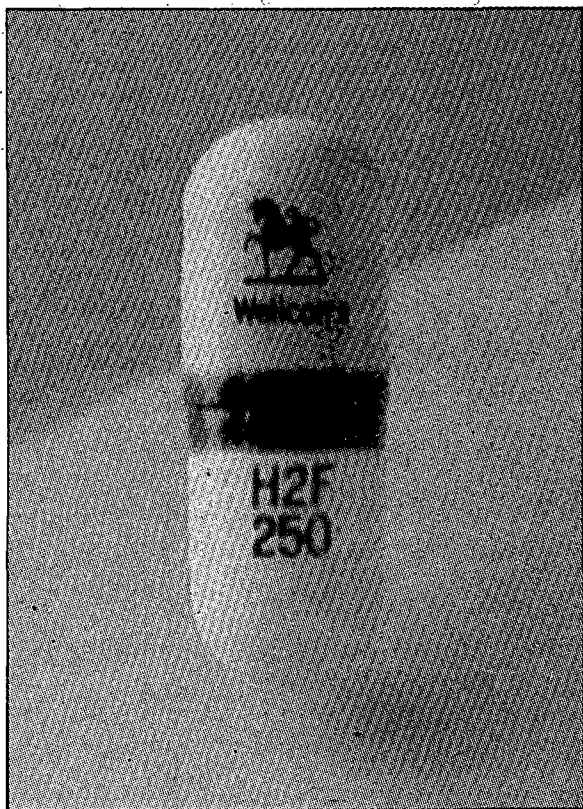
«La manca d'informació fa que moltes persones rebutgin de manera sistemàtica els seropositius per por al contagi»

del malalt. Així ho creu José Luís Gabarre: «Es podria haver trobat un remei per a nosaltres fa molt de temps, però només interessen els diners.»

El cert és que avui dia existeixen uns fàrmacs que aturen l'avenç de la malaltia. Ja no es parla només de qualitat de vida del malalt, sinó del temps que pot arribar a viure en aquest estat crònic. Per a Rafael Borràs, la qualitat es basa en tres punts fonamentals: «L'acompliment íntegre de

El programa Farmacèutics per la Sida potencia la figura del professional de la farmàcia.

Els fàrmacs actuals bloquegen la multiplicació del virus en l'organisme.

lut, des del Pla Sanitari de la Sida a Catalunya, del Departament de Sanitat i Seguretat Social de la Generalitat de Catalunya, s'han establert tres grans objectius: prevenció de la propagació de la infecció per VIH, promoció d'una resposta solidària per part de la societat, i l'atenció sanitària i social adequada a les persones afectades.

la medicació, l'alimentació i la prevenció.»

També s'ha especulat sobre la possibilitat de trobar una vacuna, però «és molt difícil a causa de la variabilitat del virus, ja que s'altera amb molta facilitat», explica el doctor Malloles. Una altra factor és que no hi ha un bon model animal per assajar la vacuna.

El virus de la sida es transmet per tres vies: sexual, parenteral (xeringues) i vertical (mare-fill). La manca d'informació fa que moltes persones rebutgin de manera sistemàtica els seropositius per por al contagi. Com explica José Luís Gabarre, «encara hi ha gent que no em dona la mà per por que li passi alguna cosa».

La prevenció és l'única manera de lluitar contra la propagació de la sida. És una malaltia lligada al comportament i només un canvi en aquests hàbits pot donar una protecció eficaça. En aquest sentit, el farmacèutic, com a agent de salut més nombrós i fàcilment accessible per a la població, exerceix un paper molt important en les diferents campanyes de divulgació sobre la malaltia i les maneres d'evitar el contagi.

Rafael Borràs ha dissenyat el programa Farmacèutics per la Sida, presentat el 57è Congrés Internacional de Farmàcia a Vancouver, que representa el treball que els farmacèutics europeus duen a terme en la lluita contra la sida. Aquest pla aposta per la participació activa del farmacèutic en la medicació antiretroviral dels pacients. D'aquesta manera s'aconsegueix una millor integració de l'afectat pel VIH; la detecció precoç de possibles problemes derivats dels tractaments, i una prevenció activa, en què el professional farmacèutic aporta els consells necessaris. Per a Rafael Borràs, «és important que la gent faci una bona prevenció i que sigui responsable».

Solidaritat

El director de l'Associació Comunitària Anti-Sida de Girona (ACAS), Jaume Angelats, assenyala que «la sida afecta tothom. És una realitat que ens implica de manera directa o indirecta, però no tots en som conscients». Aquesta afirmació recull el sentiment de la majoria dels afectats que pensen que la societat els continua marginant. Així, José Luís Gabarre pregunta: «Què som bèsties estranyes?», i afegeix: «No tinc res ni ningú que m'ajudi. He intentat treballar, però quan han sabut que sóc seropositiu m'han acomiadat. La societat no vol saber res de nosaltres.» Com ell, són molts els que pensen que cada dia han de mantenir una baralla contra el món.

En l'àmbit sanitari encara hi ha professionals que no han superat els tabús de la sida. Segons el doctor Malloles, «és una malaltia amb una estigmatització social gravíssima i afecta persones molt joves». Aquest metge visita malalts de sida des de fa catorze anys i afirma que «no tenen sentit les barreres que s'interposen entre el pacient i el personal sanitari».

Malgrat aquestes situacions, no tots els que viuen la realitat de la sida tenen una visió pessimista de la vida. Manolo assegura que «al començament ho passés malament i la família i els amics et rebutgen. Però hi ha gent bona que està amb nosaltres i ens

Sor Genoveva Masip treballa al costat dels malalts de sida.

dóna suport. Podem sortir-nos-en. La malaltia deixa de ser crònica i crec que aconseguirem no dependre dels fàrmacs i, si Déu vol, arribarà la vacuna».

Per a Rafael Borràs, el tema de la solidaritat és molt decisiu. Per això

afirma que «la societat només té una obligació respecte dels malalts de sida: ser solidària». Anima els malalts perquè «tinguin esperança, perquè lluitin, que això no és un abisme com fa uns anys, que es comencen a veure llums i que ells (els malalts) són molt importants».

Sor Genoveva Masip fa molts

anys que tracta amb malalts de sida. Durant aquest temps ha notat «un increment de la solidaritat molt fort, però encara hi ha recel i por perquè sembla que la persona que té la sida hagi d'infectar l'aire».

I l'Església

Des de molts sectors es critica que l'Església no col·labora en la lluita contra la sida o li dedica molt pocs esforços. Sor Genoveva entén la postura dels afectats que pensen d'aquesta manera i afirma: «Tenen raó i ens ofereixen un repte. No obstant això, jo

mitjans de comunicació... però que són persones compromeses i entregades. Crec que l'Església va per bon camí, però no podem pensar que tot està fet; al contrari.»

Parròquies, congregacions religioses, equips de voluntaris, Càritas, delegacions diocesanes de pastoral de la salut, etc., treballen en aquest àmbit.

Però encara s'han de fer més coses, segons assenyalen les persones que es dediquen als afectats per la sida.

Amb motiu del Dia Mundial de la Sida, es va celebrar l'any passat a la basílica de Santa Maria del Mar una trobada interreligiosa d'oració sobre la sida que va reunir per primera vegada la comunitat budista, catòlica, evangèlica, jueva i ortodoxa per fomentar la sensibilitat i l'actuació de les diverses esglésies i confessions religioses. Aquest any, la fundació Dimensió Sida ha organitzat de nou la trobada, que ha tingut lloc el 27 de novembre a la mateixa basílica.

Rosa María Jané Chueca

JUNTA D'ACCIÓ CONTRA LA LEPRA

Amics dels leprosos

ONG declarada d'utilitat pública
32 anys d'experiència (1965-1997)

Programes que JAL porta a terme amb el seu cost per any i per persona

PONDICHERY (Índia)	
Alimentació per a un ancià lepros	25.000
Residència per a un ancià lepros	50.000
Tractament rehabilitador	10.000
Mini granja (una vaca)	25.000
Embarcació per a dos pescadors	50.000
Taller de reparació i lloguer (una bicicleta)	6.000
Escola per a un fill de lepros	15.000
MALAVANTHANGAL (Índia)	
Tornar la vista a un lepros	12.000
ABANCAY (Perú)	
Tractament i rehabilitació	50.000
Desplaçament i manutenció (2 dies)	6.000
POPAYAN (Colòmbia)	
Tractament i rehabilitació	60.000
KORHOGO (Costa d'Ivori)	
Escolarització d'un nen	20.000
Un mes de colònies d'estiu/nen	8.000
Material escolar	1.000
Tractament i rehabilitació	30.000

JAL espera la vostra col·laboració i els vostres donatius que podeu dirigir per carta, per gir postal o personalment a:

JAL-AMICS DELS LEPROSOS
C/ Comarruga, 7 (seu provisional). 43881 Cunit (Tarragona)
Tel. 977/ 16 16 78

O bé, al Cte. corrent: 2100 1323 70 02 00049761
de "la Caixa" agència de Cunit (Tarragona)

L'infant malalt crònic: una vida condicionada a tots els nivells

■ La falta de comunicació entre el personal mèdic perjudica el nen

BARCELONA.— Coincidint amb el Dia Universal dels Drets de l'Infant, el 20 de novembre passat la Comissió de la infància de Justícia i Pau i la Societat Catalana de Pediatria van organitzar a la sala d'actes de la Universitat Pompeu Fabra un acte per analitzar els problemes dels infants malalts crònics. La situació de l'infant malalt té moltes implicacions, en especial si és un malalt crònic. L'estada a l'hospital, el seu tractament, la relació amb la família i l'escola i la informació que pot rebre són aspectes que queden particularment afectats per la malaltia.

L'article 24 de la Convenció de les Nacions Unides sobre els drets de l'Infant, aprovada el 20 de novembre de 1989, és el que fa referència a la salut i els serveis mèdics, i és un dels més treballats entre els 41 que conté. Tots els drets queden interrelacionats, de manera que uns depenen dels altres, i és a partir del dret a la salut que, enguany, Justícia i Pau ha volgut donar a conèixer la Carta Magna dels drets de l'Infant.

Bona part de les aportacions es van fer al voltant de la comunicació entre el personal mèdic que tracta el nen, que sol ser deficient i perjudica de manera clara el malalt. El Dr. Jordi Pou, cap del Servei de Pediatria de l'Hospital Clínic-Sant Joan de Déu, va afirmar que «la falta de coordinació i comunicació entre els pediatres i els especialistes generen una sèrie de perjudicis per al nen». En aquest sentit, Pou va suggerir

La dependència de l'hospital afecta la vida del nen i de la família.

que «el pediatra hauria d'assumir la part global del tractament, ja que coneix el nen, la família i la seva situació social»; mentre que l'especialista «hauria d'instruir el pediatra sobre la malaltia, l'evolució, el pronòstic, la teràpia...». El Dr. Pou va lamentar que sigui el malalt o la família els que solen posar en contacte els dos metges i va destacar la necessitat que tots dos es comuniquin personalment, per telèfon o per carta.

«El nen no és un ronyó que no funciona ni una esquena torta»

Per la seva banda, la Dra. Anna Vernet, cap de la secció de Neuropediatria de l'Hospital Clínic-Sant Joan de Déu, va queixar-se també de la poca comunicació entre els professionals, que va atribuir a la manca de temps. Tampoc no es va estar de criticar la identificació entre el nen i la malaltia que moltes vegades fan els metges. És per això que va advertir que «el nen no és un ronyó que no funciona o una esquena torta».

Quant a la problemàtica del pacient, Vernet va indicar que aquesta era multidisciplinària, ja que engloba molts professionals —metges, enfermeres, psicòlegs, professors, assistents socials, etc.— a més de la família i els amics. Però va centrar la seva ponència en la dependència de l'infant cap a l'hospital i cap al tractament farmacològic, que esdevé més forta en la seva especialitat, la neuropediatria, ja que tracta malalties considerades més greus i, en conseqüència, menys assumibles. Aquesta dependència incideix, segons

ella, en la vida diària del pacient, a l'escola i en l'entorn familiar, de tal manera que en condiciona el futur.

La Dra. Vernet va afegir que «les malalties desconegudes solen ser socialment mal acceptades i generen tensions i exigències en l'entorn del nen», idea aprofitada per la Dra. Eulàlia de Muga, pediatra d'atenció primària, que va afirmar que «l'impacte psicosocial que suposa la malaltia crònica incideix en la desestructuració de la família». En aquest sentit, la Dra. De Muga va destacar la importància que tenen les associacions de malalts a l'hora d'informar i orientar la família, que es troba molt confosa.

Un cas real d'un nen amb síndrome de Duchenne, amb la família desmoralitzada i amb indicis de desestructuració, va servir perquè la psicòloga clínica Maria Ignacio expliqués els tipus de reaccions que els pares poden tenir davant de la malaltia. Així, per exemple, l'ocultació social del nen serveix per negar la malaltia, de la mateixa manera que la recerca de solucions miraculoses a la malaltia fa perdre de vista la realitat del malalt, que possiblement necessita una millor integració social que tingui en compte les seves limitacions. La Dra. Ignacio va concloure el torn de ponències reiterant que «les reaccions dels pares no són sempre les adequades quan aquests no tenen una visió global de l'infant».

Després d'un breu debat entre els assistents, l'adjunt al Síndic de Greuges per als infants, Jordi Cots, va clausurar l'acte

Josep M. Calvet

Claret

Luigi Accatoli

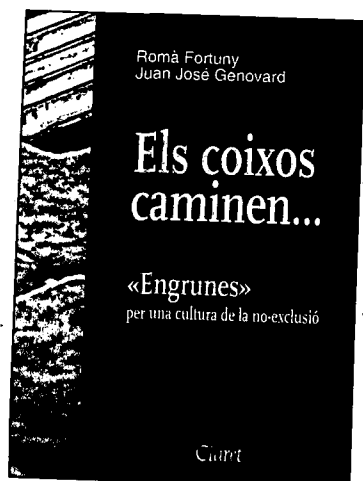
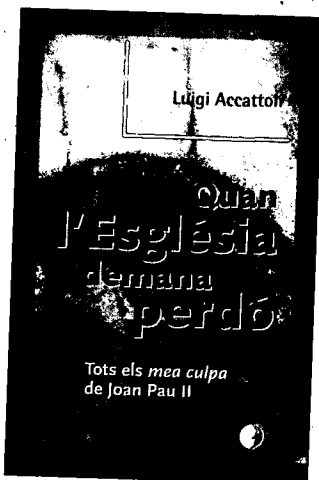
Quan l'Església demana perdó

Tots els mea culpa de Joan Pau II

Aquest volum recull noranta-quatre textos en els quals el papa Wojtyla reconeix culpes històriques de l'Església o demana perdó. I probablement no hi són tots. Constitueixen els textos més interessants del seu pontificat, les paraules més obertes al futur. I, certament, també les més personals.

L'"examen de final de mil·lenni" que Joan Pau proposa conté el fruit madur del seu pontificat i la seva herència més viva, la que té un interès cultural més gran i la que pot ser entesa millor fora de l'Església.

L'ordit 1. 224 pàg. PVP: 1.900 ptes.

Romà Fortuny i Juan José Genovard Els coixos caminen...

«Engrunes»

per una cultura de la no-exclusió

El col·lectiu «Engrunes» reflexiona a propòsit de la «cultura de la marginació»: com els integrants d'aquest col·lectiu veuen el món, la vida, el treball, l'educació; com es veuen i se senten ells mateixos.

Aquesta reflexió —diuen— «ens ha fet descobrir la dinàmica empobridora de les persones: ens deixa entreveure com se senten per dins els pobres d'avui i com és de paorós el buit existencial que pateixen».

Aquest llibre interessarà molt especialment els qui es mouen en el treball social, educadors i tots els qui creuen en la necessitat de trobar camins alternatius a la societat actual.

Els daus 177. 208 pàg. PVP: 1.600 ptes.

Una nova eina per a l'estudi de la Bíblia

BARCELONA.— El 5 de novembre passat es va presentar a la Facultat de Teologia de Catalunya el llibre *La Bíblia i el Mediterrani*, editat per Publicacions de l'Abadia de Montserrat conjuntament amb l'Associació Bíblica de Catalunya. El llibre publica les cinc ponències del Congrés de Barcelona, celebrat el setembre de 1995, en els idiomes amb què es van impartir (anglès, castellà, català, francès i italià). A més, hi ha paraules de les llengües que han conviscut i conviuen a l'àrea mediterrània, com el llatí, el grec, l'àrab, etc.

L'obra es va presentar com una eina de referència obligada per als estudiosos de la Bíblia i també per als que desitgen omplir-se de tota la bellesa que, al

Presentació del llibre «La Bíblia i el Mediterrani».

llarg dels segles, ha emanat del Mare Nostrum. Segons el P. Agustí Borrell, «uns van al mar a banyar-se, d'altres a fer esport i uns altres hi troben una font inesgotable de material d'estudi per gaudir mentre s'aprèn».

C.C.

Exposició de xilografies al Museu de Montserrat

MONTSERRAT.— Dins del context de les celebracions dutes a terme amb motiu del 50è aniversari de l'entronització de la Mare de Déu de Montserrat, el 28 de novembre es va inaugurar l'exposició temporal de xilografies del P. Oriol Diví i Coll, monjo montserratí i artista xilògraf. La mostra, que té més de cent xilografies i que està composta per ex-libris i nadesles, restarà

oberta al públic fins al 7 de gener de 1998.

L'ex-libris és una vinyeta que serveix per indicar la propietat d'un llibre, on es combina el text i el dibuix amb símbols que reflecteixen el món intel·lectual i afectiu del titular. Va prendre relleu sobretot a l'època del modernisme.

C.C.

RACÓ POÈTIC

Quan arriba el fred

Quan el fred comença a ser ja «respectable», ens arriben també esdeveniments i records embolcallats de tradicions i costums de la nostra infantesa. Tampoc no podem oblidar la trobada de familiars i la tebior de l'amor que es manifesta, sobretot en els infants, en festivitats com la dels Reis d'Orient. El 8 de desembre baixa del cel la Puríssima Concepció, envoltada d'àngels i estels.

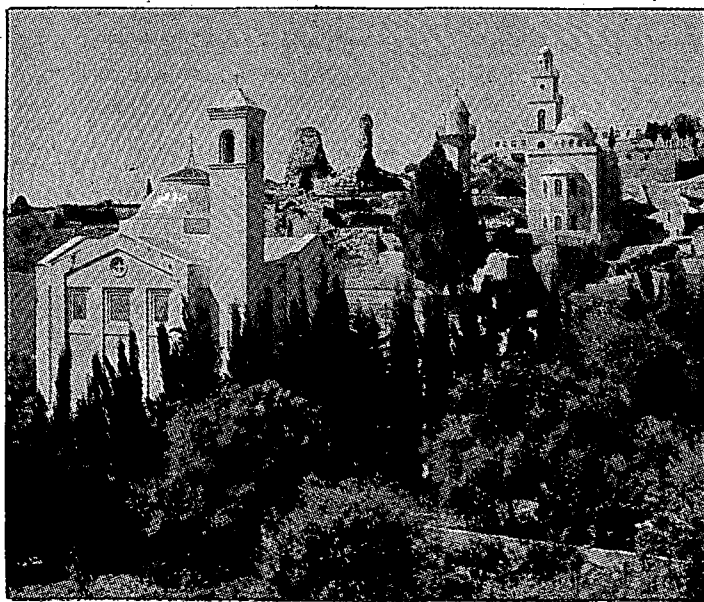
Cinc dies més tard celebrem Santa Llúcia, la santa jove, prudent i heroica que va signar amb la seva pròpia sang el martiri per amor al Crist, en temps de l'emperador romà Diocleciana. Potser a causa del seu nom, que deriva del llatí *lux* («llum»), li van buidar els ulls en un cruel martiri. Pel que fa a Catalunya, és molt venerada i estimada. Quan arriba el dia de Santa Llúcia, em vénen sempre a la memòria uns versos de l'il·lustre poeta Joan Maragall, que diuen:

*Vós que veniu pel desembre
amb els ulls damunt d'un plat,
santa Llúcia conserveu-nos
la llum i la claredat...*

Amb aquesta invocació li demanem que ens permeti gaudir de la llum dels ulls i de l'enteniment per copsar els perills que sovint s'esdevenen en el camí de la nostra existència.

Pietat Campmajó

Et podem
portar
DE FRANC
a **TERRA**
SANTA
o a **ROMA**

Amb «CATALUNYA CRISTIANA» ÉS MOLT FÀCIL GUANYAR

SORTEIG VÀLID NOMÉS PER A NOVES SUBSCRIPCIONS

- 1 Emplena la butlleta de subscripció amb totes les teves dades.
- 2 Tria la forma de pagament que et vagi més bé.
- 3 Retalla la butlleta per la línia de punts i envia-la per correu al més aviat possible.
- 4 De seguida que rebem la teva butlleta, et lliurarem per correu el teu primer exemplar de *Catalunya Cristiana* i el certificat de participació per al sorteig de dos viatges a Terra Santa o a Roma per a dues persones.

Aquesta CAMPANYA va començar l'1 d'abril i s'acabarà el 31 de març de 1998. El sorteig dels viatges es farà davant de notari abans del 15 de maig de 1998.

SUBSCRIU-TE a
«CATALUNYA
CRISTIANA» i
podràs guanyar
un dels DOS
VIATGES a TERRA
SANTA o a ROMA
per a dues persones

Nom
Adreça
Població D.P.
Província Tel.

☐ Se subscriu a «CATALUNYA CRISTIANA» català/castellà per l'import anual (52 números) de 9.880 ptes.

El pagament de l'esmentada subscripció el faré mitjançant

☐ domiciliació bancària
(en aquest cas emplenar l'ordre de domiciliació)

☐ xec nominatiu que adjunto per valor de 9.880 ptes.

Solicito fer el pagament a través de:

☐ 1 sol rebut de 9.880 ptes.

☐ 2 rebuts mensuals consecutius de 4.940 ptes.

☐ 4 rebuts mensuals consecutius de 2.470 ptes.

ORDRE DE DOMICILIACIÓ

Banc / Caixa Agència
Adreça

Senyors,

Els prego que, a partir d'ara i fins a nou avis, paguin els rebuts que els presentarà **FUNDACIÓ CATALUNYA CRISTIANA** per la meua subscripció a «CATALUNYA CRISTIANA» amb càrrec al meu compte corrent/llibreta.

Entitat Oficina CC Compte

Data

Signatura del titular del compte/llibreta:

El planeta Terra i la seva història

Francesc Nicolau

Professor de la Facultat Eclesiàstica de Filosofia de Catalunya

ALLÒ QUE DÉU TÉ D'INVISIBLE, COM EL SEU PODER ETERN I LA SEVA DIVINITAT, DES DE LA CREACIÓ DEL MÓN ES FA VISIBLE A LA INTEL·LIGÈNCIA HUMANA A TRAVÉS DE LES SEVES OBRES.

(ROM 1,20)

44. El final de l'era Primària

Les plantes terrestres que havien adquirit ja un desenvolupament notable al final del *Devonià* faran ara una evolució admirablement ràpida per adaptar-se a les exigències de la vida continental. Serà durant el cinquè període de la Primària, el *Carbonífer*. Aquest període va ser anomenat així per Conybeare el 1882 a causa de la gran quantitat de carbó que conté en els seus estrats. Carbó que prové, és clar, de l'abundor de plantes terrestres. La configuració dels continents encara és força diferent de l'actual; s'hi anirà assemblant de mica en mica. En aquest moment hi ha al nord dues masses continentals: la Nord-atlàntica i la formada per la Xina i Sibèria. Quan xoquin entre elles originaran la serralada dels Urals. I al sud tenim un sol continent: Gondwana, que aviat s'esquerdrà i es dividirà en les masses d'Amèrica del sud, Àfrica, Aràbia, Índia, Austràlia i Antàrtida. Aquest últim continent ara ja va col·locant-se cap al pol sud. El mar de Tetis, que separa les masses septentrionals de la meridional, s'anirà reduint a causa del moviment d'acostament de la massa del sud. És en aquest

escenari que comença el període Carbonífer.

El període Carbonífer

Va durar uns 70 m. d'a., que en la nostra comparança de la història de la Terra amb un any, vol dir que va transcórrer entre el 2 i el 8 de desembre. La seva característica principal ens la dona el seu nom: *Carbonífer*, que porta carbó. La gran quantitat de plantes terrestres que viuen en indrets pantanosos originen a la seva mort grans dipòsits de restes que, per la pressió dels que es van posant al damunt, perden les substàncies líquides fins a esdevenir el carbó compacte que coneixem, hulla principalment. De vegades s'hi troba associat un jaciment de gas natural que procedeix de les emanacions gasoses del carbó cap a les roques poroses que s'han sedimentat a tocar. El clima havia de ser encara càlid i sobretot molt humit. Precisament el començament d'un clima més sec assenyalà la fi del Carbonífer.

Així, doncs, podem dir que la vida vegetal ha fet, durant aquest període una autèntica explosió. D'aquelles primeres *psilofites* del *Devònic* han sor-

git tots els ordres criptògames vasculars (*pteridòfits*) que tenim (licopodis, falgueres, cues de cavall,...). Però les espècies del Carbonífer arriben a convertir-se en arbres, de vegades enormes com certs exemplars de *Lepidodendron* i *Sigillaria*, que arriben a dos metres de diàmetre i 40 d'alçada. És ara, gràcies a aquesta vegetació que l'oxigen atmosfèric arriba a un 21%, que és el percentatge que s'ha mantingut fins avui. Cap al final del període ja apareixen *Pteridospermes*, plantes amb llavor, de la classe *Gymnospermes*, i després les primeres Coníferes (el gènere *Walchia*).

No cal detallar la fauna marina que, si bé és abundantíssima i conté noves espècies, té en general unes característiques semblants a les del període anterior. Diguem només que van fent-se més escassos els placodermis i augmentant els condrictis. La fauna terrestre és la que presenta més novetats: aràcnids, miriàpodes i insectes prenen possessió de tots els territoris continentals. Ja hi ha insectes amb ales. No sabem quin procés biològic ha originat una mutació tan extraordinària. Hi tenim blatodeus (gènere *Philoblatta*) tan semblants ja als actuals escarabats de cuina, efímeres, llagostes, libèl·lules... D'aquestes se n'ha trobat una que tenia 70 cm de punta a punta amb les ales esteses.

I ja neixen els rèptils. Els amfibis, a partir de l'*Ichthyostega* del *Devonià*, s'han diversificat dins del grup (subclasse) dels *Labirintodonts* (dents de laberint; perquè la seva placa dental presenta uns plecs complicats), anomenats també *Estegocèfals* (de cap cobert; perquè no tenen obertures temporals), en diversos ordres, un dels quals, el dels *Antracosaures*, sembla que originà els primers rèptils, els *Cotilosaures*, cap a la meitat d'aquest període. Hi ha un salt molt gran entre amfibi i rèptil, encara que l'aspecte extern sembli molt semblant. Els rèptils tenen respiració exclusivament pulmonar i no necessiten l'aigua, absolutament necessària per als amfibis, ni per a la reproducció. Es fa difícil explicar el salt evolutiu.

També hi ha una extinció d'espècies en acabar el Carbonífer: algunes ordres d'esponges, de cefalòpodes i d'altres, com també els peixos placo-

derms. Amb això comença el *Permià*. Aquest nom es deu a Murchison, que el 1841 el derivà de la província russa de Perm a l'oest dels Urals, on es veu ben representat. El clima continua càlid a l'hemisferi nord però es fa més sec fins a fer-se àrid; mentre que a Gondwana s'hi fa una veritable glaciació que ha deixat senyals inequívocs a l'Àfrica del Sud, a l'Índia, a Austràlia i a Sud-amèrica. Al nord hi ha també manifestacions intenses de vulcanisme i la falta d'humitat fa que minvi la preponderància de les plantes pteridòfites, que els és necessària, i les gimnospermes els prenen el relleu i es desenvolupen arreu.

El *Permià* dura 55 m. d'a.; va des del 8 de desembre a la tarda fins al matí del 13. Al mar els mol·luscs bivalves i els gasteròpods continuen abundosos, mentre que els braquiòpodes, no sabem per què, minven fins a quedar molt reduïts durant l'era Secundària. Els que augmenten són els *ammonitids*, família de cefalòpodes, que dominaran el mar de la nova era. S'acaben del tot els trilobits, i també es redueixen alguns grups d'equinoderms.

Els vertebrats són els que més preponderància van guanyant. Ha augmentat el nombre de peixos osteïctis (d'esquelet ossi), amb el grup dit dels *neopterigis*, que ja tenen escates cicloïdals i còrnies, com la majoria dels actuals. Els amfibis augmenten poc; cap a la meitat del *Permià* desapareix l'ordre dels *antracosaures* que havia originat els rèptils, i cap a la fi del període següent acabarà per extingir-se del tot la subclasse dels *labirintodonts*. Mentre que els rèptils comencen ara la gran expansió que dominarà tota la Secundària. No els costa gaire d'adaptar-se al clima sec i van diversificant-se segons els ambients. Els de l'ordre dels *teràpsids* caminen a quatre potes i tenen característiques que els fan semblants als mamífers, se suposa que en són els avantpassats.

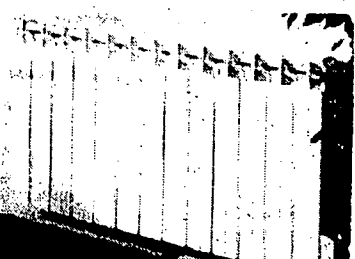
Els insectes, essencialment terrestres, continuen el seu ritme trepidant d'evolució. Ara apareix l'ordre dels *Coleòpters*, o sigui el dels escarabats que és el que té més èxit. Actualment aquest ordre es troba representat per unes 300.000 espècies. L'evolució que seguirà la classe dels insectes, curiosament, anirà correlacionada amb l'aparició de les plantes amb flors que necessiten de certs insectes per al transport del pol·len. És una de tantes manifestacions de l'ordre que es troba a la natura.

TECC té en compte la seva butxaca, li regalem dos anys de consum

NOVETAT LA CALEFACCIÓ CENTRAL SENSE CALDERA

LA PRIMERA CALEFACCIÓ CENTRAL
ELÈCTRICA DE BAIX CONSUM

CALOR CONFORTABLE

Silenciosa, no resseca l'aire, regula la temperatura amb termostats individuals.

CALOR ECONÒMICA

A més del seu consum reduït, la seva capacitat acumulativa manté durant molta estona la calor sense despeses d'electricitat.

CALOR FÀCIL

No cal instal·lació especial, sense obres, ni manteniment, només un endoll de 10A.

CALOR SEGURA

Controlada gràcies a un dispositiu electrònic, garantia durant 10 anys.

<http://www.virtual.es/tecc>

TELÈFON D'INFORMACIÓ: 902 10 37 88
TECC. Ap. de correus, 50 - 08812 Les Roquetes (Barcelona)

El llibre de la setmana

La loteria manipulada dels Planeta

La feina d'un crític literari sempre està condicionada per l'evolució del moviment editorial. Potser té més responsabilitat que la de qualsevol crític d'art perquè les seves reflexions van destinades a lectors potencials, que en el cas dels Planeta poden arribar a ser legió perquè, d'entrada, s'anuncien 210.000 exemplars en la seva primera edició, sense comptar les que es poden fer després.

Dit això, el fet de parlar sobre l'obra premiada aquest any, escrita per un col·laborador del diari madrileny ABC, resulta relativament urgent. Perquè ja es coneix la força comercial i editorial de la casa, i se suposa sense por a equivocar-se que ha escampat per tota la geografia del país una autèntica pluja torrencial de llibres de lloms vermells, que van a parar al carro de la compra dels supermercats, a la bóssa de l'última adquisició dels grans magatzems, o com a complement del diari que s'acaba

de comprar en el quiosc de la cantonada o en els aeroports i estacions.

Juan Manuel Prada és jove, però el seu currículum és força ampli. No obstant això, el més important per a l'editora és, sobretot, la seva filiació empresarial. El diari ABC té molts lectors, i gairebé tots són molt fidels a les seves signatures. Això és important pel boom comercial. I la novel·la que ha escrit no és res de l'altre món, encara que hagi cercat un exotisme especial i s'hagi traslladat a un escenari venecià. Això és un desafiament perillós, després de l'obra del senyor Lampedusa... Malgrat que l'argument tingui indicis romàntics, o vulgui aproximar-se a aquelles aventures del 007, en el *Moonraker* d'Ian Fleming, barreja massa gèneres per aconseguir una narració nítida. Tot allò que viu Alejandro Ballesteros és una mena de còmic de bons i dolents, amb l'ingredient de l'amor i l'erotisme.

Un cop més s'ha comès una gran

injustícia amb la pobre Venècia, que es manté gràcies a la seva bellesa excepcional i a l'originalitat de la seva pròpia existència històrica. Cada cop es fa més evident que aquesta ciutat s'utilitza per a escenaris de comèdies o drames fàcils, i que serveixen per fer d'una novel·la

quelcom diferent. No sempre s'aconsegueix, la veritat, i aquest és el cas de *La tempestad*:

Carmen Rigalt, prolixa col·laboradora de la premsa, ha estat la finalista del premi amb l'obra *Mi corazón que baila con espigas*. La columnista d'*El Mundo* ha fet un exercici de memòria. Ha deixat de banda el seu estil despreocupat i de vegades amarg, per explicar-nos una història de dona. Una més, és veritat, però es veu que aquest és un pas obligatori que han de fer les escriptores; ho va fer Carmen Laforet, amb *Nada*; i ho estan fent Soledad Puértolas, Carme Riera, Rosa Montero, Josefina Aldecoa i la llarguíssima saga femenina que està ocupant llocs importants a la nostra literatura, amb un major o menor encert.

L'obra de Rigalt és irregular. Per a una comentarista propera al tarannà iconoclasta de qui milita en el mateix bà-

dol que l'autora és una obra «complexa, divertida i commovedora». Per a un altre crític, del bàndol contrari —«una de les dues Espanyes t'ha de glaçar el cor»— és un nyap. Cap de les dues afirmacions, encara que es trobi en molts moments com l'autora argentina que no

sabia si casar-se o comprar-se un gos. Però interessien les seves vivències perquè descobreixen aspectes que sovint oblidem, i ni tan sols sospitem, en la història d'una dona.

Els Planeta fan olor de manipulació perquè en el veredict del jurat sembla que influeix alguna cosa

més que l'estricta valor literari. Si en algun cas és veritat la repetida frase d'Ortega, els qui pretenen guanyar el Planeta han de tenir molt present que són ells i les seves «circumstàncies». I aquí pesa el valor de la presència en un mitjà de comunicació tan important com la premsa, que, a més, està polaritzada d'una manera especial en aquest cas. La propaganda estava, prèviament, servida. I és una llàstima, perquè de vegades hi ha una qualitat estètica que es dilueix darrere de la boira de la sospita.

Cristóbal Sàrrias

La sardana i la dansa

XIV Sarau Artesenc

El grup Amics de la Sardana d'Artés celebrarà el proper 6 de desembre la catorzena edició del seu popular Sarau Artesenc. Al matí, la sardana serà competitiva amb el concurs de grups sardanistes que es farà en el camp d'esports municipal; es disputarà l'accés a honor i la final del campionat de Catalunya de punts lliures, i també la cinquena Copa del Sarau Artesenc. La part musical anirà a càrrec de la cobla Sant Jordi-Ciutat de Barcelona. A la tarda, al pavelló d'esports, se celebrarà una audició de les cobles Sant Jordi i La Principal de la Bisbal. A la nit, en el mateix pavelló, l'Orquestra Maravella interpretarà un concert de música variada, i més tard, les formacions orquestrals de la Maravella i La Principal de la Bisbal oferiran un ball de fi de festa.

Sardanes a Buenos Aires

Aquest mes d'octubre es van complir quaranta anys del primer dels 17 aplecs que cada any se celebra als boscos de Palermo (3 de febrer) de la capital argentina, des de 1957 fins a 1974. Estaven organitzats pel Grup Joventut de Catalunya, entitat fundada el 1952 i convertida, més tard, en l'Obra Cultural Catalana.

Aquesta demostració pública de la sardana, sense precedents en l'exterior i amb una gran poder de convocatòria, omplia de públic bona part del parc i atreia, al marge de molts ciutadans vinculats a Catalunya, molts curiosos. Amb els anys, cada mes d'abril es va convertir en una cita i aparador de la catalanitat on, a més de consursos sardanistes d'altres ciutats del país, hi havia fires de llibres, discos, objectes típics catalans amb senyeres i grans mapes penjats entre els arbres del parc. L'inici d'aquesta manifestació va tenir lloc el 1907, quan es va complir el 50 aniversari del primer Aplec de la Sardana de Vallvidrera a Catalunya.

Josep Ventura

EDITORIAL REGINA, S.A.

EDICIONS D'INTERÈS:

MISSAL FERIA

EDICIÓ DE FORMAT MANUAL, PER ALS DIES NO FESTIUS

HIMNARI LITÚRGIC CATALÀ

REPERTORI D'HIMNES PER A LA CELEBRACIÓ CANTADA DE LA LITÚRGIA DE LES HORES

LA VEU DELS PARES DE L'ESGLÉSIA EN LA LITÚRGIA DE LES HORES

ELS AUTORS DE LES LECTURES PATRÍSTIQUES DELS OFICIS DE LECTURA

SEGUIM JESÚS

Col·lecció de 3 volums amb estoig
ELS MANAMENTS DE DÉU - LES BENAURANCES -
LES OBRES DE MISERICÒRDIA
TEXTOS CATEQUÍSTICS PER ALS INFANTS

Mallorca, 87-89 Tel. 322 17 11 Fax 322 53 69 - 08029 Barcelona

Llibres

«Cantar és pregar dues vegades»

■ Entrevista a Mn. Josep Soler, autor del cantoral «Una veu exultant»

Mn. Josep Soler té una afició a la música que li ve de petit, però va ser de gran quan es va fer compositor de «cançons fàcils», com diu ell, de cançons per al poble. En un recés de joves, ja fa molts anys, es va animar i va fer una cançó d'Advent. Va agradar molt al grup i a d'altres persones. Després en van venir més, fins a arribar a fer-ne 275. Va reunir les seves cançons en un llibre i les va enregistrar en un casset. Ara també es poden trobar en un disc compacte editat per l'Editorial Claret.

—Quants anys fa que està ficat en el món de la música?

—Fa cinquanta anys que estudio música i encara vaig a classe. De petit feia d'escolà, perquè m'agradava molt cantar; després, al seminari, vaig continuar. Vaig estudiar al conservatori.

—I fent reculls de cançons?

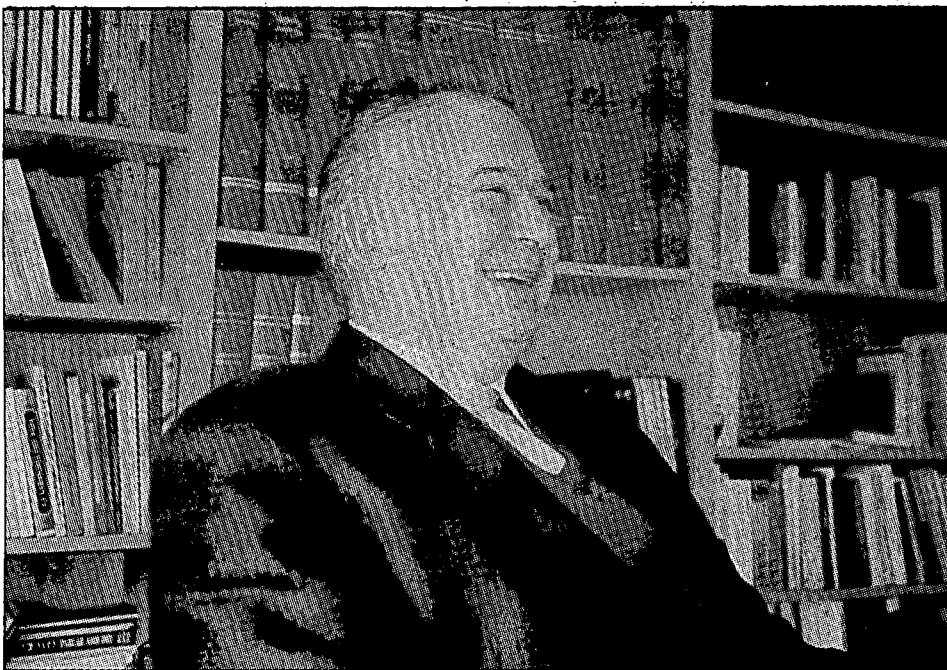
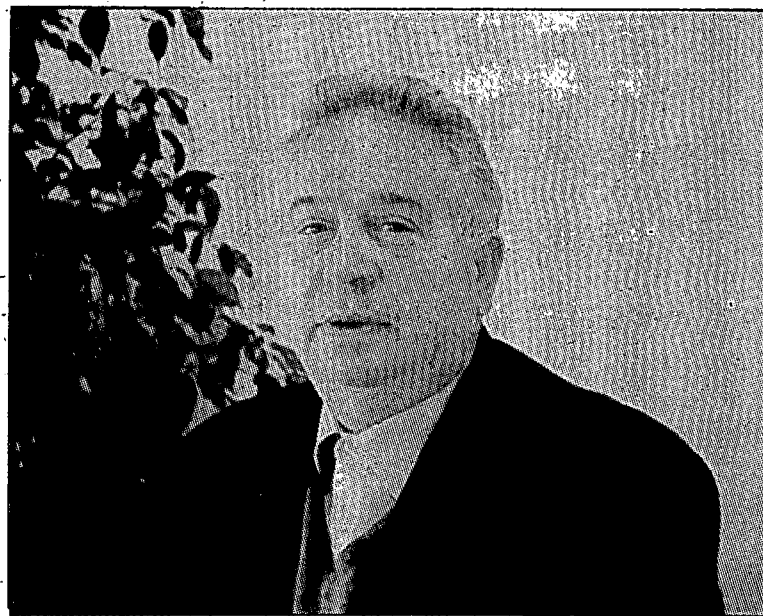
—El 1971 vaig fer un cantoral que porta per títol *Pregàries*, amb unes cançons que tot Catalunya coneix i que han quedat com a cançons populars. D'això ja fa uns anys i des de llavors intento millorar. Aquest cantoral és,

alguna època, una mica complicada i des de fa uns anys hi ha la tendència de fer-la més assequible per als fidels. L'Església ha demanat que les cançons siguin dignes; jo intento que siguin senzilles perquè tothom les pugui aprendre.

—El seu cantoral és només per als que entenen de música?

—Per ensenyar els cants se n'ha de saber una mica, però per cantar-los no. La cançó popular l'entén tothom, tot i que la feina que hi ha al darrere és molt elaborada. El cançoner actual admet

Amb la música la Paraula de Déu «esdevé sublim», afirma Mn. Soler.

Mn. Josep Soler.

potser, de caire més litúrgic perquè les lletres estan fetes de la Paraula de Déu, de les lectures de cada setmana.

—Per què hem de cantar a l'església?

—L'Església sempre ha estimat molt la música, però aquesta va ser, en

també melodies procedents dels goigs i del cant gregorià, que són força conegudes pel poble i molt adients per cantar.

—No és molt difícil el cant gregorià per al poble?

—No. Hi ha gregorià al qual es pot accedir amb molta facilitat. No podem oblidar que la gent cantava el *Salve Regina* i l'*Stabat Mater*. Una persona acostumada a cantar a l'església pot cantar tot això perfectament.

—Els joves canten molt a les celebracions. Això treu profunditat a la missa?

—El cant no serveix perquè la gent digui «ara estem avorrits i anem a cantar, i així ens ho passarem bé». El cant és un «tot» dins de la celebració, ha d'estar integrat a la litúrgia. El cant és un ressò de la festa joiosa que es fa a la missa. Tant si estem a la Quaresma com a qualsevol altre moment de l'any, cal que el cant es faci ressò del moment litúrgic.

—Durant anys el català va tenir dificultats per expressar-se públicament. El cantoral català ha quedat restringit per aquest fet?

—Encara que deien que l'Estat prohibia el català jo mai no vaig tenir problemes per cantar en català. En els meus ambients d'escolà, i després al seminari, tot ho fèiem en català. Cantàvem cançons de Mn. Romeu i altres més antigues.

—Què els diria als que no són partidaris d'incloure cants a la celebració?

—No ho sé. Potser aquesta actitud es basa en la seva experiència, en la seva vivència personal. Personalment, estimo la música i encara que celebri en un dia de cada dia, faig cantar la gent. Jo ho necessito, tot i que sigui d'una manera sòbria. Suposo que depèn de la formació i la cultura de cadascú.

—Per què és tant important per a vostè?

—La música fa dir més a poc a poc la Paraula de Déu i les notes subratllen

les paraules més importants. El que val és la Paraula, i dita amb l'expressió que la música li dona esdevé sublim.

—Un article que parlava dels seus cants feia referència a «la mandra de canviar».

—No es poden ensenyar sempre cançons noves. El cançoner dona recursos perquè la gent no es cansi d'aprendre nous cants. Hi ha cançons en les quals el poble no ha de fer més

que donar l'entrada, com un cant responsorial. De tota manera, en una assemblea, sempre hi ha gent eixerida que de seguida aprèn la cançó i anima els altres. Si, d'entrada, una cançó no agrada gaire, s'ha de cantar diverses vegades perquè s'assimili en el cor de la gent.

—Com resumiria el que és cantar?

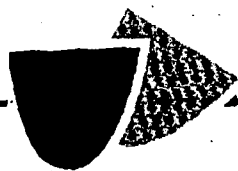
—Cantar és una manera molt bonica de parlar amb Déu. Sant Agustí deia que cantar era pregar dues vegades i és que, tot cantant, ens donem a Déu d'una manera total.

—Qui canta els seus mals espanta?

—Sí. La música proporciona un estat especial a la persona, podríem dir que l'eleva espiritualment. A més, aquestes cançons són fetes de la Paraula de Déu que, enmig d'una desgràcia o d'una pena per una pèrdua, és la que dona sentit a tot.

«Tot cantant ens donem a Déu d'una manera total»

GANGA per menys de 67.000 ptes. 3.000 folletons Din A4 a color. Truqueu-nos Sr. Trullas. Tel. 218 86 38.

Teatre

Meritxell Cucurella Jorba —

Històries mínimes elevades al màxim

Obra: Històries mínimes, de Javier Tomeo. **Traducció:** Albert de la Torre. **Dramatúrgia i direcció:** Alberto Bocos. **Ajudant de direcció:** Màrcia Cisteró. **Intèrprets:** Pepo Blasco, Marta Altimira, Carol Ferrer i Soles Velázquez. **Música:** Joan Alavedra. **Espai escènic i il·luminació:** Alberto Bocos. **Sala Beckett. Barcelona, 19 de novembre de 1997**

La ministra de Cultura, Esperanza Aguirre, no va venir a l'estrena. Es va perdre una de les propostes més originals, estrafolàries, iròniques i poètiques que s'ha vist darrerament als escenaris de la Ciutat Comtal. Històries mínimes elevades al màxim.

L'escriptor aragonès Javier Tomeo va començar a escriure alguns dels relats que integren *Històries mínimes* fa gairebé deu anys, els altres són d'escriptura més recent. Però encara més recent és l'adaptació teatral que ha fet del llibre el director i dramaturg Alberto Bocos. A partir de la traducció al català d'Albert de la Torre, Bocos ha portat a l'escenari de la Beckett el realisme màgic de Tomeo gràcies a una coproducció del Centre Dramàtic del Vallès i el Sitges Teatre Internacional.

Un actor i tres actrius, per interpretar un sens fi de personatges. Trenta-tres històries a través de les quals aquests personatges expliquen en veu alta els seus pensaments i sentiments més pregons i sincers. L'acció —o les accions— transcorre en un món oníric amb portes que s'obren i es tanquen. El paradís del somni i el subconscient és obert. Hem travessat els límits de la realitat i en la ficció tots els jocs de fantasia són possibles.

Hi ha un protagonista (Pepo Blasco) que articula històries, estranyes i convencionals alhora, a través d'una acció d'allò més suggerent: una porta que ara és oberta, ara és

Foto: Roser

tancada. Per arrodonir la teatralització Bocos s'ha servit de tres actrius més: Marta Altimira, Carol Ferrer i Soles Velázquez, totes immillorables. La potent veu de Blasco —comparable en qualitat a les suggestives veus de Jordi Boixaderes o Lluís Soler— trenca els primers minuts de la representació. Uns instants que, tot s'ha de dir, es fan un pèl feixucs fins que l'espectador no entra en la dinàmica calidoscòpica d'*Històries mínimes*.

Sense cap mena de dubte la direcció de Bocos es pot qualificar de magistral. L'obra té una agilitat que s'aconsegueix, d'una banda, gràcies a la música —del sempre encertat Joan Alavedra— i, de l'altra, gràcies a l'excel·lent dramatització d'uns relats —no concebuts per a

l'escena— plens de màgia i poesia.

Tal com diu Javier Tomeo en el programa de mà, la versió teatral de la seva obra allibera una colla de «personatges extravagants de la horitzontalitat de la lletra impresa per fer-los aixecar davant la mirada sorpresa dels espectadors». I per reblar el clau de la sorpresa, res millor que un espai escènic simple i efectiu que contribueix a facilitar els moviments dels intèrprets.

Paradoxes sobre la vida i la mort, molins de vent, gegants, toreros i bocins d'una lluna feta miques. El personal univers de Tomeo i la creativitat de Bocos es donen cita a la sala del carrer Alegre de Dalt. Un muntatge original indubtablement imprescindible.

Crònica televisiva

Infàncies trencades

Amb motiu de la commemoració del 38è aniversari de la Declaració Internacional dels Drets de l'Infant, l'espai *Documentos TV* va emetre l'excel·lent reportatge «Perú: una infància explotada». Aquest document va acostar al televident la crítica situació que viuen un milió de nens i nenes peruans, que han de treballar per sobreviure. S'estima que arreu del món hi ha uns 250 milions d'infants que estan immersos en el mercat laboral. A totes aquestes persones se les priva d'una etapa fonamental per al seu desenvolupament: la infància. Un bé incalculable que ja ningú no els podrà retornar.

Wilmer, que té 14 anys i és orfe, fabrica teules en un llogarret andí. Va començar a treballar als 10 anys. S'en-

carrega de tot el procés d'elaboració de les teules: extreure l'argila, amassar-la, donar-li la forma adient i, un cop elaborades les peces, deixar-les assecat al sol. Cada teula li representa un guany d'un centau (aproximadament, una peseta i cinquanta cèntims). El seu cap li proporciona l'esmorzar i un lloc per dormir. No té temps per estudiar. «Qui ens donarà de menjar? Qui ens donarà vestits? Ningú. Hem de treballar. Així és la vida», va afirmar amb un to malenconiós el jove treballador.

El reportatge també va mostrar la història de Quique, d'11 anys, que treballa al mercat de Lima; i de Benito, de 15 anys, que busca partícules d'or a la conca de l'Amazones. L'Organització Internacional del Treball està lluitant

Un milió d'infants peruans han de treballar per sobreviure.

explotació dels menors». Europa i Nord-amèrica van qualificar aquesta mesura com una violació dels drets humans de l'infant.

Sandro Fuentes, ministre de Treball del Perú, va defensar davant de les càmeres de televisió aquesta llei, ja que «el seu objectiu és reconèixer una realitat que té lloc al nostre país: molts nens i nenes treballen». I va afegir el següent: «No és una qüestió simplement laboral, sinó de subsistència; ells han de menjar.» D'ençà que es va legalitzar la contractació dels nens de 12 anys, han sorgit al Perú nombroses

associacions destinades a la protecció d'aquests treballadors. La pobresa i l'analfabetisme formen part d'una espiral cruel on les víctimes són innocents.

avui dia per posar fi a la mà d'obra menor de 15 anys. L'any 1992 el Govern peruà va legalitzar el treball infantil des dels 12 anys per evitar «la injusta

Miquel Àngel Codina

RÀDIO

De dilluns a divendres:

—de 8 a 8.30 *El Primer Cafè*
 —de 8.30 a 21.00 *Radiofórmula musical*:
 Butlletins cada quart d'hora amb informacions generals, de serveis, Església i culturals. Informacions esportives durant les tardes del cap de setmana. Comentari de l'Evangeli a les 7.30 i a les 15.30.
 —a les 21.00 *Vet aquí que...*, *En un dia com avui*, *Punt i coma*

Cada dia:

—de 5 a 8 *Radiofórmula musical*
 —de 2 a 5 *Comentari de l'Evangeli*, *Espurna d'Alba*, *Música instrumental*

Dilluns	23.00	En família	
21.30	Fora dubtes	24.00	Agora
22.00	Nit d'estels	01.00	Estels de colors
23.00	Esports		
24.00	Estima la vida	Divendres	
24.30	La font del gat	21.30	Un país a la motxilla
01.00	So, de cine	22.00	Nit d'estels
01.30	Cova de jazz	23.00	Temps d'acció
		24.00	Amb llum pròpia
		01.00	Obladi oblada
Dimarts			
21.30	Créixer amb els anys	Dissabte	
22.00	Nit d'estels	08.00	On tu em diguis
23.00	Viure el dia dia	08.30	Radiofórmula musical
24.00	Versió original		
24.30	Com un tros de vida	21.00	Des de Nashville
01.00	Dos quarts de nit	21.30	La veu del campanar
01.30	Cova de jazz	22.00	La porta del temps
		23.00	Panorama de cinema
Dimecres		24.00	Radioteatre
21.30	L'enigma:		
Aventura narrada on els oients poden participar i decidir l'evolució de la narració.			
22.00	Nit d'estels	Diumenge	
23.00	L'excusa	08.00	On tu em diguis
24.00	Bojos per la ciència	08.30	Cova de clàssics
24.30	Panorama cultural	09.00	Tot sardana
01.00	Mentides de bolero	18.45	Eucaristia
01.30	Diccionari de cinema	21.00	Els noms de la música
		22.00	Contraatac
		23.00	Temps de paraula
Dijous		23.30	Tornar a creure
21.30	Els veïns de l'escala	24.00	La capsa de les nines
22.00	Nit d'estels	01.00	A cel obert

RÀDIO VATICANA (OM 1.530, entre d'altres) - Cada dia 20.40h: *Rosari*; en llatí des del Vaticà. A les 22.10h: *Noticiari*.

PRODUCCIÓ AL BISBAT DE BARCELONA

CADENA TOP (FM 94.9) - Dissabtes i diumenges, a les 7.30h: *programa religiós*.

CATALUNYA MÚSICA (FM 101.5) - Diumenge a les 11.00h: Retransmissió en directe de la missa conventual des del monestir de Montserrat.

CATALUNYA RÀDIO (Barcelona: FM 102.8) - Diumenge a les 07.30h: *Paraules de vida*: conversa sobre un tema d'actualitat des de l'òptica de la fe (director: Oriol Llop).

COPE/RÀDIO MIRAMAR (OM 783) - De dilluns a divendres, a les 5.58h: *Reflexió matinal*. Cada dia, a les 12.00h: *Angelus*. De diumenge a divendres, a les 15.00h: *El espejo*. De dilluns a dijous, a les 15.30h: *Los decanos*. De dilluns a divendres, a les 14.30 i 19.00h: *Linea Cope*. Dissabtes, a les 7.20h: *Santoral*. Diumenges, a les 7.20h: *Guia dominical*. 9.00h: *Santa Misa*. 9.45h: *Informe diocesano*. 10.00h: *Iglesia noticia*. 14.30h: *Letra y música*. 22.00h: *La linterna de la Iglesia*.

RÀDIO 1 (RNE, OM 738; Barcelona: FM 88.3) - Diumenge a les 08.15h: *La Misa de España* (des de Madrid).

RÀDIO 5 (RNE/Catalunya, OM 1.503) - Divendres a les 17.38h: *Fets i criteris*.

RÀDIO BARCELONA (OM 666) - Diumenge - De 22.05 a 23.00h: *Objectiu, l'home*: programa de valors humans. El cas de la setmana; un espai per a la solidaritat; entrevista a fra Josep M. Segarra, historiador i guardià del santuari de Ntra. Sra. de l'Ajuda; suggeriments per viure millor la vida i la «Carta Dominical» de l'arquebisbe de Barcelona, Ricard Maria Carles (director: J. M. Alimbau).

RÀDIO Cerdanyola (FM 92.4) - Diumenge a les 10.30h: *Moments de vida*: programa cultural religiós; director: Josep Angel Saiz.

RÀDIO CIUTAT DE BADALONA (FM 94.4) - Diumenge 09.45h: *Vida i esperit*.

RÀDIO DESVERN (FM 98.1) - Dimecres 20.05h: *Veus de la Parròquia*: programa d'informació i formació religiosa i humana.

RÀDIO MARICEL (Sitges FM 107.7) - Divendres, a les 20.00h: *La punta* (director: Jordi d'Arquer i Terrasa).

RÀDIO MOLINS DE REI (FM 91.2) - Dissabte a les 09.00h: *Obrim camins*: programa de valors humans i cristians (director: Octavi Sánchez).

PRODUCCIÓ AL BISBAT DE GIRONA

ESGLÉSIA VIVA: programa setmanal de 30 minuts de durada amb reportatges i entrevistes d'actualitat cristiana, social i humana. Té les seccions: *La Paraula del Bisbe*; *Costumari cristià*; *Dels joves per als joves*; *Notícies*; i *El significat de l'Evangeli*. També, cada mes, hi ha una crítica cinematogràfica. Presenta: Àngel Rodríguez. L'emeten diverses emissores locals.

EL CAFÉ INTERNACIONAL: programa setmanal de 30 minuts de durada que recull els grans artistes i grups de la música melòdica i lleugera dels últims anys amb frases, missatges humans i paraules de reflexió. Presenta: Àngel Rodríguez. L'emeten

diverses emissores locals.

LA COVA DEL COUNTRY: espai setmanal de 30 minuts de durada amb la col·laboració de l'Associació Europea de Música Country, que fa un repàs a la música country cristiana, godspell blanc i country en general. Presenta: Rafael Corbí. L'emeten diverses emissores locals.

LA PARAULA DEL BISBE: microespai de 5 minuts de durada presentat pel bisbe de Girona, Mn. Jaume Camprodon i Rovira. L'emeten: diverses emissores locals.

PUNT DE TROBADA: magazine setmanal d'una hora de durada que analitza temes d'actualitat de la nostra Església. L'últim divendres de mes inclou el programa *Tots els camins porten aroma*. Dirigeix i presenta Carles Sánchez amb la col·laboració d'Àngel Rodríguez. S'emeten per diverses emissores locals.

TOTS ELS CAMINS PORTEN AROMA: programa mensual que dura 30 minuts i tracta temes d'interès. Presenten i moderen: Anna Estartús i Josep Casellas. L'emeten diverses emissores locals.

Retransmissió en directe de la *Missa dominical*. L'emeten: diverses emissores locals.

RÀDIO SANTA COLOMA DE FARNERS (FM 91.6) - Dimecres a les 22.15h: *Maranatha*, un programa per descobrir i compartir el nostre tarannà cristià com a catòlic avui.

PRODUCCIÓ AL BISBAT DE LLEIDA

RÀDIO POPULAR DE LLÉIDA (OM 1.224) - Dissabte 13.40h: *Iglesia es noticia*: entrevista de caràcter humanístic-religiós i paraules del bisbe Malla, de Lleida.

PRODUCCIÓ AL BISBAT DE SOLSONA

RÀDIO MUNICIPAL DE BELLPUIG (FM 107.3) - Dissabte a les 14.00h i diumenge a les 12.00h: *Temps Obert*, inclou la «conversa setmanal» del bisbe Deig, de Solsona.

RÀDIO LA VEU DE NAVÀS (FM 107.9) - Diumenge a les 10.00h: *Església viva*: amb la «conversa setmanal» del bisbe Deig, de Solsona.

RÀDIO PUIG-REIG (FM 107.3) - Diumenge a les 09.30: *Conversa setmanal* del bisbe Deig, de Solsona.

RÀDIO LA VEU DE TÀRRAGA (FM 107.5) - Dissabte a les 09.00h: *Magacín*: amb la «conversa setmanal» del bisbe Deig, de Solsona.

PRODUCCIÓ AL BISBAT DE TARRAGONA

EL MIRALL: programa de comentaris, notícies i entrevistes. Inclou *Paraula i Vida*. L'emeten diverses emissores locals.

ESGLÉSIA VIVA: programa de comentaris, notícies i l'espai *Les lectures d'aquest diumenge*. L'emeten diverses emissores locals.

PARAULA I VIDA: glosses setmanals de Mons. Lluís Martínez Sistach. L'emeten diverses emissores locals.

PRODUCCIÓ AL BISBAT DE TORTOSA

FE I VIDA: (es publica al full «Vida diocesana»). L'emeten diverses emissores locals.

PRODUCCIÓ AL BISBAT D'URGELL

RÀDIO PRINCIPAT (FM 105.0).

RÀDIO ANDORRA (FM 91.1-94.2) - De dilluns a divendres a les 07.05h: *Déu vos guard!* Santoral, reflexió i agenda. Diumenges i festius a les 09.00h: *Santa Misa*.

Als nostres lectors: El setmanari publicarà la informació que ens feu arribar sobre les diferents emissions religioses de ràdio i televisió de la vostra població.

Adreceu-vos a la Srta. Rosa Peraire. Tel. 93/ 490 59 88 - Fax: 93/ 490 20 35

TELEVISIÓ

La 2

Diumenge 7

08.45 *Tiempo de creer*
 09.30 *Pueblo de Dios*
 10.00 *Últimas preguntas*
 10.25 *Testimonio*
 10.30 *Santa Misa*: amb la participació del Grup d'Infants de Sant Pol de Mar (Maresme, bisbat de Girona), sota la direcció de Gemma Abiò i Roig (director i celebrant habitual: Mn. Manuel Valls i Serra; coordinador: Jaume Planas i Pahissa).
 11.20 *Santuàries de Catalunya*

Dilluns 8

10.30 *Santa Misa*: amb la participació de la Coral Bell Ressor de Barcelona (Barcelonès, arquebisbat de Barcelona), sota la direcció de Carles Solé (director i celebrant habitual: Mn. Manuel Valls i Serra; coordinador: Jaume Planas i Pahissa).
 17.15 *Pueblo de Dios*

C 33

Dissabte 6

09.20 *Signes dels Temps*: proposa una entrevista a fons amb Mons. Xavier Salinas, nou bisbe de Tortosa. Una anàlisi dels objectius més importants del nou bisbe després de la presa de possessió de la seva seu a Tortosa.

També oferirem espais de música; comentari cinematogràfic, amb Mercè Soler; actualitat, amb el Congrés Internacional de dones a l'Església; agenda; i el comentari de l'Evangeli per Mn. Josep M. Ballarín. (Dirigit per Ramon Safont-Tria i presentat per Teresa Pou.)

Signes dels Temps repeteix l'emissió: el dissabte, a les 23.30h, pel Canal TVC Internacional (Astra); i el diumenge, a la 1.45h, pel Canal 33.

TV de Mataró (Canal 64)

Divendres 5

20.30 *Creure avui*: El tema d'avui: anàlisi d'un tema

d'interès vist des de l'òptica cristiana. Un espai preparat per Teresa Brugera i Elisa Mataró. Noticiari (Dirigit per Ramon Safont-Tria.)

Dilluns 8

13.30 *Creure avui* (repetició del programa emès divendres).

Tarraco Visió (Televisió de Tarragona)

Cada dijous

21.40 *Paraula i vida*: glosses setmanals de Mons. Lluís Martínez Sistach.

Cada divendres

13.40 *Paraula i vida* (repetició del programa emès dijous).

CTV (Centre Televisiu Vaticà)

Retransmissió via satèl·lit europeu Eutelsat II-16° E. 37V. freq. 11.575 GHz, 6.60 italia, 7.50 anglès.

Diumenge 12.00-12.30 *Àngelus* (directe)

Dimecres 11.00-12.30 *Audiència general* (directe)

De dilluns a divendres 18.10-18.25 *Informació*

Dissabte 18.10-18.25 *Speciale Lumen 2000*

BARCELONA

• ORDENACIÓ SACERDOTAL DE Mn. XAVIER SOBREVIA I VIDAL.—

El 9 de novembre passat va tenir lloc a la catedral de Barcelona l'ordenació sacerdotal del diaca i metge Mn. Xavier Sobrevia i Vidal, que durant els últims tres anys ha alternat els seus estudis de Teologia amb diversos treballs a la parròquia de Sant Baldiri, a Sant Boi de Llobregat. Mn. Sobrevia va rebre de mans del cardenal Ricard M. Carles el ministeri de prevere. Una setmana més tard, el nou sacerdot va celebrar la seva primera missa solemne a l'església parroquial de Sant Baldiri.

• FELICITATS A LA NOSTRA COMPANYIA PRESENTACIÓ

Germana Presentació Guitart.

GUITART.— *Catalunya Cristiana* felicita la germana Presentació Guitart, col·laboradora des de fa molts anys del nostre setmanari, ja que el 21 de novembre passat va celebrar el seu sant i aniversari. Cada setmana, amb tota puntualitat, ens fa un munt de petits encàrrecs i treballs. Per molts anys!

GIRONA

• NOCES D'OR PARROQUIALS DE Mn. ENRIC MATAS I CAMPS.—

Vista panoràmica de Brunyola.

Tot el poble de Brunyola, situat a la comarca de la Selva, va homenatjar el 9 de novembre passat Mn. Enric Matas i Camps, amb motiu del seu 50è aniversari com a rector de la parròquia del poble. A la missa d'acció de gràcies, que fou presidida per Mons. Jaume Camprodon, van assistir quatre-cents feligresos. Molts

d'ells van ser batejats per Mn. Matas i van voler ser-hi presents per felicitar-lo.

LLEIDA

• **NOMENAMENTS AL BISBAT DE LLEIDA.**— Publiquem tot seguit els nous nomenaments corresponents a la diòcesi de Lleida. Són els següents: P. Joan Maria Ripoll i Ballesté, c.m.f., rector de la parròquia d'Almatret; Ramon E. Anadón i Navarro, prior seglar de la congregació de la Puríssima Sang, de Lleida, per a un sexenni; Jesús Mateu i Beà, diaca adscrit a la

parròquia de Santa Maria Magdalena, de Lleida, amb la facultat d'assistir els matrimonis; Maria Teresa Trilla i Gomà, secretària general de Càritas diocesana, per a un quadrienni: P. Francisco Marzo i Calvo o. de m., encarregat *in solidum* de la parròquia de la Mare de Déu de la Mercè, de Lleida, sent el moderador de la cura pastoral, i delegat diocesà de Pastoral Penitenciària; P. Joaquín Pina i Pérez, o. de m., encarregat *in solidum* de la parròquia de la Mare de Déu de la Mercè, de Lleida, i Ferran Grau i Medà, director del col·legi episcopal Mare de Déu de l'Acadèmia, de Lleida, per a un quadrienni.

CATALUNYA CRISTIANA obre des d'aquesta setmana un espai amb el nom de **COMUNICATS** i amb l'objectiu de donar a conèixer informacions i celebracions diverses de parròquies, comunitats, associacions i moviments d'Església. Per exemple: inauguracions, ordenacions, noces d'or i/o d'argent de sacerdots, religiosos i religioses, canvis d'adreces d'entitats, etc.

Si ens voleu enviar informació i alguna fotografia sobre aquests temes ho podeu fer a:

Catalunya Cristiana
C/ Puiggari, 5
08014 Barcelona
Tel. 93/ 490 59 88
Fax 93/ 490 20 35

**Esperem les vostres cartes per enriquir aquest nou espai.
Gràcies a tots.**

Secció a càrrec de: Teleespectadors Associats de Catalunya (TAC) Balmes, 92, 1r 1a A - 08008 Barcelona Tel. i fax (93) 488 17 57

Programes
recomanats

Per a adults

Los desayunos de TVE
Saber vivir
Día a día
La botica de la abuela
En antena
El imperdible

Dilluns-Divendres	09.10 TV1	Tertúlia
Dilluns-Divendres	11.30 TV1	Salut
Dilluns-Divendres	11.30 T5	Magazine
Dilluns-Divendres	13.30 TV1	Magazine
Dilluns-Divendres	18.30 A3	Actualitat
Dilluns-Divendres	19.30 La 2	Informatiu

Per a joves

Descobrint el món
Los 40 principales
Setciències
Cosas de casa
El món natural
Ironside

Dilluns-Divendres	10.25 C33	Documental
Dilluns-Divendres	13.13 C+	Música
Dilluns-Divendres	13.20 TV3	Concurs
Dilluns-Divendres	14.30 A3	Sèrie d'humor
Dilluns-Divendres	15.15 C33	Documental
Dilluns-Divendres	19.10 TV3	S. de misteri

Per a tota la família

Saber y ganar
Grandes documentales
La cocina de Karlos Arguiñano
Si l'encerto l'endevino
Los conciertos de La 2
Deportes

Dilluns-Divendres	15.15 La 2	Concurs
Dilluns-Divendres	15.45 La 2	Documentals
Dilluns-Divendres	14.00 T5	Receptes cuina
Dilluns-Divendres	20.00 TV3	Concurs
Dissabtes	12.00 La 2	Música
Dissabtes	13.00 La 2	Esports

Per a una valoració diària de les pel·lícules podeu trucar al telèfon del cinema del TAC 488 17 37.

TELE ZAPPING

TV1

Dissabte

06.00 *Mision top secret*
08.00 *¡Sábado fiesta!*
Inclou: La llamada de los gnomos
La lombriz Jim
Félix el gato

09.45 Club Disney

Diumenge

05.50 *Mision top secret*
07.30 *¡Domingo fiesta!*
Inclou: La llamada de los gnomos
El detective Bogey
Félix el gato

La 2

De dilluns a divendres

07.30 *Con mucha marcha*
Inclou: El show de Underdog
La pajarería de Transilvania
12.30 *Barri Sèssam*
13.00 *Con mucha marcha*
Inclou: La banda de Mozart
Calimero

Antena 3

De dilluns a divendres

07.30 *Club Megatrix*

Programació infantil

Dissabte i diumenge

07.30 *Club Megatrix*

Tele 5

De dilluns a divendres

08.30 Jin Jin y sus amigos
08.50 Amigos del bosque
09.30 Con ocho basta
10.30 Autopista hacia el cielo

Dissabte i diumenge

De les 07.00 a les 11.00: Dibuxos animats
Inclou: Fórmula uno
Grandullón
La sirenita

TV3

Dissabte i diumenge

08.00 *Club Super 3*
Inclou: En Will quac quac
Dani, el pelut
Garfield i els seus amics

C33

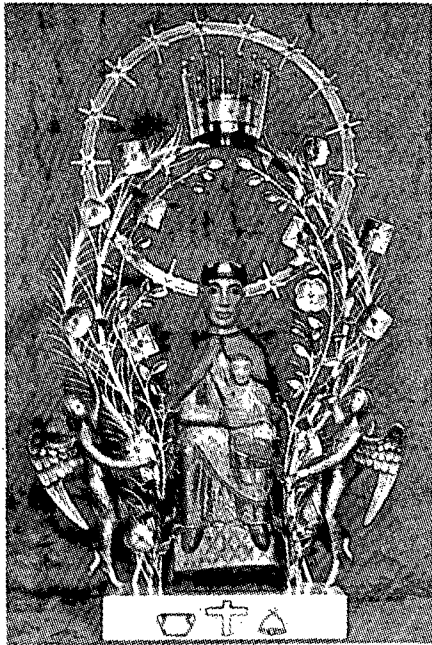
De dilluns a divendres

07.30 *Club Super 3*
Inclou: Doraemon
En Horry, el monstret
17.30 *Club Super 3*
Inclou: Pingü
Els barrufets

Barcelona

• **VETLLA JOVE DE LA IMMACULADA.**— El 7 de desembre, a les 22.00, a la catedral de Barcelona. Organitzada per la Delegació de Pastoral de Joventut, tel. 93/ 301 12 77.

• **AMICS DE NÚRIA.**— El 8 de desembre, a les 20.00, missa mensual

Imatge de la Mare de Déu de Núria, que es venera en la parròquia titular del carrer del Bon Pastor.

de la Lliga Espiritual a la parròquia de Nostra Senyora de Núria (c/ Bon Pastor, 9 - Barcelona).

• **SOLEMNITAT DE LA IMMACULADA A LA CATEDRAL.**— El 8 de desembre, a les 12.00, tindrà lloc la celebració de l'Eucaristia presidida

per Mons. Ricard M. Carles, en la solemnitat de la Immaculada Concepció. En acabar la missa, el cardenal impartirà la benedicció papal. Abans, a les 11.45, celebrants i fidels aniran a la capella on la imatge de la Verge Santíssima porta a les mans les claus de la ciutat, en memòria del vot que el municipi féu com a reconeixement de la gràcia de veure's alliberat del flagell de la pesta el 1651. Allí es farà una pregària i es cantarà la *Salve*. Tots els fidels són convidats a participar en aquesta celebració.

• **ARXIPRESTATS DE SANT FELIU DE LLOBREGAT I SANT VICENÇ DELS HORTS.**— Curs bàsic de pastoral, els dies 9 i 16 de desembre i 13 de gener: *El món de la comunicació i de la imatge. La comunicació en l'acció pastoral: errors més habituals. Tècniques i recursos*, a càrrec de Manel Simó, rector de Vallirana i periodista.

• **COL·LEGI DE RECTORS DE LA CIUTAT DE BARCELONA.**— El 9 de desembre, conferència *Els mitjans de comunicació a la Diòcesi*, per Mn. Jaume Aymar Ragolta, coordinador d'entitats diocesanes de comunicació.

• **ESCOLA DE PREGÀRIA.**— L'11 de desembre, de 20.00 a 21.00, al cor de la catedral de Barcelona amb el tema *L'Esperit*. Organitzat per la De-

legació de Pastoral de Joventut, tel. 93/ 301 12 77.

• **CONFERÈNCIA «ART I FE».**— El 12 de desembre, a les 19.00, con-

ferència a càrrec del Dr. Josep M. Martí i Bonet a la parròquia de Santa Teresa de l'Infant Jesús. Via Augusta, 68 - Barcelona.

• **"EL PLANETA TERRA I LA SEVA HISTÒRIA".**— L'11 de novembre a les 18.30 tindrà lloc la presentació del llibre de Mn. Nicolau, al Museu Geològic del Seminari Conciliar de Barcelona (c/ Diputació, 231 - Barcelona).

• **GRUP DE VÍDUES I VIDUS DE L'ESPERANÇA.**— Recés preparatori del Nadal, el 12 de desembre, a les 17.00, a la parròquia de Santa Anna de Barcelona amb el P. Cebrià Pifarré. Per a més informació, tel. 93/ 666 11 30.

• **PARRÒQUIA DE SANT RAMON NONAT.**— Catequesi d'adults. El 12 de desembre: *El testimoni dels apòstols fa créixer la comunitat cristiana. Cal anunciar l'evangeli amb tota llibertat*. Al casal parroquial, a les 21.30, amb Jordi Fàbregas com a ponent.

• **ENCONTRE MATRIMONIAL.**— Per tal d'aportar a les parelles una tècnica de diàleg que ajudi a apro-

fundir en la relació d'esposos i en el sagrament del Matrimoni tindrà lloc a Begues una trobada els dies 12, 13 i 14 de desembre. Per a més informació, tel. 93/ 232 38 77, 93/ 349 75 87 i 93/ 213 45 42.

• **ENCONTRE CATÒLIC DE NUVIS.**— Els dies 12, 13 i 14 de desembre, a la casa d'exercicis de Sarrià de Barcelona, trobada per a les parelles que es desitgen preparar per a la seva vida futura en comú. En acabar el cap de setmana, es lliurarà a qui ho demani un certificat d'assistència equivalent al dels cursos prematrimonials parroquials. Per a més informació, tel. 93/ 350 89 25 i 93/ 352 60 30.

• **I CICLE DE CORALS UNIVERSITÀRIES.**— El 14 de desembre, a les 20.30, el Cor Enginy de l'Escola Tècnica Superior d'Enginyers Industrials de la UPC, sota la direcció de Lluís Mirats. Parròquia Mare de Déu dels Àngels, c/ Balmes, 78 - Barcelona.

• **CONCERT DE CARILLÓ.**— El 14 de desembre, a les 12.00, concert del carilló del Palau de la Generalitat de Catalunya, a càrrec d'Anna M. Reverté. Oferirà composicions originals per a carilló i el concert-suite de *La bella i la bèstia*, de Walt Disney (A. Menken).

• **69è CONCURS PÚBLIC DE PESSEBRES.**— Poden prendre part en aquest concurs tots els afeccionats residents a la ciutat. Les obres presentades hauran de ser inèdites i la inscripció es tancarà el 23 de desembre. S'estableixen tres categories: *diorames*, construïts amb marc de visió, seguint les normes elementals de perspectiva; *diorames infantils*, en forma de diorama, per a menors de 16 anys i *populars*, construïts amb materials naturals tradicionals com molsa, suro,

Telèfon de la Pregària

93 - 417 54 49

Obert cada dia de les 22 a les 24 h.

La solidaritat autèntica ve de dins i s'expressa eminentment en la pregària. Truca'ns en les teves necessitats i pregarem. Per la línia telefònica passarà la veu, l'amor i el poder de Déu.

Associació Amor de Déu

RENOVACIÓ CARISMÀTICA CATÒLICA

Seminari de VIDA EN L'ESPERIT, del 15 al 21 de desembre

Local: AGAPE
c/ Calàbria, 180, planta C
Hora: de 19.30 a 21.00h

Per a més informació, telèfons:
Conxita Ricart: 340 15 63
Antònia Manent: 215 16 52
Àngeles Lozano: 211 21 00 i 349 73 47
Juan Boirás: 457 65 61

No hi ha inscripció

ASSOCIACIÓ CRISTIANA DE SEPARATS I DIVORCIATS

Acolliment
Ajut

Companyia
Amistat

VINE A COMPARTIR-HO AMB NOSALTRES

Activitats... Sol·licita el programa bi-mensual

Ens necessites i et necessitem!!!

TRUCA'NS

Tels. 423 91 21 (Avellana, 9 a 14)

330 61 37 (Josep, 21 a 23)

Local Social: Ballén, 10 (Pares Dominics)

Per a més informació, Tel. 317 09 37

Des del carrer

«Que existeixin més ONG no implica més solidaritat»

Gabriela Serra és coordinadora d'Entrepobles, una ONG pel Desenvolupament que treballa en diversos països d'Amèrica del Sud. Amb un caràcter decidit defineix el seu projecte personal tot dient: «Algun dia vull arribar a ser una bona persona.» Assegura convençuda que per aquest motiu és membre de la Germandat Obrera d'Acció Catòlica (GOAC), ja que és una manera de buscar un camí de coherència entre el que vol ser i els passos per arribar-hi.

—Com es pot pal·liar l'expoliació que pateixen els pobles del Tercer Món des del primer?

—Modificant l'injust sistema de redistribució de la riquesa i subvertint el model de vida que proclama el sistema capitalista imperant. S'ha de fer col·lectivament aconseguint transformar la consciència de la societat civil i també individualment, posant-nos reptes personals.

—Quins?

—L'austeritat, tenim més coses de les que necessitem. Per tenir una vida digna no fa falta malgastar.

—Des del Nord se segueix colonitzant el Sud?

—Desgraciadament. En aquests moments el Sud pateix més que mai

l'imposició de les polítiques neoliberals que imposa el Nord i aquest fet es tradueix en més pobresa, més misèria i més gana.

—En l'àmbit educatiu propugna l'emancipació com l'entén el pedagog brasiler Paulo Freire?

—Sí, des d'Entrepobles impulsem una educació emancipadora incidint en el fet que els primers que ens hem d'emancipar som els habitants dels països del Nord, per ser més justos. Hem de trencar amb els models de valors ètics i morals que proclama el sistema, com competitivitat, individualisme, submissió, masclisme, ra-

cisme... que anihilen el creixement humà individual i col·lectiu.

—Respecte o tolerància?

—No m'agrada la paraula tolerància perquè ha perdut el seu sentit genuí i en el discurs popular l'hem usat despectivament des d'una posició de

poder. «El tolero» és sinònim de faig veure que no el veig. I, com deia José Maria Valverde, les paraules acaben tenint el sentit amb que la gent les emprava. Pertant, m'agrada molt més la paraula respecte perquè té connotacions igualitàries.

—La solidaritat està de moda?

—No! Que existeixin més ONG no implica que hi hagi més solidaritat.

—És insolidària la societat?

—Profundament.

—Per què?

—Una societat que és basa en l'individualisme i en el camp qui pugui és l'antítesi d'un sentiment solidari. Contradictòriament i d'una manera insconscient, el primer món s'aguanta per solidaritat. Sobrevivim gràcies a l'ajut d'un amic que ens escolta, que ens ajuda amb un somriure, dels grups on militem i del suport de la família. Moltes coses que el sistema ni defensa, ni planteja les fem com a éssers humans i això ens ajuda a viure.

Marta Puyol

Impromptu

Oriol Camps

L'Asun

Aquest és el nom de batalla de l'Assumpció Rius, que ens deixa! La veritat és que la trobarem a faltar, després dels anys i panys de convivència a *Catalunya Cristiana*, on ha recorregut tots els departaments. Va començar «picant» els articles amb una al·lores moderníssima IBM, després amb les més modernes Itel i amb els ordinadors que es fan vells amb pocs dies, perquè dia a dia en surten de més sofisticats. Per acabar-ho d'adobar, se'ns va tornar oficinista, i aquí s'acaba la història.

Poesia i prosa de la vida. Aquella noieta de dinou anys mal comptats, esprimitxada, tímida, que gairebé no gosava obrir la boca, se'ns ha tornat una senyora, tranquil·la i segura en els seus passos. I mireu, no us penseu que ens deixa perquè no se senti bé entre nosaltres. Se'n va perquè vol recuperar la professió dels seus somnis: ensenyar música... Recuperar un somni, fer-lo realitat és quelcom que costa d'entendre. Només poden explicar-ho els qui ho han experimentat.

Adéu, Asun! Gaudeix del somni que es fa realitat. Però recorda que em tens un deute: aquell concert que et reclamava de bon començament i que encara no has fet realitat.

Ara mateix

Joan Carrera Planas
Bisbe auxiliar de Barcelona

Família i parelles de fet

«En aquest moment històric, quan la família és objecte de moltes pressions que es proposen de destruir-la o, almenys, de deformar-la...» És un petit incís de l'exhortació apostòlica del papa Joan Pau sobre la família que m'ha saltat als ulls en fullejar les seves planes a l'atzar. Justament avui que els diaris van plens del debat sobre projectes de llei de regulació de les parelles de fet... Una qüestió ben delicada aquesta, que ens caldria poder resoldre amb equitat envers tothom i, al mateix temps, sense perjudici de la família, tan necessitada d'ajuda i d'encoratjament.

Les pressions es fan sentir, en efecte, i són diverses. De vegades pesen en el sentit de desprestigi la família o la institucionalització del matrimoni. Qui no ha sentit, des de fa molt de temps, sentències contundents com «la família està superada»? Per no parlar de les ironies, no menys reiterades, sobre la ridícula de voler formalitzar i documentar una realitat tan espiritual i subjectiva com és l'amor. Què pot afegir, s'ha dit i repetit, el pas per la vicaria, a la història personal d'un home i d'una dona que s'estimen? Els papers sobren... Més recentment, en canvi, les pressions han canviat de direcció: ara formalitzar la unió d'una parella i documentar-la s'ha tornat una cosa ben vista i es demana també per a les parelles que no són matrimoni.

Una part de les raons que abonen la legalització de les parelles de fet són ben raonables i la majoria les compartim. Es tracta de salvaguardar el legítim interès de les persones en qüestions com ara, entre altres, la propietat dels béns i la successió. Ara bé, una altra part són raons que tendeixen a equiparar tota unió, també la de persones d'un mateix sexe, al matrimoni. Segons una enquesta recent, un 30% de catalans acceptaria que les parelles homosexuals fossin considerades famílies. No són majoria, però sí un nombre important. Probablement contribueix a alimentar aquesta actitud la voluntat de respecte envers un col·lectiu que ha estat tractat històricament amb injustícia i, encara avui, bescantat amb grolleria. Però cal respectar, al mateix temps, el matrimoni i la família, en la seva especificitat.

«L'atenció a situacions especials no pot conduir a un buidament dels continguts essencials del matrimoni i de la família», com diu el document *Per la participació en la vida política de Catalunya i la seva renovació*. I la *Carta dels drets de la família*, presentada per la Santa Seu, afirma: «La situació de les parelles no casades no ha de ser posada al mateix nivell que el matrimoni legítimament contret.»

«En el si del matrimoni i de la família es teixeix una xarxa de relacions interpersonals —relació conjugal, paternitat, maternitat, filiació i fraternitat— mitjançant les quals tota persona resta introduïda en la família humana», diu el Papa en l'exhortació apostòlica citada al començament. La presa en consideració d'altres situacions no pot convertir la família en una de tantes opcions.